

SE11596523

62977/PAKEKPMI/2024

**Semmelweis Egyetem Pető András
Gyakorló Általános Iskolája,
Szakiskolája, Egységes Konduktív
Pedagógiai Módszertani Intézménye
és Kollégiuma**

Pedagógiai Program

Budapest

2024

MOTTÓNK

„A konduktív mozgáspedagógia a mozgásdiszfunkciókat mozgásgyakorlás, játék, óvodai és iskolai foglalkozás, munka és az önellátás minden fázisa közben rávezeti az öntevékenységre. Ez a rávezetés a kondukció, amely hozzásegít a feladatok aktív módon való végrehajtásához.”

Pető András

Tartalomjegyzék

1.	Bevezető.....	7
1.1.	Küldetésnyilatkozat.....	8
1.2.	Törvények, rendeletek.....	9
2.	Az SE PA EKPMI tárgyi- és személyi feltételrendszere.....	9
2.1.	A feladatellátást szolgáló létesítmények, tárgyi feltételrendszer.....	9
2.2.	Személyi feltételrendszer.....	13
3.	Intézményi stratégiai célok.....	13
4.	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai	14
4.1.	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei.....	14
4.2.	A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai, feladatai.....	15
4.2.1.	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	19
4.2.1.1.	A tehetség, képességek kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	21
4.2.2.	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	22
4.2.2.1.	A konduktív csoport.....	23
4.2.2.2.	Tanórákon megvalósítható közösségfejlesztő feladatok.....	23
4.2.2.3.	Tanórán kívüli fakultatív foglalkozások, szakkörök.....	24
4.2.1.	A kollégiumi közösségi élet.....	26
4.3.	Hagyományőrzés.....	27
4.4.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	27
4.4.1.	A pedagógus.....	28
4.4.2.	Az osztályfőnök.....	29
4.5.	A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	31
4.6.	A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	32
4.7.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	34
4.8.	Az egészségneveléssel összefüggő feladatok.....	35
4.8.1.	Mozgástevékenységre, mozgási igényre nevelés.....	35
4.8.2.	Önellátásra, önkiszolgálásra nevelés, családi és közösségi életre nevelés.....	36
4.8.3.	Biztonság megőrzésére nevelés.....	37
4.8.4.	Lelki egészségvédelem.....	37

SEMMEIWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

4.8.5.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	38
4.9.	Környezeti nevelési program	39
4.10.	A fogyasztóvédelemmel összefüggő ismeretek.....	41
4.11.	A taneszköz és tankönyvkiválasztás szempontjai.....	41
4.12.	A tanuló fegyelmi felelőssége.....	42
4.13.	Bántalmazáskezelési protokoll	43
4.14.	A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése.....	43
5.	Konduktív Gyakorló Általános Iskola.....	44
5.1.	Bekerülés	44
5.2.	Iskolánk tanulóinak nevelése-oktatása az 1-8. évfolyamon.....	45
5.3.	Az 1-8. évfolyam legfontosabb feladatai	48
5.4.	Az integrációs felkészítésben részt vevő gyermekek nevelése-oktatása 1-4. évfolyamon.....	49
5.5.	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei.....	51
5.5.1.	Az iskolai beszámoltatás rendje, a tanulók tudásszintjének ellenőrzése.....	51
5.5.2.	A részképesség-zavarok diagnosztizálása, okaik feltárását célzó vizsgálatok	53
5.5.3.	A tanulók értékelése.....	53
5.5.4.	A magasabb évfolyamra lépés és az évfolyamismétlés feltételei.....	59
5.5.5.	A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei.....	59
6.	Konduktív Gyakorló Szakiskola.....	60
6.1.	Bekerülés	60
6.1.1.	Felvételi követelmények.....	61
6.2.	Az oktatás-nevelés képzési szakaszai	63
6.3.	Tanulmányi területeink.....	66
6.4.	Évfolyamismétlés, magasabb évfolyamba lépés, továbblépés	67
6.5.	Tantárgyak és óraszámok.....	68
6.5.1.	A tanulmányok alatti vizsgák.....	73
6.5.2.	A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei.....	74
6.6.	Értékelési elvek és eljárások.....	74

SEMMEIWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

6.6.1.	Mentesítés az osztályzás és a minősítés alól.....	80
6.6.2.	A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei.....	80
7.	Kollégium.....	81
7.1.	Bekerülés.....	81
7.2.	A Kollégium tevékenységrendszere, a tanulók életrendje, tanulása, szabadidőszervezés alapelvei.....	81
7.2.1.	Kollégiumi foglalkozások (választható és kötelező), tehetséggondozás, felzárkóztatás.....	83
7.2.2.	Életvitel program, az önálló életkezdést segítő intézkedések.....	85
8.	SE PA EKPMI Pedagógiai Szakszolgálat.....	87
8.1.	Alapító Okiratunk szerint az alábbi feladatok ellátását végezhetjük:.....	87
8.2.	Pedagógiai Szakszolgálat tevékenységei.....	88
8.2.1.	A nevelési tanácsadás.....	88
8.2.2.	Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás.....	89
8.2.3.	Konduktív pedagógiai ellátás.....	89
8.2.4.	Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás.....	90
8.3.	A pedagógiai szakszolgálati szakmai munka minőségének ellenőrzése.....	91
8.4.	Az Integrált Nyomon Követő Rendszer (INZR) használata a szakszolgálati munkában.....	91
9.	Utazó Konduktori Szolgálat.....	92
9.1.	Bevezetés.....	92
9.2.	Az Utazó Konduktori Szolgálat működtetésének célja.....	93
9.3.	Az Utazó Konduktori Szolgálat működtetésének feladata.....	93
9.4.	Az Utazó Konduktori Szolgálat működtetése.....	94
9.5.	Az utazó-szakember által nyújtott ellátás tartalma.....	94
9.6.	Szakmai és szakmaközi kommunikáció.....	95
10.	Kapcsolatok rendszere, tartalma.....	95
10.1.	Belső kapcsolatok.....	95
10.1.1.	A szülői közösséget érintő kapcsolattartási formák.....	96
10.1.1.1.	Szülői szervezet.....	97
10.1.2.	A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák.....	97

SEMMEIWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

10.1.2.1. Diákönkormányzat.....	98
10.1.3. A pedagógusokkal való együttműködés, kapcsolattartás formái.....	98
10.2. Kapcsolat a külső partnerekkel.....	99
10.2.1. Szakmai kapcsolatok (horizontális együttműködés rendszere).....	99
11. Legitimációs záradékok.....	101
12. Mellékletek.....	103

1. Bevezető

„...a részletek sosem választhatók szét. Ha valamit elhanyagolunk, az egész sínyli meg. A konduktív pedagógia tehát az egészre irányul, nem a tünetekre, hanem a személyiségre.”

Hári - Ákos

A Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma a Semmelweis Egyetem Pető András Kar által fenntartott, csaknem 75 éves múltra visszatekintő intézmény.

1945-ben dr. Pető András vezetésével indult a Mozgásterápiai részleg, majd 1950-től Országos Mozgásterápiai Intézet, ahol a legsúlyosabb, az akkori módszerekkel gyógyíthatatlannak tartott gyerekekkel foglalkoztak, értek el velük kimagasló eredményeket. Ennek folytatásaként 1964-től a gyakorlati eredmények nyomán a Mozgássérültek Nevelőképző és Nevelőintézetében a sérült emberek nevelése mellett megkezdődött a konduktorképzés. Pető András 1967-ben bekövetkezett halála után az oktatás és a képzés az ő közvetlen tanítványainak, munkatársainak vezetésével folytatódott. Az 1985-től 2017-ig Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete néven működő intézmény volt, majd Pető András Főiskolává alakult, mely a közvetlen elődje a jelenleginek, ahol tehát a konduktív pedagógia alanyai nevelésben-oktatásban, képzésben részesülnek. A Semmelweis Egyetem Pető András Kara, a konduktív pedagógia legrégebbi és legerősebb képviselője, a konduktorképzés és a konduktív nevelés eredeti forrása, hazánkban és nemzetközileg elismert központja, -elválaszthatatlan a gyakorlóterületétől, így intézményünkötől, a Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiumától (továbbiakban SE PA EKPMI).

A gyakorlatközpontú képzésben, valamint a konduktív nevelési gyakorlatban érvényesül a holisztikus szemléletű személyiségfejlesztés, előtérbe kerül a képességfejlesztésen alapuló tanulás. A konduktív nevelés biztosítja az életesély, az esélyegyenlőség megteremtésének lehetőségét a legkisebb életkortól (korai fejlesztés), az időskorú mozgássérültté vált egyének helyreállító tevékenységéig, rehabilitációjáig.

Célunk a mozgássérültek életminőségének javítása, a sérülés következtében kiesett képességek kialakítása, helyreállítása, a teljes személyiség figyelembevételével olyan (re) rehabilitációs munka végzése, amely erősíti az emberekben az életszeretetet, az életigenlést.

Segítjük a sajátos nevelési igényű gyermekeket és a rehabilitációra szoruló felnőtteket az életvezetésben és a társadalmi beilleszkedésben.

Tevékenységünkkel támogatjuk a befogadó társadalmi szemléletet, a szociális kohéziót.

Sajátosságunk a több tudomány eredményeire támaszkodó komplex pedagógiai rendszer.

Pedagógiai programunk célja, hogy összegezzük a vonatkozó dokumentumokban meghatározott feladatok megvalósításának sajátos, csak ránk jellemző módját, a változó partneri elvárásokat és a fenntartó igényeit.

1.1. Küldetésnyilatkozat

A konduktív pedagógiai rendszerünk küldetése, hogy minden korosztályú mozgássérült ember önállóságát és mindennapi életben a teljes értékű részvételt támogassa. Magyarország köznevelési rendszerének részeként Pedagógiai Programunk biztosítja az oktatási rendszerbe való illeszkedést.

Különleges hangsúlyt fektetünk a több tudomány eredményeire épülő komplex pedagógiai rendszerre, amelyben a családokat aktív együttműködőkként vonjuk be, hogy a mozgássérült személyek mindennapi életükben és jövőjük alakításában részt vegyenek. Tevékenységünk erősíti a befogadó társadalmi szemléletet és a szociális kohéziót.

Konduktoraink személyiségükkel, magas színvonalú, jól megtervezett, kreatív pedagógiai munkájukkal, problémák iránti nyitottságukkal biztosítják nap, mint nap mind a szülőknek, mind pedig neveltjeinknek a megélt eredményes örömteli pillanatokat.

Fontos küldetésünk a kora gyermekkori intervencióban érintett, cerebrál paresissel élő és megkésett pszicho-motoros fejlődésű gyermekek és családjaik támogatása a születéstől az iskolába lépésig tartó szenzitív időszakban. Ezen időszak során célunk a prevenció és a családokkal való partneri együttműködés, mely keretében biztosítjuk a gyermekek minőségi fejlődését.

Következésképpen törekszünk arra, hogy a sport, művészeti és ökotudatos állampolgári nevelés, a nemzeti hagyományaink ápolása mellett, intézményünk minden tekintetben maximálisan képviselje a méltán elismert magas színvonalú konduktív nevelést, szem előtt tartva a mindenkor hatályos jogszabályokat. Ebben az intézményben olyan gyerekeket kívánunk nevelni, akik tiszteletben tartják az egyetememes emberi kultúrát és a természeti, valamint társadalmi környezet védelmére törekszenek, alkalmasakká válnak arra, hogy a társadalom aktív tagjaiként szerepet vállaljanak.

Felelősségünknek tartjuk a jövő nemzedékének nevelését, céljaink elérése érdekében folyamatosan fejlesztjük személyi és tárgyi erőforrásainkat. Elvárásaink magasak, folyamatos megújulásra, fejlődésre törekszünk.

1.2. Törvények, rendeletek

A pedagógiai program tartalmát, a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályait

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
 - a 20/2012. (VIII. 31.) a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló EMMI rendelet,
 - 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről,
 - 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről,
 - a 2023. évi LII. Törvény a pedagógusok új életpályájáról,
 - a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
 - 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről,
 - a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény.
 - 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
 - 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
 - 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- határozzák meg.

2. Az SE PA EKPMI tárgyi- és személyi feltételrendszere

2.1. A feladatellátást szolgáló létesítmények, tárgyi feltételrendszer

A Pető András Kar és az SE PA EKPMI integráltan, egymással szoros szakmai és gazdasági együttműködésben látja el feladatait. A rendelkezésre álló infrastruktúrát rugalmasan, racionálisan, mind a szakmai, mind a gazdasági ökonómiát szem előtt tartva közösen használjuk, évről-évre felülvizsgálva az egyes egységek szükségleteit a kitűzött célok és a teendők függvényében. A csoportok/osztályok elhelyezése a gyermekek, felnőttek szükségleteinek figyelembevételével történik.

A kiszolgáló tevékenységeket a Semmelweis Egyetem látja el: humánpolitika, bér- és munkaügy, pénzügy-számvitel, eszközgazdálkodás, ételmezés, őrzés-védelem, munka- és tűzvédelem, takarítás, egészségügyi szolgáltatások, informatikai technológia, információs központ – amely magába foglalja a Hári Mária Kari Könyvtár és Forrásközpontot, a postázót, a fotó-videó dokumentációt, az oktatástechnikát és a központi irattárat.

A feladatellátás székhelye: Kútvölgyi út 8.

A Kútvölgyi úti épületünk Buda egyik legszebb területén helyezkedik el, közlekedési szempontból könnyen megközelíthető helyen.

Az épületet a konduktív nevelés legfőbb célját - a társadalmi inklúzióra (befogadásra és elfogadásra) való felkészítést – szolgáló szellemben tervezték és építették.

A '80-as években épült létesítmény az elmúlt években energetikai és infrastrukturális korszerűsítésen esett át. Ennek keretében az ezen a feladatellátási helyen működő Pedagógiai Szakszolgálatunk és Utazó Konduktori Szolgálatunk léteirői is nagy részt megújultak.

Az intézmény vezetése a B épületben, új helyen kapott irodákat, ahol a teljes internet és WIFI lefedettség, számítógép használat elérhető. Az Utazó Konduktori Szolgálat irodája/tanári szobája is itt helyezkedik el, biztosítva a teljes dokumentációs feltételrendszert és a rendszeres értekezletek színterét. Fejlesztő szobájuk az A épület ambulanciáján található, bordásfallal és mozgásfejlesztő eszközökkel.

A Pedagógiai Szakszolgálat irodája az A épület földszinti ambulancia területen található, két fejlesztő szobával együtt. Az egyéni tanácsadások, foglalkozások, részben itt, részben az újonnan átadott 4. emeleti 2 db fejlesztő szobában zajlik. A csoportos foglalkozásokra 4 nagy terem áll rendelkezésre, közvetlen erkélykapcsolattal. A fürdőszobák akadálymentesek, méreteik a korai életkorhoz igazodnak. Az intenzív intervallum neveléshez kapcsolódóan az 5. emeleten 6 db apartmanszoba áll rendelkezésre, hogy a szülő a gyermekkel 3 hétig folyamatosan bent élhessen.

A konduktív nevelés iránt az érdeklődés töretlen, nagyon sok a szakmai látogató, vendég a területen. Ezért a felújítás során olyan betekintő ablakok kerültek kialakításra, melyen keresztül közvetlenül megfigyelhetik a vendégek a programot, de jelenlétükkel nem zavarják a foglalkozásokat.

Nagyon fontos és örömdetes, hogy a gyermekek, felnőttek kiszolgálását megszervező és megteremtő részlegek az épületen belül működnek. Munkájukkal hatékonyan segítik a pedagógiai munkát. A konyha és az étterem változatos ételmezést tesz lehetővé neveltjeink, munkatársaink, valamint – külön térítés ellenében – a hozzátartozók, vendégek számára is.

A kerti sétákra és a szabadtéri foglalkozásokra az Intézmény játszóterén és parkjában nyílik lehetőség. A speciális és biztonságos eszközökkel felszerelt játszótér kiválóan biztosítja a gyermekek számára a kreatív játéktevékenységhez szükséges környezetet, hozzájárul a mozgásfejlődésükhöz és teret ad a csoportok közti közös játék lehetőségére. A játszótér felszerelése az EU-s szabványoknak megfelelő, a diszfunkciós gyermekek által is könnyen használható, a tanult egyéni ortofunkciós megoldásaik alkalmazására lehetőséget ad.

Feladatellátás telephelye: Villányi út 67.

A Villányi út 67. szám alatti épület a konduktív nevelés bölcsője, ahol Pető professzor komplex nevelő és oktató (re)habilitációs tevékenységét több mint 60 évvel ezelőtt kezdte meg.

A Konduktív Gyakorló Általános Iskola, Konduktív Gyakorló Szakiskola és a Pető Kollégium helyezkedik el az épületben, ahol az infrastrukturális és tárgyi eszközök megfelelő módon szolgálják a konduktív nevelést és oktatást.

A kötelezően kialakítandó helyiségek rendelkezésünkre állnak.

Intézményünk épülete az elmúlt időszakban jelentős felújításon és bővítésen ment keresztül: új tanterem és fejlesztő szobák, raktárak, akadálymentes mellékhelyiségek, és új lift került kialakításra.

A földszinten helyezkednek el a felső tagozat és a szakiskola csoportjai, a tanterem és csoportszobák közvetlen kertkapcsolattal rendelkeznek. A félemeleten találhatóak az egyéni fejlesztő szobáink. Az első emeleten az alsó tagozatos csoportok, osztályok, a tornaszoba, a számítástechnika terem és az irodák, tanári szoba kapott helyet. A második emeleten helyezkedik el a dísztermünk és a Pető kollégium részben akadálymentes apartman jellegű szobái.

Ezen kívül az iskola rendelkezik még, kondicionáló termekkel, tankonyhával, humán- illetve reáltantárgyak oktatását segítő szertárral, oktatói szobával, iskolai könyvtárral, több közösségi térrel, udvari játszótérrel és kiszolgáló helyiségekkel is.

Az új bútorok segítik a gazdaságosabb helykihasználást. Az újonnan beszerzett eszközök (pl. tanulói laptopok, nagyméretű egér és billentyűzet, térmikrofon, 3D nyomtató, dokumentumkamera, fejlesztőjátékok) segítségével egyrészt hatékonyabban és eredményesebben tudjuk sajátos nevelési igényű diákjainkat fejleszteni, másrészt a tanórán kívüli tevékenységek, a szakkörök is színvonalasabban működhetnek. Minden tanteremben van okostábla.

A konduktív neveléshez szorosan hozzátartoznak a tradicionális „Petős” bútorok és eszközök: a priccs, fokosszék, lovaglószék, bambusz, létra, lejtő, különféle számolyok és pálcák. Ezek megfelelő mennyiségben állnak rendelkezésre.

Az udvaron néhány éve akadálymentes játszótér került kialakításra, rendezvényterület és a sportpálya felújítása a közeljövőben várható.

A tanulást és fejlesztést támogató speciális eszközök további beszerzése folyamatos.

Szakiskolánk képzős osztályainak szakmai órái az első emeleti szárnyban, kiépített tanirodáknak folynak, ahol könnyen tisztítható linóleum, korszerű mennyezeti világítás, internet csatlakozók, aljzatok, kábelcsatorna, beépített munkapultok vannak, az ablakokon árnyékolók.

Minden tanuló számára – internetkapcsolattal rendelkező – laptop, a termekben interaktív táblák, a végzős évfolyam tanirodájában a gyakorlati képzéshez szükséges irodatechnikai eszközök (nyomtató, szkennel, iratmegsemmisítő, hőkötő, lamináló, spirálozó) állnak rendelkezésre.

A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek (PK) rendelkezésre állnak:

- Számítógépterem
- Számítógépasztal, görgős, háttámlás, állítható magasságú szék (vizsgázóként)
- Számítógép (vizsgázóként)
- Irodai programcsomag
- Internet-hozzáférés (számítógépenként)
- Nyomtató (minden számítógépről elérhetően)
- Szkennel
- Irodatechnikai kellékek (fedlapok, gerinc) és eszközök (hőköltő, spirálozó)

Kollégiumunk a főépület 2. emeletén, elkülönített épületrészben található, egészséges, otthonos és biztonságos környezetet nyújtva a hétközben itt lakó diákjainknak. Tágas, szőnyeggel borított folyosóról nyílnak a szépen berendezett, különböző méretű apartmanrendszerű lakóegységek. Ezekben a hálószobához minden esetben tartozik saját, legtöbb esetben akadálymentes fürdőszoba és kisebb-nagyobb konyha-rész, étkező és tanulóterület is. A konyhában hűtőszekrény, mikrohullámú sütő, mosogató található, melyek lehetővé teszik a kollégisták étkezések körüli önálló- önkiszolgáló tevékenységeit.

A szobák tágasak, világosak, 2-5 fő elhelyezését biztosítják. Minden tanuló saját szekrénnel, éjjeli szekrénnel rendelkezik. A közepén elhelyezett asztal és székek lehetővé teszik a közös étkezést, tanulást, játékot, a szabadidő hasznos eltöltését. Minden szobához tartozik terasz, mely a parkosított, nagy fákkal rendelkező udvarunkra nyílik, lehetővé téve a szellőztetést vagy a tanulóink délutáni, esti levegőzését és a kertészkedést, növények gondozását is.

A közösségi élet létfőbb színtere a közepén elhelyezkedő nagy aula, társalgó. Itt rendezzük meg a minden diákunkat egyszerre foglalkoztató tevékenységeket, de minden délután, este is itt gyűlnek össze a gyerekek, fiatalok beszélgetésre, közös játékokra, filmklubra, előadásokra, kézműves foglalkozásokra. A kényelmes elhelyezkedést kanapék, fotelek biztosítják. A falra szerelt nagy laptévé a közös filmnézés, közösségi programok alkalmával gyakran használatban van. Az egész területen biztosított a jó minőségű internet elérés, mely a tanulás és a szabadidős tevékenységek során is fontos feltétel.

Az alsó tagozatos kollégistáink számára külön játszószooba áll rendelkezésre, hogy ők a nagyobbaktól elkülönített, biztonságot nyújtó, csendesebb, nyugalmasabb helyen tölthessék a szabadidőt. A felső tagozatos és a szakiskolás diákok számára csocsóasztal, pingpong asztal és az épület más részein elhelyezkedő konditermek rendelkezésre állnak sportolási lehetőségként. A könyvtár heti egy alkalommal délután tart nyitva, lehetővé téve a kollégista tanulók könyvkölcsönzését, könyvtár egyéb szolgáltatásának igénybevételét is.

2.2. Személyi feltételrendszer

Intézményünk meghatározó pedagógusa a *konduktor*, az a pedagógus, aki az oktatás-nevelés folyamata során rávezeti a sérültet az élet adta feladatok önálló megoldására, tehát teret biztosít az aktivitás humán dimenziójának kiteljesedésére.

A konduktor kialakít egy komplex pedagógiai programot egyénnek / csoportnak megfelelően, ami magába foglalja a mozgásnevelést, beszédnevelést, önellátást egyaránt. A konduktor az a speciális pedagógus, aki konduktori homogén teamben, vagy egyénileg, illetve egészségügyi és rehabilitációs teamben is képes a sérültek fejlesztésére, ellátására.

A vegyes oktatási, képzési szerkezetnek megfelelően nevelőtestületünk konduktorai alapvégzettségük mellett egyéb végzettséggel (szakképesítés, terápiás végzettség...) is rendelkeznek, mellyel az alapellátáson felüli szolgáltatásokban működnek közre.

Intézményünkben továbbá, a tanulók nevelésében-oktatásában, (re)habilitációjában és fejlesztésében résztvevő szakember, szaktanár, szakoktató, gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyermekorvos, szakorvos (neurológus és ortopéd orvos), fogorvos tevékenykedik.

A pedagógusok munkáját gyógypedagógiai asszisztensek segítik, a feladatellátás zökkenőmentes működését pedig technikai dolgozók (iskolaitkár, munkaügyi/gazdasági ügyintéző, karbantartó, kertész, konyhai dolgozó, takarító, portás) biztosítják.

A nevelőtestület munkaközösségeken keresztül valósítja meg szakmai önérvényesítését, kreativitását, véleményező, döntéshozó szerepkörét.

A munkatársak elkötelezettek önfejlesztésükben, önképzésükben, így intézményi hospitálásokon vesznek részt, szakmai megbeszéléseket szerveznek, továbbképzésekre jelentkezők.

A nevelőtestület a szokásos nevelő-oktató tevékenységen túl számos egyéb feladatot is ellát: kurzusokon előadás tartása, bemutató tanítások megszervezése és lebonyolítása, kutatási munkákban közreműködés, speciális programok kidolgozása és fejlesztése, főiskolán profilelőadások bemutatása, valamint gyakorló területként hallgatóképzés.

3. Intézményi stratégiai célok

Célunk a központi idegrendszeri sérülésből eredő mozgásszervi fogyatékosok, mozgáskorlátozott személyek és családjaik életminőségének javítása csecsemőkortól felnőtt korig a konduktív pedagógiai rendszeren keresztül, valamint az intézményünkben gyakorlatukat teljesítő konduktor hallgatók képzésének támogatása. Elkötelezetten törekszünk a törvényi szabályozások maradéktalan betartására, a konduktív pedagógia eredményességének mérésére tudományos kutatások által, melyeket az SE Pető András Karral közösen végzünk. Együttműködünk

a kar szakmai elvárásrendszerének megfelelő gyakorlati képzések megvalósításában, kiaknázva a személyi erőforrásokat a minőségfejlesztés érdekében, miközben erősítjük munkatársaink minőségi munka iránti elkötelezettségét.

A pedagógiai nevelésben részesülők, mint diákok, gyermekek és szülők elégedettségének mérése, az önálló életvitelre történő felkészítés és a konduktív pedagógiai rehabilitációs tanítási és tanulási folyamat révén a fogyatékoság következtében kiesett képességek helyreállítása kiemelt célkitűzéseink közé tartozik. Továbbá ápoljuk és fejlesztjük kapcsolatrendszerünket különféle ágazati intézményekkel, beleértve perinatális intenzív centrumokat, korai fejlesztő hálózatokat, integráló óvodákat és iskolákat, pedagógiai szakszolgálatokat, valamint a rehabilitáció és a szociális ellátórendszer intézményeit.

A konduktív nevelés biztosításával törekszünk az esélyegyenlőség megteremtésére, elősegítve a különböző életkorú mozgássérült személyek társadalmi beilleszkedését. Célunk, hogy felkészítsük gyermekeinket, tanulóinkat arra, hogy részt vegyenek a szélesebb társadalmi, oktatási vagy munkahelyi közösségekben. Ez magában foglalhatja a készségek fejlesztését, a környezeti adaptációkat, az attitűd formálást, és a támogató továbblépési lehetőségek kiépítését, hogy a beilleszkedés minél zökkenőmentesebb legyen. A preintegrációs felkészítés célja tehát a sikeres társadalmi integráció elősegítése, ahol az egyén teljes mértékben részt vehet a közösségi életben. Emellett fontos számunkra a konduktív pedagógia ismertségének és elismertségének erősítése mind hazai, mind nemzetközi szinten, miközben folyamatosan fejlesztjük szolgáltatásainkat és kommunikációs stratégiáinkat. Csatlakozunk a kora gyermekkori intervenció ágazatközi fejlesztéséhez, az egységes konszenzusos gyermekutak kialakításával és alkalmazásával. Küldetésünk a családi edukáció is.

A Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma intézményegységei összehangoltan, szoros együttműködésben dolgoznak annak érdekében, hogy maximálisan kiaknázzák a pedagógiai és rehabilitációs lehetőségeket, támogatva ezzel a tanulók, diákok és családjaik életminőségének javítását.

4. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai

4.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

A konduktorok a nevelő-oktató munkájuk során a konduktív nevelés alapelveit alkalmazva tanulni tanítják a diákokat, melyet egységes szerkezetbe foglalva e dokumentum szerves részeként az 1. számú melléklet mutat be.

Az intézményünkben folyó konduktív pedagógiai nevelő-oktató munka alapelvei

- A központi idegrendszeri sérült, a tanulásban akadályozott, a részképesség-zavarokkal küzdő sérült vagy ép mozgású gyermekek szükségleteinek, az életkori követelményeknek megfelelő, a felnőtt életben való boldoguláshoz nélkülözhetetlen, készségeket- és képességeket fejleszt, korszerű ismereteket közvetít, a gyermekek aktív tevékenységén keresztül.
- A tanítás – tanulás folyamatában maximálisan figyelembe veszi az egyes tanulók sajátos nevelési igényét, sérülés specifikus szükségletét és ennek érvényt szerez az egyedi sajátosságokhoz igazított differenciált tartalmak, módszerek, eszközök alkalmazásával.
- Az iskolai nevelést – oktatást olyan elvek szerint szervezi, hogy az segítse az iskolák közötti átjárhatóságot, és tegye lehetővé a tanulók számára a többségi vagy képességeiknek megfelelő speciális iskolába történő mielőbbi visszatérést – életút-követés és megsegítés mellett.
- Az iskola a helyi tantervében olyan követelményeket határoz meg, amelyek a központi idegrendszeri sérült, a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésében a rendelkezésre álló időkeretben, az iskola szervezeti keretei között eredménnyel megvalósíthatók.
- A célok, követelmények meghatározásakor a differenciált, az egyénekre lebontott konduktív pedagógiai munka során figyelembe veszi az intézmény több mint fél évszázados tapasztalatát, az elért eredményeket.
- Az intézményben folyó pedagógiai nevelés a Pető András Karral szoros együttműködésben biztosítja az elmélet és gyakorlat egységét, a konduktorhallgatók párhuzamos gyakorlati képzésével összhangban.
- Az integráció elvét követve dolgozunk együtt az Intézményünkben elbocsátott gyermekeket, tanulókat lakóhelyükön befogadó társintézmények szakembereivel, szakmai-módszertani segítséget nyújtunk tevékenységükhöz.

4.2. A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai, feladatai

A Konduktív Gyakorló Általános Iskolában:

A konduktív általános iskolai nevelés és oktatás során az alábbi célokat kívánjuk megvalósítani:

- A tanulóink által elérhető maximális önállóságra nevelés, a tanulás tanítása. Ehhez megfelelő tanulási környezet biztosítása.
- Korszerű pedagógiai módszerekkel és eszközökkel, a társszakmák képviselőivel együttműködve a részképesség-zavarok, a járulékos tünetek kompenzálása, illetve csökkentése.
- Differenciált, személyre szabott, személyiségközpontú konduktív oktatás és nevelés megvalósítása.

- Az aktivitás, belső motiváció, feladattudat, feladattartás kialakítása, fejlesztése.
- Sikerorientált attitűd, kudarctűrő képesség, konfliktuskezelő képesség fejlesztése.
- A közvetlen tapasztalatszerzésen alapuló ismeretelsajátítás lehetőségének biztosítása.
- Az életkornak és fejlettségi szintnek megfelelő társadalmi integráció előkészítése a szociális kompetenciák fejlesztésével és az önálló életvitelre neveléssel. Megfelelő pályorientáció kialakítása.
- Pozitív megerősítésen alapuló, személyre szabott értékeléssel az önismeret, az önelfogadás és az önértékelés fejlesztése.
- A tanórán kívüli tevékenységek keretében a tehetséggondozás, a szabadidő hasznos eltöltése, valamint különféle sportolási lehetőségek biztosítása.
- A társas kapcsolatok, a kommunikáció, az önkifejezés különféle formáinak fejlesztése.
- Az egyéni véleményalkotás és döntés képességének fejlesztése.
- Egészséges életmódra és környezettudatosságra nevelés.
- Az infokommunikációs eszközök felelős használatára nevelés.
- Ismerjék fel tanulóink a rájuk veszélyt jelentő helyzeteket, legyenek képesek elkerülni azokat, illetve szükség esetén tudjanak segítséget kérni.

A Konduktív Gyakorló Szakiskolában:

Az iskola kiválasztásánál a szülők számára mindig nagyon fontos szempont, hogy minél hosszabb ideig tudják egy intézményben biztosítani a gyermekük nevelését-oktatását. Mindaddig, amíg az integráció/inklúzió lehetővé válik, a szülők joggal várják el, hogy gyermekük konduktív nevelést-oktatást biztosító intézményben végezze tanulmányait. Ennek érdekében indítottuk útra *számítógépes adatrögzítő* szakmai képzést nyújtó szakiskolánkat.

A konduktív szakiskola célja, hogy a mozgássérült tanulók tanulmányaik befejeztével rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel és készségekkel, amelyek alkalmazkodóvá teszik őket a családi és munkahelyi közösségekben. Képesek legyenek viszonylag önálló életet élni, meghatározott munkafolyamatokat – számukra megfelelő segítséggel – elvégezni, a munkavégzésben örömet találjanak, mindez segítse őket abban, hogy a társadalomba való beilleszkedésük zökkenőmentes legyen.

A megszerzett ismeretek megerősítése és tovább építése, alkalmazása mellett középfokú iskolánkban is biztosítjuk a mozgássérült tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő fejlesztését az intézményben és az intézményen kívüli tanulási helyzetekben egy olyan légkörű élettér megteremtésével, amely támogatja személyiségük kibontakozását.

Az értelmi-, és a mozgásnevelés, a kompetenciák, készségek, képességek fejlesztése és a közismereti oktatás szoros egységben, konduktív napirendben történik, folytatódik

az intenzív mozgástanulás, fejlesztés, mind a tanítási órákon, a foglalkozásokon, a szakkörökön, a szabadidős programokon, és az önellátási tevékenységekben is.

A mindennapi élethez szükséges, gyakorlatias ismeretek bővítését, az alkalmazkodó képesség, problémamegoldó képesség fejlesztését folyamatosan beépítjük a mindennapokba, speciális kollégiumi életmód programunk is az önálló életvezetésre törekvést, ezáltal a harmonikus személyiség formálását célozza.

Ennek érdekében az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére, az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítására, fejlesztésére, a világ megismerésére való törekvés igényének kialakítására, a praktikus gondolkodásra.

Célunk továbbá, hogy tanítványaink alkalmasak legyenek az önálló ismeretszerzésre, el tudjanak igazodni a rájuk zúduló információk tömkelegében. Hisszük, hogy diákjaink tanulmányaik során magukévá teszik az „egy életen át tartó tanulás” gondolatát. Nevelési szempontból fontosnak tartjuk, hogy diákjaink ismerjék a kulturált viselkedés szabályait, a társadalmi normákat, képesek legyenek konfliktusaikat sikeresen és eredményesen kezelni, majd feldolgozni, és szerezzenek jártasságot a hétköznapi ügyeik intézésében.

Speciális, konduktív szakiskolaként - a konduktív pedagógia alapelveinek megfelelően - programunk komplex személyiséget fejleszt, melyben a testi, értelmi, érzelmi és szociális képességek alakítása egymást kiegészítve, szorosan egymásra épül, nagy hangsúlyt fektetve a sérülésből eredő problémák és hátrányok leküzdésére.

Nevelő-oktató munkánkat úgy tervezzük, hogy az reális, megvalósítható legyen, optimális terhelést rójon tanulóra és tanárra egyaránt.

A képzésbe belépő tanulók nagyon eltérőek képességeik, készségeik személyiségállapotuk tekintetében. A tanulási helyzetet – a mozgáskorlátozottság mellett - nehezítő tényező: a motiváltság alacsonyabb szintje, a kognitív képességek gyengesége, a személyiség-fejlődés eltérései, a szociális éretlenség. Mozgássérült tanulóink számára a legjobb képzési forma a Konduktív Szakiskola, mert itt kis létszámú csoportokban, hosszabb képzési időben, az egyéni szükségleteiknek megfelelő módon konduktorok, gyógypedagógusok, szakoktatók és fejlesztő szakemberek segítik a diákok tanulását, fejlődését, figyelembe véve a sérülésükből eredő egyéni eltéréseket. A tanulókat ösztönözzük munkatevékenységek végzésére, felkészítjük őket az egyéni lehetőségeik szerinti felnőtt élet alapvető tevékenységeire, reális lehetőségeik felismerésére, belátására, állapotuk és a segítség elfogadására.

A célok érdekében a Szakiskola feladata

- az alapfokon megszerzett műveltségi anyag szinten tartása, bővítése és elmélyítése,
- az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása
- a szociális kompetenciák fejlesztése

- a személyes jártasságnak, a problémákkal való megbirkózás képességének erősítése
- tevékenységközpontú tanulásszervezés
- az érdeklődés és tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységek támogatása
- a mindennapi életben hasznosítható és tovább építhető általános és szakmai ismeretek nyújtása
- a tanulási esélyegyenlőség segítése
- önálló tanulási technikák elsajátíttatása
- felkészítés a munkahelyi és egyéb közösségekbe való bekapcsolódásra
- az iskola érték- és normaközvetítő funkciójának érvényesítése a beilleszkedés elősegítése érdekében
- az erkölcsi alapelvek és a kulturált viselkedési formák átadása
- etikai, nemzeti értékek megjelenítése a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben egyaránt
- reális önértékelésű, egészséges személyiség kialakításával a testi- lelki- szellemi harmónia kibontakoztatása
- az önállóságra, önművelésre való igény fejlesztése
- a változásokra való rugalmas reagálás készségének fejlesztése
- együttműködésre való igény, valamint a felelősségvállalás kialakítása
- korszerű természet- és társadalomtudományos műveltség kialakítása
- a kor elvárásainak megfelelő informatikai és infokommunikációs ismeretek átadása, a digitális képességek fejlesztése
- szakmai érdeklődés felkeltése, sikerélményhez juttatás
- az anyanyelvi műveltség elsajátítása
- esetleges szociális hátrányból eredő hiányosságok pótlása, a lemorzsolódás csökkentése
- az egészséges életmód, valamint a rendezett és tiszta környezet iránti igény alakítása/kialakítása, formálása, az esztétikai érzék fejlesztése
- a személyi higiéne fontosságának elmélyítése (napki mosogatás, rendszeres és alapos fogápolás, az időjárásnak megfelelő öltözködés, a káros élvezeti szerek fogyasztásának megismertetésével a használat elkerülése)
- környezettudatos magatartásformák kialakítása
- a tartalmas, egyenrangú, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és megtartására való képesség alakítása

A Kollégiumban:

A kollégiumi nevelés legfőbb célja, hogy a családtól, otthontól távol élő mozgássérült és/vagy sajátos nevelési igényű gyermekek, fiatalok számára biztosítsuk a sajátos élethelyzetből fakadó szociális és kulturális hátrányok kompenzálását, biztosítsuk a kiegyensúlyozott és egészséges fejlődés lehetőségét, a tanulás, a szocializáció, a sikeres

életpályára való felkészítés által. Célunk az életkori sajátosságok, a pszichés, mentális és a mozgásállapot figyelembevételével a személyiségének sokoldalú fejlesztése, kibontakoztatása, mely által az önálló életvezetés kialakítására adunk minél nagyobb lehetőséget. Figyelmet fordítunk a társadalmi szerepek tanulására, a közösségben történő együttélés, együttműködés, hatékony konfliktuskezelési technikák elsajátítására, mindezzel lehetőséget biztosítva a sikeres társadalmi beilleszkedésre.

A tanulók napi életének szervezése során a konduktív pedagógia szemléletét alkalmazzuk. Napközben, a feladatsorokban tanultak alkalmazására a kollégiumi időszak biztosít kiváló színteret. A biztonságot nyújtó, naponta ismétlődő tevékenységek során a diákjaink egyéni bánásmód, személyes törődés által sajátítják el a különböző ismereteket, önellátási, önszervezési tevékenységeket. Arra törekszünk, hogy tanulóink a mozgásállapotuknak és egyéb adottságaiknak megfelelő maximális önállóságot éri el. A kötelező és választható széleskörű kollégiumi tevékenységek felölelik a felzárkóztatás, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás, személyes érdeklődésnek megfelelő szabadidős programokat egyaránt.

Minden tevékenységünk során alapelvünk a másik személy maximális tisztelete, a nemzeti és intézményi hagyományok megőrzése, a közösség iránti felelősség, bizalom, segítőkészség, tolerancia és szeretetteljes viselkedés kialakítása.

4.2.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Intézményünk kiemelt feladata a tanulók személyiségének mind teljesebb kibontakoztatása, a személyiség komplex fejlesztése. Iskolakezdésnél elengedhetetlenül szükséges a gyermekek pszichikai felkészültsége. A hat-hétéves korra kialakuló "totális érzékelő apparátus" alapja a fogalmi szintű megismerésnek. Amennyiben a szenzoros és motoros rendszerek fejlettsége és összerendezettsége elégtelen, abban az esetben nagyfokú nehézség mutatkozhat az alapvető kultúrtechnikák elsajátításában. Az intézményünkbe érkező gyermekek sérülésükből adódóan kevesebb tapasztalati tőkével rendelkeznek, mint ép mozgású társaik. Ennek következménye, hogy iskolába kerülésükkor 2-4 éves átlagéletkori elmaradás tapasztalható.

Mindezek figyelembevételével az iskolai tananyag közvetítése, tanulása mellett kiemelt fontosságú a tanítási órákon a részképességek sokoldalú, tevékenységközpontú fejlesztése, a zavarok korrekciója. A harmonikus személyiségfejlődéshez nélkülözhetetlen, hogy az egyes pszichikus funkciók állapota megközelítően azonos életkori szinten legyen. A személyiség megalapozása alatt azt értjük, hogy a legfejletlenebbel kezdve valamennyi részképességet egy időben igyekszünk a megfelelő szintre hozni. Céljaink elérése érdekében a feladatok megvalósítása során a teljes konduktív napirenden belül kínálgató fejlesztési alkalmakat maximálisan

kihasználjuk. Az eredményesség és hatékonyság érdekében kiemelten fontos a családdal történő, kölcsönösen értő együttműködés.

Céljaink

Célunk, hogy gyermekeink mielőbb képesek legyenek az általános követelményekhez való önálló, sikeres alkalmazkodásra, amelyhez az alábbi személyiségjegyek kialakítása szükséges:

- motiváltság, aktivitás, önállóság,
- egészséges, reális énkép és önbizalom,
- kiegyensúlyozottság,
- önfegyelem, akaraterő,
- jó kapcsolatteremtő és -tartó képesség, együttműködésre való alkalmasság,
- sikerorientált attitűd, kudarctűrő képesség,
- problémamegoldó, konfliktuskezelő képesség,

Feladataink:

- egyéni célok meghatározása,
- az életkornak megfelelő reális követelményrendszer kidolgozása, a tanuló potenciális teljesítményét, aktuális akaraterejét a mindenkori, egyénre szabott követelményekkel egységbe hozni,
- az aktivitás, érdeklődés felkeltése megfelelő motivációval,
- az egészséges életmódra nevelés,
- a helyes szokások kialakítása,
- az érzelmi nevelés,
- a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás általános és speciális formáinak megismerése, a kommunikáció kulturált formáinak, elfogadott normáinak kialakítása
- megfelelő énkép kialakítása, önismeret fejlesztése, reális önértékelésre való képesség kialakítása,
- a nevelés során mind nagyobb teret adni az egyéni döntés lehetőségének, a döntéshozatalra való képesség a döntésekért, tettekért történő felelősségvállalás, kötelességtudat kialakítása
- a védő közösségben, majd egyre tágabb körben megismertetni a tanulót saját értékeivel és korlátival,
- az erkölcsi értékeket megismertetni, tudatosítani, meggyőződéssé alakítani, a megfelelő magatartás és viselkedési formákat tevékenységen keresztül megerősíteni,
- a munkára való felkészítés, nevelés, különös tekintettel az önellátás, önkiszolgálás teendőire,

- az emberi értékek felismerése, mások munkájának tiszteletére, megbecsülésére nevelés,
- nyitottság, érdeklődés, fogékonyság kialakítása a világ, az emberiség globális problémái iránt,
- az állampolgári nevelés; a jogok, kötelességek, ezen belül kiemelten a sérültek jogainak, kötelességeinek megismertetése, a másság képviselése, külső iskolákkal közös programok, találkozók, beszélgetések keretén belül az esélyegyenlőség lehetőségeinek megkeresése.

4.2.1.1. A tehetség, képességek kibontakoztatását segítő tevékenységek

- A tehetség egy harmonikusan fejlett képességstruktúrán bontakozhat ki. A tehetség felismerhetővé válásához ezért először a személyiség megalapozása, az egyénben rejlő képességek lehetőségének, kiteljesítésének segítése; az intenzív képességfejlesztés a feladatunk a fejlődés és az önmegvalósítás támogatása érdekében.
- Tanítványaink tehetséggondozását fontos feladatunknak tartjuk. Ezen a területen kiemelt jelentőségű a szülővel való kapcsolatkiépítés minősége, hiszen a szakkörök, tanulmányi versenyek, az egyéni kibontakozást segítő foglalkozások időpontja nem egy esetben kívül esik az iskolai oktatás-nevelés időtartamán.
- A tehetség felfedezését, kibontakoztatását, a szereplési lehetőségek biztosítását, kihasználását nemcsak gyermekeink egészséges énképének és önbizalmának kialakítása szempontjából tartjuk fontosnak, hanem a szemléletformálás miatt is. A sajátos nevelési igényű személyek társadalmi megítéléséért – országos beiskolázási jogkörrel bíró iskola lévén – sokat tehetünk. A tehetség felismerése, kamatoztatása a szülő-gyermek kapcsolatot is pozitív irányba alakítja. Egyéni érdeklődésnek megfelelően, a pályaorientáció megkönnyítése érdekében tanulóink számára különböző fakultatív programokat kínálunk.
- A sportban tehetséges tanulóink külön sportolási lehetőséget kapnak, biztosítjuk a mozgássérültek számára rendezett országos sportversenyeken való részvételt.
- Az iskolai könyvtárunk a hét minden napján rendelkezésére áll az olvasni vágyó diákok számára.
- A hit- és vallásoktatás lehetőségét eddigi hagyományainkhoz híven, iskolánk felekezettől függetlenül biztosítja a szülő írásbeli jelentkezése alapján, fakultatív módon. A hitoktatás tartalmának meghatározása, a hitoktató felügyelete az egyházi jogi személy feladata.

4.2.2.A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közös érdek, cél, értékrend és tudat tart össze. A közösség egyénekből áll, az igazi közösség fejlődésével hozzájárul tagjai fejlődéséhez, így több lesz, mint tagjai egyszerű együttese. Az emberi élethez, a társadalomban való eligazodáshoz elengedhetetlen a közösségben való nevelés, amely a társas viselkedési szabályok, a tolerancia, az önértékesítés gyakorlásának színtere, az emberi, kulturális, szociális értékek hordozója. Értékrendje tagjai tudatos elfogadásán, megállapodásán és betartásán alapul.

Célunk az iskolánkra eddig is jellemző pozitív légkör megtartása, amely a közösségi nevelés eredményeként alakult ki. Iskolánk közösségei nyitottak a társadalomból, a közvetlen környezetből érkező igények, ötletek, egyéni kezdeményezések felé, amennyiben ez saját értékrendjükkel nem ütközik. Nevelőmunkánk sikerének egyik záloga az egységes pedagógiai szemlélet, a közösen, az iskola egyes fórumai által is megvitatott és elfogadott értékrend, továbbá pedagógusaink hiteles magatartása, saját személyiségük vállalása, pozitív tulajdonságaik fejlesztése. Az iskola demokratikus légkörének megtartása alapvető célkitűzésünk. Az összetartozás érzését segítik a közös hagyományok, közösen átélt élmények, iskolai rendezvények, fakultatív foglalkozások, szakkörök, sportolási lehetőségek, versenyek, kirándulások stb.

A pedagógus feladata a legkisebb siker észrevétele, értékelése, a pozitív tendenciák erősítése, a negatív tendenciák szembesítése az iskola értékrendjével, alternatív megoldások keresése.

Egyre nagyobb szerepet kap az önismeret, az önmegvalósítás, a közösség önálló arculatának kialakítása, a közösségi szerepek kialakításának igénye. A fejlettebb közösségek öntevékenyen szervezik életüket, a feladatok megoldására alternatív javaslatokkal válaszolnak.

A kivitelezésnél az ellenőrzésben, segítségnyújtásban van nagy szerepe a pedagógusnak.

A kollektív feladatok vállalása, teljesítése, a közös erőfeszítést követő siker élménye nagyban fejleszti a közösség életét, újabb kapcsolatok szerzésére ad lehetőséget.

Feladataink:

Egészséges életmód, aktív életrend kialakítása, amely az önálló életvezetést és a társadalomba való beilleszkedést segíti, illetve előkészíti.

Megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezet kialakítása, olyan környezetté, ahol a másság felé fordulás mindenki számára természetessé válik.

A tanulókat a többi gyermekkel és a felnőttekkel való kapcsolataik során pozitív, kedvező hatások, élmények érik; igényévé válnak a csoporttal való együttműködés.

Megalapozott, következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer biztosítása, a szokásrendszeren és az együttélésből fakadó interakciókon keresztül a normarendszer fejlesztése, mely az iskoláskornak az alapja és egyben a felnőtté válás feltétele is.

A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével elérni, hogy a tanulók tiszteljék a környezetüket, és bátran alakítsák azt, anélkül, hogy kárt tennének benne.

Legyenek képesek az új audiovizuális környezet megértésére, szelektív használatára.

Legyenek képesek a felnőttekkel és társaikkal egy adott témáról anyanyelvükön kommunikálni.

Tudjanak életmódjukkal kapcsolatban helyes döntéseket hozni.

Ismerjék a testi egészségüket, lelki életüket veszélyeztető környezeti hatásokat, ezek elkerülésének módjait.

Legyenek képesek önálló véleményalkotásra, véleményük viták során történő ütköztetésére a közös tevékenykedtetés folyamán, a tapasztalatgyűjtés, az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Ismerjék meg a közösség érdekében végzett együttes tevékenységek végrehajtásának társadalmi értékét, gyakorolják az egyénileg eredményes és társadalmilag hasznos magatartás- és tevékenységformákat.

Legyenek képesek önellenőrzésre, egymás segítésére.

Alakuljon ki reális énképük, megfelelő önismeretük, amely feltétele annak, hogy a sérült emberek önmagukat a társadalommal elfogadtassák.

4.2.2.1. A konduktív csoport

A konduktív nevelés szervezeti kerete, alapviszonya a konduktív csoport. Minden csoport a tanuló képességeit, diagnózisát figyelembe véve szervezi napirendjét, alakítja ki saját ritmusát.

Biztosítja gyermekeink számára a tevékenységek és az interperszonális kapcsolatok rendszerét.

A közösen végzett tevékenységek segítik az együttműködést, az egymásra odafigyelést, egymás segítését. A csoport egyfajta mérce is lehet, a gyermek viszonyíthatja magát társaihoz, és a legtöbbször előre lépésre ösztönöz.

Egy-egy csoporton belül több osztály is szerveződhet.

4.2.2.2. Tanórákon megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Alapvető feladat az egy osztályba kerülő tanulókból olyan közösség formálása, amely képes egy közös értékrend elfogadására, egymás segítésére, a kölcsönös segítségnyújtásra, egymás közös ellenőrzésére, a munka szervezésére, a közvetlen tapasztalatszerzés segítésére, a tanulók önállóságának, öntevékenységének kialakítására, fejlesztésére. Ezen kívül szükség van a közös cselekvések fejlesztésére is:

példamutatással, értékeléssel, továbbá bírálat, önbírálat segítségével – a pedagógus közvetlen, majd közvetett irányításával. A közösség legyen képes a már elért eredmények megtartására és fejlesztésére, a tananyag minél jobb elsajátítására különböző munkaformákkal. Számos lehetőség nyílik a csoportmunka megvalósítására, kooperatív tanulási módszerek alkalmazására, tanuló párokban történő közös tanulásra. Az egyes tantárgyak közösségfejlesztési feladatait a tantárgyi követelmények tartalmazzák.

4.2.2.3. Tanórán kívüli fakultatív foglalkozások, szakkörök

Az Általános Iskola és a Szakiskola a tehetséges tanulók fejlődésének elősegítése érdekében tanulmányi, művészeti, sport és kulturális versenyeket, vetélkedőket szervez. A versenyek megszervezéséért, a résztvevő tanulók felkészítéséért a szakmai munkaközösségek, illetve az iskolai sportkör pedagógusai a felelősek.

Az intézmény minden tanulója érdeklődésének megfelelően részt vehet bármely szakkör munkájában a tanulási idő után. A szakkörök típusa minden évben a gyermekek, tanulók elvárásaihoz, érdeklődéséhez igazodik. A szakköröket iskolán belül szervezzük, és szakképzett pedagógusok vezetik őket. A tanuló a szülővel egyetértésben kérheti részvételét a rendszeres szakköri foglalkozásra, ahová az egész tanév során elvárjuk.

Boldogságórák:

Három korcsoportban, diákjaink heti-kétheti rendszerességgel Boldogságóra foglalkozásokon vesznek részt. A Boldogságóra program keretében diákjaink vezérfonalat kapnak az életben szembe jövő kihívásokkal, nehézségekkel, problémákkal való szembenézéshez, ötleteket kaphatnak és technikákat sajátíthatnak el egy teljesebb, boldogabb élet megéléshez. A Boldogságórák alkalmával fejlődik az önismeret, az énkép, a szociális képességek, az egymás iránti érzékenység, alakul a világkép, és pozitív, önmaga előtt lehetőségeket látó szemlélettel rendelkező diákokat formál.

A felső tagozatos és szakiskolás diákok számára működő filmklub mindig kapcsolódik a havi Boldogságóra témaköréhez, így is megerősítve az éppen megismert boldogságfokozó technikákat.

Iskolánk az alábbi lehetőségeket biztosítja, illetve használja fel a tehetség kibontakoztatása érdekében:

- gépi írás,
- színjátzó szakkör,
- zeneszakkör,
- énekkar,
- kortárs filmklub,

- sport szakkörök (kölyökatlétika, vívás, boccia, futóbicikli, adaptív tájékozódó futás evezés),
- iskolai sportkör
- hit- és vallásoktatás,
- IKT szakkör
- rajz szakkör,
- művészetterápia
- fotó szakkör
- Suliújság szerkesztő szakkör

Gépírás, gépi írás

Gépírás a klasszikus értelemben vett számítógéppel való írást jelenti. A mozgáskorlátozott tanuló diagnózisához igazodó módon ír.

Gépi írás: az a forma, amikor a mozgássérült a tanulás eszközeként nem tudja teljes egészében elsajátítani a kézzel történő írást.

A gépi írás tanításának célja egyrészt a nagyon súlyosan sérült mozgáskorlátozott tanulóink számítógéppel segített kommunikációjának és tanulásának megalapozása, másrésztől gyermekeink eszköz szintű gépi írás technikájának kialakítása. A mozgássérült tanuló számára gyakran a sérülés jellege nehezítheti, lehetetlenné teheti az olvasható írás kivitelezését.

Tanulóink ötödik osztálytól vesznek részt a gépi írásoktatáson. Felső tagozaton a gépi írás tanulására hetente 45 perces foglalkozáson szakkör keretében biztosítunk lehetőséget.

Színjátészó szakkör

A színjátészó szakkör heti egy alkalommal várja a tagokat. A program célkitűzése, hogy az általános iskolás, és szakiskolás tanulók részképességeit egyidejűleg fejlesszük, beépítve a konduktív pedagógia rendszerébe. A színjátészás által szeretnénk élményt adni és az élmény adásának megtapasztalását. A szakkörön tanultak tapasztalati tudást közvetítenek a gyerekeknek. A kommunikáció által a verbális és nonverbális kifejezőkészségük erősödik. A szituációs és szerepjátékok és a csoportmunka segítik a fegyelmezett munkára való képességet, ezen kívül a fantázia és az önálló gondolkodás fejlődését.

Zeneszakkör, ismerkedés a hangszerekkel

Iskolánkban tanórán kívüli foglalkozás keretében, heti egy alkalommal néhány tanulóknak lehetősége nyílik zenei képességei kibontakoztatására, zenei ismereteinek bővítésére egy kiválasztott hangszer megismerésével és a hangszerjáték alapjainak megtanulásával.

Énekkar

Az énekkaron heti fél órában, a megfelelő adottságokkal, illetve motivációval rendelkező tanulók vesznek részt. A kórusművek anyagát nép- és gyermekdalok alapján választjuk ki. Ügyelünk a fokozatosságra és a képességeknek megfelelő kórusmű kiválasztására. Arra törekszünk, hogy igényes, változatos és magyar nyelvű darabok kerüljenek előadásra.

Kortárs filmklub

Intézményünk felső tagozatos és szakiskolás tanulói számára tervezett program. A filmdélutánok kétheti rendszerességgel kerülnek megrendezésre, amelyet rövid összegző beszélgetés zár. Programunkkal gyermekeink különböző élethelyzetben történő eligazodását, beilleszkedését segítjük. A filmekben bemutatott döntéshelyzetek, döntések megbeszélésével rávilágítunk saját, felelősségteljes döntéseik fontosságára.

IKT szakkör

A szakkör foglalkozásai heti egy alkalommal szerveződnek. Tanulóink a tablet- és a számítógép-használattal, illetve a tantárgyi tartalommal rendelkező alkalmazásokkal és szoftverekkel ismerkednek, amelyek remekül ötvözik a játékos tevékenységbe ágyazott tanulást az IKT eszközökkel támogatott tanulási környezettel. Diákjainknak lehetősége van a robotika és az egyszerű programozás alapjaiba is betekinteni.

4.2.1. A kollégiumi közösségi élet

A kollégiumba bekerült gyermekkel kapcsolatos egyik legfontosabb feladatunk, hogy sikeresen beilleszkedjen a kollégiumi közösségbe, elsajátítsa a szokásokat, megtanulja az együttélés szabályait, mely alapja lesz a társadalomba való beilleszkedésnek is. A nevelési folyamat során figyelmet fordítunk a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és normarendszer közvetítésére, a szociális készségek, a kommunikáció fejlesztésére. Fontosnak tartjuk az empátia, az egymásra figyelés, az együttműködés, a tolerancia, az alkalmazkodó képesség és az egymás megsegítésének kialakítását. A közösségi programokban való aktív részvétel során fejlődik a kudarctűrő képesség, a kitartás, megélhetik a közösségért végzett munka örömét és az egészséges versenyszellemet is. Mindeközben a saját személyiség alakulása is erőteljes, hiszen a másoktól érkező visszajelzések alapján fejlődik a helyes önismeret, kialakul a reális önértékelés.

Kollégiumunk változatos lehetőségeket biztosít a diákok számára a közösségi élet megélésére. Vannak a teljes kollégiumot érintő rendezvények, események, illetve lehetőség van különböző kisebb-nagyobb csoportokban szerveződő (életkor vagy érdeklődés szerinti) programok szervezésére is. A foglalkozások lehetnek kötelező jellegűek, illetve szabadon választhatóak. Lehetnek a kollégiumon belül, az iskolákkal közösen vagy éppen külső helyszínen is. A kollégium szorosan együttműködik az

intézményegységekkel a szabadidős programok szervezése, lebonyolítása során. Az ünnepek megülése, a különböző közösségi programok, a témahetek, témanapok megtartása, a sport- és kulturális rendezvények, vetélkedők és versenyek általában közösen kerülnek megszervezésre. Rendszeresen hívunk meg külső vendégeket is, akik által diákjaink szintén új ismereteket és élményeket szerezhhetnek.

4.3. Hagyományőrzés

Az intézmény életében különös fontossággal bír a hagyományok ápolása, őrzése és továbbfejlesztése, illetve új hagyományok teremtése. A hagyományok érték- és normaközvetítő szerepük mellett az örömszerzést is szolgálják. Szerepük megnő a tanulók beilleszkedésének segítésében, kötődésük erősítésében.

A Konduktív Gyakorló Általános Iskola, és Szakiskola, valamint a Kollégium hagyományrendszere szervesen összefonódik.

Intézményünk a következő programokat minden évben megszervezi:

- Állami és nemzeti ünnepek, Mikulás, Karácsony, Húsvét
- Közös tanévnyitó és tanévzáró udvari szalonnasütés, bográcsozás
- Motoros tanévnyitó
- Korcsoportonkénti kirándulás külső helyszínre
- Gyermeknap
- Pető Zenedélután
- CP nap
- Szalagavató
- Pető András és Hári Mária emléknapi
- Paraspornapi
- Témahetek, témanapok (csoport, osztály, intézményegység és intézmény szintjein szervezve)
- Születésnapok, névnapok megünneplése kisebb közösségekben
- Elballagó diákok búcsúztatása, szalagavató

Az egységes intézményvezetés örömmel fogad olyan innovatív ötleteket és javaslatokat is, ami a Kollégium működésébe beilleszthető, önálló, vagy részben önálló kollégiumi programot eredményez.

4.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az intézményben dolgozó konduktorok és további pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül, az iskolai tantárgyfelosztásban meghatározott munkarend alapján.

4.4.1. A pedagógus

- Napi rendszerességgel megbeszéli és kialakítja a legfontosabb napi feladatokat a tanulócsoporthjában tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük.
- Tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására.
- Tanórai munkáját a gyermekek, tanulók adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi.
- A lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja tovább haladásukat.
- Gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás, illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet.
- A diákok tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről.
- Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a diákok tanulmányi munkáját, annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására, gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen.
- A kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal együtt értékeli.
- Az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanórára, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani.
- A tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás során végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások, és különböző vizsgálatok segítségével érhet el.
- Fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét.
- Biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek.
- Feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése.
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően.
- A tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására.

- A közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait.
- Megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításakor és osztályzásakor.
- Állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében tájékozódik.
- A Pedagógiai Programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesíti.
- Hatékonyan együttműködik a nevelőtestület minden tagjával.

4.4.2. Az osztályfőnök

- Céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket. Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását.
- A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálására kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdélutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diák gyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.
- Kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése. Az osztályfőnök munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka.
- Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma jellemzi. Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe. Célunk, hogy a tanulók fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is.
- Motiváló környezetet teremt, bátorítja a gyermekek autonóm törekvéseit, elfogadja fantáziavilágukat. Biztonságos hátteret ad a gyermekeknek, a fejlesztőszándék mellett is elfogadva őket olyannak amilyenek, hiszen élettapasztalatukat, társadalmi - emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből,

életterükből hozzák. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is.

- Az osztályfőnöki órákon törekszünk olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóban lévő gátlásokat, segíti őket abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a "kényes" témákban is.
- A diák jövőjét szem előtt tartva segít a munkahely keresésében, feltérképezésében.
- Javaslatot tesz a családnak a továbbtanulást, illetve munkába állást illetően, igény szerint intézménylátogatásokat szervez, melyhez a szülők is csatlakozhatnak.
- Rendszeresen jelennek meg olyan pályázatok, melyek a fiatalok munkába lépéséhez, életkörülményeinek javításához adnak segítséget. A pályázatok figyelése és megírása szintén az osztályfőnök feladatai közé tartozik.
- Az osztályközösségek formálása azért speciális feladat és egyúttal nagy kihívás az osztályfőnökök számára, mert az osztályközösségek rendkívül heterogén összetételűek. A másság elfogadása, az egymásra figyelés, empátia erősítése elsődleges feladat.

Az osztályfőnöki munka adminisztratív és dokumentációs feladatai

Az osztályfőnök ismeri és betartja a hatályos rendeleteket az iskolai tanügyi dokumentációval és adminisztrációval kapcsolatban.

- tanév elején tájékoztatja a szülőket az osztályban alkalmazott értékelési módokról, azok rendszerességéről és dokumentálásáról,
- az osztálynapló kitöltése, rendszeres vezetése, ellenőrzése, hiányos érdemjegyek esetén a szaktanárral való egyeztetés,
- az ellenőrzők/tájékoztató füzetek havonkénti figyelemmel kísérése,
- az üzenő füzetek folyamatos áttekintése, a bejegyzések ellenőrzése,
- a hiányzások havonkénti, félévi, illetve év végi összesítése,
- magas (20%-ot elérő) hiányzás esetén az intézményvezető és a szülő írásos értesítése,
- negyedévi (általános iskolán), félévi értesítők és értékelések, háromnegyedévi (általános iskolán) a megjelölt osztályokban, valamint év végi bizonyítványok kitöltése, kiadása,
- a törzslapok kitöltése és vezetése,
- a javító és osztályozó vizsgákkal kapcsolatos adminisztráció elvégzése,
- a tanulók magatartásának és szorgalmának havi értékelése,
- év elején, az első osztályfőnöki óra keretében baleset- és tűzvédelmi oktatásban részesíti a diákokat, ismerteti a házirendet,
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülőkkel, időben értesíti őket az osztályt érintő eseményekről,

- szülői értekezletet tart, előre egyeztetett időpontban tájékoztatja a tanulók szüleit a gyermek fejlődéséről,
- statisztikát készít (pl.: lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókról),
- pedagógustársaival egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására,
- következő tanévi eszközigényt összeírja és a szülőknek időben átadja,
- időben tájékozódik a tankönyvcsaládok összeállításáról, majd átgondoltan összeállítja a gyerekek fejlődését leginkább szolgáló tankönyvek listáját,
- összeállítja az órarendet a Helyi Tantervben megjelölt óraszámok alapján alsó tagozaton, felsőbb évfolyamokon és a Szakiskolán az erre kijelölt személlyel és a szaktanárokkal együttműködve végzi
- megszervezi a tanulók egyéni fejlesztését, kapcsolatot tart az egyéni fejlesztőkkel, igény esetén óralátogatásokat biztosít.
- kapcsolatot tart az iskolaorvossal, az iskolapszichológussal, illetve a gyógypedagógiai asszisztenssel
- a tanulók szakértői vélemény iránti kérelem megírását koordinálja
- a félévi és év végi osztályozó értekezleten részt vesz
- a tanulók akadálymentesített egyéni tanulási környezetét kialakítja,
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- lehetőség szerint órát látogat az osztályában.
- koordinálja a tanulók tanórán kívüli tevékenységét (pl.: szakkörök).

4.5.A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Gyermekeinknél sérülésükből adódóan gyakran előfordulnak másodlagos, később kialakult társdiszfunckciók. A társadalmi elszigetelődés, illetve a fel nem dolgozott problémák beilleszkedési, magatartási zavarokat okozhatnak. Intézményünkben ezért nagy hangsúlyt fektetünk a problémák megelőzésére és leküzdésére.

Célunk az egyéni különbségeket figyelembe véve a személyiség optimális fejlődésének elősegítése, a sajátosságok figyelembevétele, a képességek kibontakoztatása.

Feladataink:

- gyermekek/tanulók megismerése és közösségbe történő beilleszkedésének segítése,
- a beilleszkedési- és magatartási nehézségek megelőzése,
- pozitív, játékos, ösztönző atmoszféra, szeretetteljes légkör kialakítása,
- a differenciálás megvalósítása egységben a szocializációval, az indirekt hatásrendszer felhasználása a kompenzációban,
- a problémák okainak feltárása, és annak megfelelő megoldásmódok, kompenzáló programok kidolgozása szakemberek bevonásával,

- a gyermekeknek, tanulóknak megfelelő, sikerrel teljesíthető feladatok biztosítása, teljesítmény-motiváció nyújtása mindenki számára
- az egyéni különbségek figyelembevételével differenciált megoldásmódok kialakítása,
- az otthoni szokások tiszteletben tartása, a család bevonása a nevelésbe, a szülők objektív tájékoztatása,
- bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása konduktor és diák között, amelynek alapvető feltétele a kölcsönös elfogadás és a nevelői rugalmasság.

4.6. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Intézményünk közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekjogi képviselővel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal és az észlelő- és jelzőrendszer további tagjaival.

Ha a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk kezelni és a veszélyeztetettség gyanúja továbbra is fennáll, akkor jelezzük a lakóhely szerinti illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat felé.

Pedagógiai tevékenységünkkel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy minden gyermek részére biztosítsa:

- a fejlődéséhez szükséges feltételeket,
- a lehetőségeket a tanulók képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához,
- a segítséget, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi helyzeténél vagy bármilyen más okból fennállnak.

Mivel Módszertani Intézményünkben az átlagosnál jóval több a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermek, a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatoknak dominálniuk kell az intézmény egész tevékenységében:

- a családdal-szülőkkel való kapcsolattartásban,
- a tanulók jogainak tiszteletben-tartásában,
- a differenciált oktatásban, képességfejlesztésben,
- a pályaválasztás segítésében,
- a személyes és egyéni tanácsadásban,
- az egészségvédő, mentálhigiénés programok szervezésében,
- a családi életre való nevelésben,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok szervezésében,
- a tanulók szabadidejének szervezésében,
- a drog- és bűnmegelőzési programok szervezésében,
- a felvilágosító munkában a szociális juttatásokról,
- a tankönyvtámogatásban,

- a pályázatok megírásában.

A cselekvésért felelős személyek:

Maga az észlelő, a szakember, a jelzőrendszeri tag, aki a gyermekkel, egyénnel, annak forrásrendszerével, családjával kapcsolatban áll.

1. Probléma közvetlen, lehetséges észlelője (közvetlen kapcsolat a gyermekkel)

Csoportban

- osztályfőnök
- csoportvezető
- konduktor
- gyógypedagógiai asszisztens
- hallgató

2. Probléma közvetett észlelése (továbbított jelzés)

Szülői jelzés

- érintett szülő
- más gyermek szülője
- egyéb intézeti dolgozó

PROBLÉMA FELDERÍTÉSÉNEK SZINTJEI

3. A cselekvésért felelős személy saját eszközeivel

- megfigyelés
- megbeszélés
- adat és információ gyűjtés
- jelzés okainak rögzítése

4. Egyéb szakmai terület bevonása

- iskolapszichológus
- iskolai védőnő
- gyermekorvos

5. Dokumentálás

- feljegyzés készítése, iktatása (Probléma jelző adatlap)

PROBLÉMA KEZELÉSE

6. Saját szinten (az észlelő a közvetlen vezetővel)

- megbeszélés a gyermekkel (amennyiben releváns)
- megbeszélés a szülővel
- segítségnyújtás egyeztetése
- feladatok kitűzése, határidők megszabása
- dokumentálás

7. Emelt szinten

- iskolaigazgató/intézményegység-vezető bevonása (egyebekben a fentiekkel megegyező)

8. Továbbított jelzés (veszélyeztetettség gyanúja esetén)

(iskolaigazgató/intézményegység-vezető hatásköre)

- az első két szinten megtörtént dokumentálás alapján a „JELZŐ LAP a gyermekjóléti szolgálat felé” kitöltése
- iktatás
- az illetékes gyermekjóléti szolgálat felé a jelzés megküldése

9. Azonnali hatósági intézkedés (testi épséget vagy életet veszélyeztető esetben) (iskolaigazgató/intézményegység-vezető hatásköre)

- rendőrség értesítése
- gyámhatóság értesítése

PROBLÉMA UTÁNKÖVETÉSE ÉS LEZÁRÁSA

10. Után követés

- megbeszélte és feljegyzett feladatok és határidők ellenőrzése a kijelölt időpontig

11. Lezárás

- ha a kijelölt után követési idő (1-6 hónap) letelt és a probléma nem áll fenn, akkor az eset lezárható
- lezárást dokumentálni kell

4.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Fontos célunk és feladatunk a szociálisan hátrányos diszfunkciós gyermekek, illetve családok kiszűrése, a családi háttér felmérése, a szociális hátrányt okozó probléma kiváltó okainak megkeresése, megfogalmazása, megvitatása, a szociális hátrányt enyhítő feladatok megjelölése és gyakorlati megvalósítása.

A tanuló személyiségi jogainak tiszteletben tartásával, szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a gyermekvédelmi felelőssel, a gyermekvédelmi rendszerrel, a pályaválasztási tanácsadókkal és más kompetens szakemberrel.

Felzárkóztatást segítő program

Idegrendszeri károsodásuk következményeként a tanulók túlnyomó többsége tanulási nehézséggel, tanulási zavarral küzd.

A konduktív nevelés keretei között sajátos fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs célú eljárások alkalmazását csoportos, kiscsoportos és olykor egyéni fejlesztés formájában valósítjuk meg. Az egyéni fejlesztés nem korrepetálást jelent, mert nem a foglalkozáson el nem sajátított ismereteket pótoljuk, hanem korrekciót, kompenzálást, a sérült pszichikus funkciók fejlesztését.

Az integráció gátja lehet a sérült, nem egyenletesen fejlődő személyiségstruktúra. Ezért elsődlegesnek tartjuk a komplex mozgásfejlesztés mellett az intenzív képességfejlesztést, a személyiség fejlesztését.

Céljaink elérése érdekében, a feladatok megvalósítása során, a foglalkozásokon kívül a teljes konduktív napirenden belül kínáló fejlesztési alkalmakat is maximálisan kihasználjuk.

4.8. Az egészségneveléssel összefüggő feladatok

Az egészség kulturális ismereteinek elsajátítása – mely az egészséges élet alapvető feltétele – az iskolai nevelés - oktatás keretében tananyagként is megjelenik.

Az egészséges életmód iránti igény belsővé válása; magatartássá formálása a nevelés egész folyamatára kiterjedő feladatunk. Minden konduktor, pedagógus és diák egyaránt részese az egészségnevelés megvalósításának.

Céljaink:

- az egészséges emberi környezet iránti igény kialakítása,
- a személyes higiénia iránti igény kialakítása,
- a mozgás és a sportolás iránti igény kialakítása,
- az egészséges táplálkozási szokások kialakítása,
- a szenvedélybetegségek veszélyeinek megismerése, a szenvedélybetegségek körébe tartozó tevékenységek elutasítása,
- lelkiileg egészséges személyiségek nevelése, akik a sérülésükből adódó hátrányokat tudják kezelni,
- az életkori változásokból adódó egyéni problémák figyelembevétele, tanulóink átsegítése az ebből adódó belső és külső konfliktus helyzeteken.

4.8.1. Mozgástevékenységre, mozgási igényre nevelés

Intézményünkben, a mozgásukban akadályozott gyermekek rehabilitációja, rehabilitációja céljából a komplex programok keretében csoportos és egyéni mozgásfejlesztést végzünk naponta több órában konduktorok irányításával.

Az eltérő testi és fizikai adottságok figyelembevételével folytatjuk a mozgástevékenységekhez elengedhetetlenül szükséges mozgásminták tanítását.

A konduktív mozgásnevelés feladata és célja: a mozgássérült, és/vagy halmozottan sérült mozgásában korlátozott fiatal teljes életét átfogó tevékenységek megoldásmódjaira való rávezetés. Ez a mozgásnevelés a spontán aktivitásra és célképzésre épül, tehát komplexen hat és érvényesül minden mozgásos tevékenységben, fizikai aktivitásban. A szakiskolán kiemelten fontos, hogy a szakmatanulással kapcsolatos, illetve a munka jellegű tevékenységek végzésére megfelelő mozgásformák alkalmazását alakítjuk és tanítjuk a helyes testtartással, a szükséges segédeszközök használatával.

Tanulóink a feladatsorok alatt tanulják a hely-és helyzetváltoztatás különféle formáit.

A feladatsorok alatt tanultak alkalmazása is megtörténik napi szinten: az önellátásban, az iskolai tanórákon, eszközös ügyességi és mozgásfejlesztő feladatok alatt, a sport- és

csapatjátékokban, a szabadtéri mozgásfejlesztő foglalkozások, illetve a különböző (munka)tevékenységek során.

A kitűzött egyéni célok megállapításával – egy jól szerkesztett program alapján működő napirendi munka során –, egyidejűleg fejlesztjük tovább tanulóink mozgását, értelmi képességeit, érzékelési, észlelési funkcióit, beszédét, emocionális szintjét, akaratit tevékenységét. A tanítási osztályokban napirend szerint, tervezetten történik a tanítás-oktatás folyamata, amelybe mintegy „beágyazódik” a mozgásfejlesztés.

A mozgásigény felkeltése, a mozgás megszerettetése érdekében, a csoportok, osztályok szervezésében és keretein belül mindennapos a játékos testmozgás. Iskolai szinten szakköri tevékenységekkel bővülnek a lehetőségek. A felső tagozatosok és a szakiskolás diákok részére rendelkezésre állnak az iskola kondicionáló termei, ahol a fizikai állóképesség és erőnlét növelésére alkalmas gépeket használhatnak növendékeink, mely mintát is adhat számukra a szabadidő hasznos eltöltéséhez, a rendszerességhez, egészséges életritmushoz a mindennapi életben.

Tanulóink számára - a változó lehetőségektől függően - biztosítjuk a versenysportban (parasportokban) való részvételt.

A testnevelés órák helyett szakiskolánkban is folytatódik az intenzív mozgástanulás, - fejlesztés, mely áthatja tanulóink egész napját, akár a tanítási órákról, akár a szabadidős programokról, akár az önellátási tevékenységekről legyen is szó. A mindennapi konduktív nevelés teljes mértékben megvalósul.

4.8.2.Önellátásra, önkiszolgálásra nevelés, családi és közösségi életre nevelés

Legfontosabb céljaink, feladataink közé tartozik tanulóink, neveltjeink – egyéni képességeihez mérten – minél önállóbb életvitelének elérése, a személyi és környezeti esztétikum megteremtése életkori szinten, valamint az önellátás és önkiszolgálás képességének megszerzésével aktív segítségadás a társak kiszolgálásában.

Általános iskolánk, szakiskolánk, valamint kollégiumunk is biztosítja az önálló életvitel tanulásának lehetőségét, ahol a konduktív napirendben, konduktív életvitel programban gyakorolhatóak – egyéni képességeknek megfelelő segítségadással - a különböző tevékenységek.

A tanulók a már kialakult készségeikre és képességeikre építve, a fokozatosság elve szerint végzik önellátási - önkiszolgálási feladataikat.

A csoportok komplex programja részletesen megjelöli a nevelték önellátási céljait, feladatait, differenciált módjait, melynek tevékenységi formái az öltözködés, a tisztálkodás, az étkezés.

Fontos, hogy tanulóinknál kialakuljon és megerősödjön a személyes higiénia iránti igény, rendelkezzenek életkoruknak megfelelő ismeretekkel saját testükkel, ill. annak változásaival kapcsolatban, felkészüljenek az érési folyamatból adódó szükségletekre.

A helyes tisztálkodási szokások kialakítása és alkalmazása, a higiénia és a tisztaság fontosságának tudatosítása a konduktív napirendi tevékenységek során valósul meg. Az iskola védőnője rendszeresen végez testtömeg és magasságmérést. A mérés eredményéről tájékoztatást nyújt, a szükséges intézkedések megtételében pedig aktívan közreműködik. Felvilágosító órákat szervezünk biológiatestár, védőnő, ápolónő, osztályfőnök bevonásával.

A napirend során figyelmet fordítunk az egészséges táplálkozási szokások tudatosítására, a káros szenvedélyek veszélyeinek megismertetésére.

Rendszeresen az egészségügyi szűrések tanulóink életében, a fogmosás és a helyes szájhigiéniai szokások elsajátítása fogorvos irányításával valósul meg.

Élünk az egészségnevelési programok lehetőségével és megemlékezünk az Egészségügyi Világnapról.

A helyes tisztálkodási szokások mellett a tiszta és rendezett környezet megteremtésének tudatosítása is fontos feladat, biztosítása a tanulók aktív bevonásával történik.

4.8.3. Biztonság megőrzésére nevelés

Diákjainknak – a különböző balesetek megelőzése, személyes biztonságuk megőrzése érdekében – meg kell tanulniuk a veszélyes helyzetek felismerését, megfelelő kezelését is.

Az ezzel kapcsolatos elméleti ismeretek elsajátítása szakmai alapozó ismeretek, pályaorientáció és természetismeret tantárgyak keretében történik, valamint alkalmanként balesetelhárítási oktatásban is részesülnek diákjaink.

A konduktív napirendi tevékenységek során a feladatok kivitelezése mellett a balesetek megelőzését, a biztonságra törekvést is elsajátítják a tanulók.

Az otthoni és az utcai (közlekedési) balesetek elkerülésének megtanítása szintén szemléltetéssel, gyakoroltatással történik, tekintettel arra, hogy a mindennapi élethelyzetek során tanulóink kevesebb tapasztalattal rendelkeznek korosztályuknál. Személyes biztonságuk megőrzése érdekében megtanítjuk őket a mozgásukból adódó hátrányok leküzdésére, rendeltetésszerű eszközhasználathoz szükséges biztonságos ülő, vagy álló helyzet megteremtésére.

4.8.4. Lelki egészségvédelem

Tekintettel diákjaink eltérő pszichoszomatikus érettségére és személyiségjegyeire, nagy figyelmet fordítunk lelki egészségük védelmére is, amely nem korlátozódik az osztályfőnöki tevékenységre, hanem minden konduktor - tanuló kapcsolatban megnyilvánul.

A hetes bentlakás elegendő idői keretet nyújt a mentálhigiénés törekvésekre, és szükség esetén a szülőkkel, valamint iskolánk és szakiskolánk pszichológusaival alakítunk ki megfelelő stratégiát.

4.8.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul. Az elsősegély - nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- rendelkezzenek korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
- Az elsősegély - nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, amelyek kapcsolódnak a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagainak alábbi ismereteihez:

Tantárgy	Elsősegély – nyújtási alapismeretek
Természetismeret - Biológia	<ul style="list-style-type: none">• Rovarcsípések• Légúti akadály• Artériás és ütőeres vérzés• Komplex újraélesztés
Természetismeret - Kémia	<ul style="list-style-type: none">• Mérgezések

SEMMEIWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

	<ul style="list-style-type: none"> • Vegyszer okozta sérülések • Savmarás • Égési sérülések • Forrázás • Szénmonoxid mérgezés
Természetismeret - Fizika	<ul style="list-style-type: none"> • Égési sérülések • Forrázás
Konduktív fejlesztés, adaptív testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> • Esés, magasból esés

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

Az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek:

- teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél;
- a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja;
- az Iskolai-egészségügyi ellátás (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele

Évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély - nyújtással foglalkozó témanap szervezése történik az Általános Iskolán és a Szakiskolán közösen.

4.9. Környezeti nevelési program

Intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk az ökológiai szemléletű oktató- és nevelőmunkára.

Tanulóinkat a természet szeretetére, környezettudatos gondolkodásra és magatartásra neveljük, mely szemléletmód a konduktív napirend során folyamatosan jelen van minden tevékenységünkben. A környezeti nevelés során rá szeretnénk ébreszteni diákjainkat a különböző élőhelyek megóvásának fontosságára, a természetes és épített környezet védelmére, a fenntarthatóság megismertetésére.

Programunk legfőbb célja, hogy diákjainkat a természetet szerető, ismerő, tisztelő és vele összhangban élő emberekké neveljük, ehhez mind elméleti, mind gyakorlati, a hétköznapi életben használható tudást és ismeretet megadjunk számukra. Célunk, hogy minden tevékenységben személyes megtapasztalás útján világítsunk rá a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire, ennek kapcsán pedig az egészséges életmód, környezettudatos szemlélet és a helyes szokásrendek és magatartás kialakítására.

A nálunk tanuló diákokat személyes élmények, tapasztalatok gyűjtése során tanítjuk a tudatos, kritikus fogyasztói magatartásra; és így környezettudatos, globális gondolkodásra neveljük őket. Célunk, hogy megismerjék a saját életükben és a világban előforduló környezetvédelmi és ökológiai kérdéseket, problémákat, hogy felnőttként majd személyes felelősséget tudjanak vállalni a környezetükért és

alkalmazni tudják a nálunk megismert környezetvédelmi és fenntarthatósági technikákat.

Hosszú évek óta működik az öko-munkaközösségünk, tagjai összefogják és szervezik az egész intézmény, mindkét iskola környezettudatos tevékenységét. Gyakorló iskola révén a nevelők, tanulók, hallgatók és egyéb dolgozók közösen vesznek részt az ökoiskolai tevékenységekben.

Tevékenységeink a teljesség igénye nélkül: szelektív és veszélyes hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, energia takarékosági intézkedések, szemétszedő, papírgyűjtő akciók, udvar- és kertgondozás, kirándulások; védett állatok és növények, komposztálás, magaságások gondozása... Madárbarát kert vagyunk, rovarhotel és madáretető készítése, a madáretetés szezonális nagyon kedves tevékenysége tanulóinknak. Iskolai rendezvényeken, programokon figyelembe vesszük a hulladékcsökkentési lehetőségeket. Az öko-faliújság hírei folyamatosan követik az ökoiskolai tevékenységeket. Az iskolai dekoráció kialakításánál rendszeresen, az ökoiskola tevékenységeihez, jeles napokhoz igazodó, főleg újrahasználatos alapanyagokból álló elemek kerülnek ki, illetve minden csoport saját faliújsággal is rendelkezik, ahova rendszeresen felkerülnek a tanulók ilyen jellegű munkái. Honlapon külön területet kapott az ökoiskola. Évek óta tartjuk a kapcsolatot a Semmelweis Egyetem környezetvédelmi szakembereivel és kapcsolódtunk a Zöld Egyetem programjaihoz is. Intézményünkben a fenntarthatóságra neveléshez köthetően számos helyi hagyományunk és szokásunk alakult ki. Gyermeknap alkalmából játékos témanapot szervezünk, ahol tanulóink kötetlen keretek közt szerezhettek információkat, gyűjthettek benyomásokat egy-egy ökológiai témakörrel. Minden évben követjük a világnapokat, részt veszünk különböző témahetekben és egyéb programokban: Takarítási Világnap, Állatok Világnapja, Nemzetközi Madármegfigyelő Napok, HCSH Európai Hulladékcsökkentési Hét, Egészségnap, Ramsar Vizes élőhelyek napja, Energiatakarékosági Világnap, Víz Világnap/ HAPPY7 vízfogyasztás fontosságára felhívó program, Fenntarthatósági Témahét, Föld napja, Madarak és fák napja, Környezetvédelmi Világnap...

Az öko-szakkörbe járó diákjaink plusz ismereteket kapnak a témában és számos gyakorlati tevékenységet is végeznek.

Iskolánk, intézményünk 10 éve használhatja az Ökoiskola nevet, két Ökoiskola- és egy címmegújító pályázat révén. Célunk az Örökös Ökoiskola cím elnyerése és ökoiskolai tevékenységeink megtartása, bővítése. Az Örökös Ökoiskola cím megszerzésére irányuló pályázatunk benyújtásra került.

4.10. A fogyasztóvédelemmel összefüggő ismeretek

Célunk, hogy tudatos, kritikus fogyasztói magatartást; környezettudatos, takarékos fogyasztói kultúrát alakítsunk ki tanulóinkban, amelynek birtokában szükség esetén felelősségteljes döntést tudnak hozni.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás folyamán, szociális tanulás útján alakul, fejlődik. Ismereteket kell elsajátítani, hozzáállást, értékrendet kell formálni a tudatos fogyasztás érdekében, ezért a fejlesztést már gyermekkorban el kell kezdeni.

Megismertetjük tanulóinkkal a piac, a marketing, a reklám szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. A fogyasztás során fontos, hogy tudjanak tájékozódni, a sok-sok információ közül ki tudják választani a számukra leghasznosabbat, és adott helyzetben megfelelően dönteni. Hangsúlyozni kell a természeti értékek védelme mellett a minőség, biztonság szerepét, gazdaságosságot, takarékoságot.

A fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános iskola végére a diákok értsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: olyan viselkedés, amelyet a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának, megoldásának képessége jellemez,
- ökológiai fogyasztóvédelem: a környezet szempontjait is figyelembe vevő, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal ökológiai környezetük megtartására törekednek,
- környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között,
- fenntartható fogyasztás: szolgáltatások és termékek jobb általános társadalmi életminőséget eredményező felhasználása, amely csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását, annak érdekében, hogy a jövő nemzedéke ne kerüljön veszélybe.

Diákjaink hatékony nevelésének, konduktív programunk komplexitása ad keretet. Tanulóink mindezek megismerésével az élet megmérettetéseiire tájékozottabban, nagyobb önbizalommal tudnak felkészülni.

4.11. A taneszköz és tankönyvkiválasztás szempontjai

Intézményünkben a taneszközök és a tankönyvek kiválasztása során alkalmazkodunk tanulóink sajátos nevelési igényeihez, a tanítási célokhoz és feladatokhoz, valamint a hatályos tanügyi jogszabályokhoz.

Tankönyvet a hivatalos webfelületen, a hivatalos tankönyvlistáról rendelünk.

A választott tankönyvek, taneszközök

- összhangban vannak a helyi tantervvel, tartalmazzák az abban előírt ismeretanyagot,
- SNI tanulóink által könnyen és jól használhatók a tanítási-tanulási folyamat során,
- praktikusak, szakmailag és tudományosan megalapozottak, esztétikusak,
- lehetőséget adnak a sokoldalú foglalkoztatásra, fejlesztésre, gyakorlásra,
- alkalmazkodnak tanulóink képességeihez,
- évfolyamok szerint egymásra épülnek,
- lehetőség szerint digitális változatban is rendelkezésre állnak, vagy társul hozzájuk digitális segédanyag,
- megfelelő kiegészítő taneszközökkel (munkafüzet, feladatlap, jól használható mellékletek) rendelkeznek,
- megfelelnek szakmai munkaközösségeink ajánlásának.

A tanulók tankönyvellátását szolgáló központi költségvetési támogatás terhére a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához a szakmai munkaközösség és az iskolai szülői szervezet egyetértésével a pedagógiai programban foglaltak megvalósítását szolgáló, a tankönyvjegyzékben nem szereplő könyvek, munkafüzetek, feladatlapok, eszközök és digitális ismerethordozók is beszerezhetők tankönyv helyett, ha az adott osztályban a nevelő és oktató munkához részben vagy egészben nem alkalmazható tankönyv. Szükség esetén látássérült diákjaink részére adaptált tankönyvek, tananyagok kerülnek beszerzésre.

A tankönyvrendelés keretösszegének terhére – amennyiben erre marad felhasználható keret – olyan SNI fejlesztőeszközöket rendelünk, amelyek kiegészítik iskolánk ilyen jellegű eszköztárát.

A tankönyvrendelést az iskola tankönyvfelelőse koordinálja és bonyolítja le az osztályfőnökök közreműködésével, törekedve a takarékosagra.

4.12. A tanuló fegyelmi felelőssége

Ha a tanuló az iskola házirendjét, illetve kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása (szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkoztatható).

A fegyelmi büntetés fokozatai:

- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,

- igazgatói intés,
- igazgatói megrovás.

A kollégium tagja ellen a kollégium rendjének megsértéséért:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- kizárás,
- fegyelmi büntetés szabható ki.

4.13. Bántalmazáskezelési protokoll

A Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma elkötelezett az iskolai agresszió és a kortársbántalmazás (bullying) megelőzésében, kezelésében.

Alapelvünk, hogy intézményünkben a bántalmazás semmilyen formája nem megengedett, a bullying minden esetben következményekkel jár.

Az iskola minden dolgozója határozottan elutasítja és elfogadhatatlannak tartja a bullying minden formáját, és azt vallja, hogy mindenkinek tiszteletben kell tartani a másik fél egyediségét, eltérő anyagi, kulturális és/vagy vallási hátterét.

A Bántalmazáskezelési protokollunk, a honlapon, titkárságon elérhető mindenki számára. Erről iskolába lépéskor a Házirenddel együtt minden tanulót, szüleiket, nevelőszülőket és minden új dolgozót tájékoztatni kell.

4.14. A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

A konduktorok, pedagógusok, gyógypedagógusok, szakoktatók nevelő-oktató munkája színvonalának ellenőrzése, értékelése

A nevelő-oktató munka színvonala a foglalkozásokon, valamint a tanítási órákon, ezen belül kiemelt ellenőrzési területek:

- a nevelő előzetes felkészülése és tervező munkája,
- a tanítási óra és foglalkozások felépítése és szervezése,
- a tanítási órán és foglalkozáson alkalmazott módszerek,
- a tanulók ellenőrzése, értékelése,
- a tanulók munkája és magatartása, valamint a pedagógus egyénisége, magatartása a tanítási órán, foglalkozáson,
- a foglalkozás, tanítási óra eredményessége a helyi tanterv követelményeinek teljesítése,
- a felzárkóztatás és a tehetséggondozás,
- a tanár-diák kapcsolat, a tanulói személyiség tiszteletben tartása,
- a szülőkkel való kapcsolattartás,
- az iskolai helyi szabályok, normák fegyelmezett betartása,
- az iskolai szervezethez való kötődés, rendszerszemlélet,

- a tanórán és az iskolán kívüli foglalkozások szervezése, az ezeken való részvétel,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása,
- a tanulók elbocsátásának előkészítése és segítése, valamint a tanulók továbbtanulásának segítése, irányítása,
- emberi kapcsolatok, kommunikáció,
- a pedagógusra bízott csoportszobák és tantermek rendezettsége, dekorációja.

A konduktorok minősítő- és fejlesztő jellegű teljesítmény-értékelésének eljárásrendje és szempontrendszere az Értékelési rendszerben részletesen olvasható.

5. Konduktív Gyakorló Általános Iskola

5.1. Bekerülés

Iskolánkban kizárólag sajátos nevelési igényű, főként a központi idegrendszer sérülése miatt mozgássérült tanulókat nevelünk-oktatunk. Az összlétszám maximum 10%-ának megfelelő létszámgig fogadunk olyan ép mozgású, de valamilyen részképeség-zavarral, tanulási zavarral, vagy mozgáskoordinációs problémával küzdő, sajátos nevelési igényű tanulókat, akik a konduktív pedagógia módszerével megfelelően oktathatók, fejleszthetők. A keretszámtól eltérni csak különösen indokolt esetben, egyedi elbírálás alapján, igazgatói engedéllyel lehet.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy nehezen nevelhetők együtt mozgássérült tanulóinkkal azok a gyermekek, akik súlyos személyiségfejlődési problémával (neurotikus, antiszociális, pszichotikus fejlődésirányú), agresszív tünetekkel rendelkeznek. A súlyos viselkedészavar nehezíti a közösségbe való beilleszkedést, a mozgássérült társakban félelmet kelt, mely feszes izomtónusukat fokozza, aktivitásukat, mozgásindítékukat csökkenti, és időnként balesetveszélyes helyzeteket teremt. A súlyos magatartásproblémával küzdő, hiperaktív gyermekek számára sem ideális a konduktív napirend, ezért ilyen diagnózisú tanulókat nem fogadunk iskolánkban.

A Konduktív Gyakorló Általános Iskolába történő bekerülés feltétele a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Székhely Szakértői Bizottsága, vagy annak tagintézménye által kiállított szakértői vélemény, javaslat, és az iskola befogadó nyilatkozata.

Az 1. osztályt kezdő tanulók számára javasolt az Iskolanyitogató foglalkozásokon való részvétel, melynek során megállapítható, hogy intézményünk alkalmas-e a tanuló megfelelő oktatására, nevelésére és fejlesztésére.

A felsőbb évfolyamos tanulók minden esetben három hét próbaidő után, és a felvételi bizottság döntése alapján kerülhetnek be intézményünkbe. A felvételi bizottság tagjai: az iskola igazgatója, a leendő csoportvezető, a leendő osztályfőnök, és szükség esetén az iskola pszichológusa.

Intézményünk országos beiskolázási hatókörrel rendelkezik, a vidéki tanulóknak kollégiumi ellátást biztosítunk.

A felvételről történő felelősségteljes döntés, és a tanulók biztonságos ellátása érdekében a szülőnek tájékoztatni kell az iskolát a tanuló összes diagnózisáról.

5.2. Iskolánk tanulóinak nevelése-oktatása az 1-8. évfolyamon

Az oktatás-nevelés tartalmát a Köznevelési törvény, a Nemzeti Alaptanterv és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei alapján készült helyi tantervünk rögzíti. A NAT közös követelményei áthatják az iskolai nevelés, oktatás valamennyi területét, megszabják a tanulók ismereteit, attitűdjét önmagukhoz, szűkebb és tágabb környezetükhöz.

A NAT általános fejlesztési követelményeiben az 1-8. évfolyamig meghatározott követelményeket a tanulásban akadályozott tanulók számára az iskolai képzés végére tűzzük ki. Az általános követelmények teljesítését a tanulók sajátosságai és a mozgáskorlátozottságból adódó egyéni eltérések egymással kölcsönhatásban befolyásolják.

A mozgássérült, illetve halmozottan sérült, tanulásban akadályozott tanulók nevelési folyamatában különös hangsúlyt kap a képességfejlesztés. Ennek fő területei: a kommunikációs, a kognitív, a kreatív, a motoros, az orientációs és a szociális képességek. Ezek kialakítása élménybe ágyazott, ugyanakkor nagyon gondosan elemeire lebontott és gyakori visszatéréseket biztosító tanulási folyamatban történik. Nem elsősorban a verbális úton emlékezetbe véső tanulás vezet eredményhez, hanem a tapasztalási folyamatokban való intenzív elmélyülés, a saját élmények összekapcsolása a megtanulandó fogalmakkal, cselekvésekkel.

Az ismeretátadás során főbb pedagógiai értékeink, módszereink a konkrét szemléltetés, az ismeretek sokoldalú megközelítése, a szemléletességre való törekvés, a fokozatosság, a rendszeresség, a játékoság, az ismeretek alkalmazási feltételeinek megteremtése, a differenciált fejlesztés és differenciált követelményrendszer megvalósítása. A tanulók ellenőrzésében, értékelésében fontos kritérium, hogy személyes, informatív, folyamatos, következetes, objektív és pontos legyen, így részletes szöveges értékelést alkalmazunk az alsóbb évfolyamokon a tanítási év során több alkalommal is. Az ellenőrzés, értékelés célja, hogy a tanulót hozzásegítsük a reális önismeret, önértékelés kialakításához, erősödjön a tanulás iránti motivációja, valamint a pedagógus számára az értékelésből leszűrhető tapasztalatokat adjon, melyeket a pedagógiai folyamatokban hasznosíthat. Értékelő tevékenységünk minden esetben az egyéni adottságok maximális figyelembevételével a tanulók érdekeit szolgálják.

Célunk a sajátos nevelési igényű gyermekek általános műveltségének megalapozása, a társadalomba való beilleszkedés feltételének elsajátíttatása, az önálló életre való nevelés, illetve a személyiségük ismeretében az önmagukhoz képest maximális

fejlődés lehetőségének megteremtése. A nevelési-oktatási folyamatok tervezése során figyelembe vesszük a szakértői vélemények javaslatait és tanulóink speciális szükségleteit. Fejlesztjük többek között pl. a téri tájékozódást, a figyelmet, az emlékezetet, a finommotorikát, a kommunikációt, vagy a szociális viselkedést.

Feladatunk

- az alapvető készségek, képességek fejlesztése, valamint a környező világban való eligazodáshoz szükséges ismeretek nyújtása,
- a sérült vagy fejletlen pszichikus funkciók korrekciója,
- a megfelelő magatartási és viselkedési formák átadása,
- tanulóink speciális nevelési szükségleteinek megfelelő oktatás biztosítása, a kedvező szociális feltételek megteremtése,
- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- a kudarcúró képesség növelése,
- a szükséges sikerélmény biztosítása,
- önállóságra nevelés,
- az önálló életmód lehetőségeinek kialakítása a saját korlátaik megismertetésével.

Az előkészítő évfolyam létrehozásának okai és célkitűzései

A központi idegrendszeri sérült gyermekek iskolai életre való felkészültsége, iskolaérettsége az esetek többségében nem kielégítő. Mozgássérültségükhöz számtalan részképesség-zavar társulhat. Tanulóink között van, aki látás- illetve hallássérült, vagy a beszédben való akadályozottság nehezíti a mindennapjait. Tanulóink egyénileg is eltérést mutathatnak, és ebből eredően más és más személyiségfejlődési utat járnak be.

Általános pedagógiai alapelv, hogy az iskolai életre való felkészülés szervezett formában, az iskolakezdést megelőző évben történjen, és az iskolai, valamint családi nevelésre épüljön. Az előkészítés iskolai formája egyre több közoktatási intézményben kap teret, hogy a pedagógusok jobban megismerhessék az iskolába bekerülő gyermekeket, valamint a szülővel partneri együttműködésben a pedagógiai munkát megalapozzák.

A fentebb felsorolt tényezők miatt, a jogszabály adta lehetőségeket kihasználva sajátos nevelési igényű tanulóink lehetőséget kapnak arra, hogy az első osztályt két tanév alatt végezzék el. Az intézményünkbe felvett tanulók tehát iskolánk előkészítő osztályában kezdik meg tanulmányaikat. Ez a lehetőség egyrészt átmenetet biztosít az óvoda és az iskola között, másrészt biztosítja azoknak a részképességeknek és alapkészségeknek a megfelelő fejlesztését/fejlődését, amelyek szükségesek az eredményes iskolai tanuláshoz. Célunk, hogy a gyerekek egy elfogadó és támogató légkörben jól érezzék magukat, magukhoz mérten maximálisan fejlődjenek.

Az előkészítő év feladatai:

- a részképesség-zavarok korrekciójának megkezdése, személyre szabott kezelése,
- a tanuló fogékonnyá, befogadóvá válásának segítése a környezet, a közvetlen megtapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt,
- a tanuló életkorának és fejlettségnek megfelelő, játékos ismeretszerzési lehetőségek biztosítása,
- az érdeklődés felkeltése a tanulás iránt,
- az eredményes iskolai tanuláshoz, az alapvető kultúrtechnikák (írás, olvasás, számolás) elsajátításához szükséges funkciók, képességek intenzív fejlesztése,
- kiemelkedő feladat a komplex személyiségfejlesztés, amely a mozgásfejlesztés, az önkiszolgálási teendők, és a kognitív funkciók fejlesztésén alapul.

Tanulóink eredményes fejlesztése érdekében minden esetben egyéni fejlesztési terv készül, melyhez felhasználásra kerül

- a szakértői bizottság által készített szakértői vélemény,
- az iskolában elvégzett mérések (DIFER, GMP diagnosztika, GMFM) eredményei,
- a tanulók megfigyelésének eredményei.

A megfigyelés többek között az alábbi területekre és tevékenységekre terjed ki:

- a gyermekek viselkedésének megfigyelése társas helyzetben, játék közben,
- a gyermekek kommunikációs szintjének megfigyelése,
- a gyermekek percepció szintjének megfigyelése, percepció problémáinak szűrése,
- a szem-kéz összehangolt mozgásának megfigyelése,
- a gyermekek grafomotoros szintjének megítélése; a kezesség, az íráshoz szükséges önállóan kialakított testhelyzet megléte,
- a térben, síkban történő tájékozódás megfigyelése, irányok megbízható ismerete,
- az analízis-szintézis képességének megfigyelése,
- a rövid és hosszú távú memória megfigyelése,
- a figyelem idejének, terjedelmének és tartósságának megítélése.

A fejlesztés kiterjed az együttműködés, a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, a mozgáskoordináció, a tartós figyelem, a befogadás, a feladatértés, és a mentális képességek széles területeire, hogy a tanuláshoz elengedhetetlenül szükséges képességeket mozgásba hozza, és intenzíven fejlessze azokat.

Az ismeretátadás során kiemelt hangsúlyt kap az ismeretek sokoldalú megközelítése, a konkrét és érzékletes szemléletességre való törekvés, a fokozatosság, a tervezettség és a rendszeresség, a játékoság, valamint a differenciált fejlesztés és differenciált követelményrendszer megvalósítása.

A gyermekek a munkájukról, teljesítményükről szöveges értékelést kapnak. A szöveges értékelés módot ad arra, hogy részletesen kitérjünk a teljesítmények mögött álló

erőfeszítésekre is. A szöveges értékeléssel egy folyamatot tükrözünk, nem csupán statikus állapotot.

5.3. Az 1-8. évfolyam legfontosabb feladatai

1-2. évfolyam

A nevelési-oktatási célok középpontjában az intenzív fejlesztés áll.

Itt történik a képességek, készségek további alapozása és erősítése, valamint a tanulás megfelelő tempójának elsajátítása, az egyénre szabott tanulási technikák, illetve az iskolai élettel összefüggő önkiszolgálási, önellátási teendők és mozgásos tevékenységek bővítése, fejlesztése.

Előkészítjük és megalapozzuk a kulcskompetenciák kifejlődésének folyamatát.

3-4. évfolyam

Fokozatosan átalakul a tanulás jellege. Előtérbe kerülnek a teljesítményelvárások által meghatározott tanulási feladatok, a fejlesztési követelményeknek való megfelelés igénye.

Az oktató-nevelőmunka célja az alapképességek további bővítése és megerősítése, a tanulási stratégiák kialakítása.

Előtérbe kerül a kreativitásra, a tevékenységre való ösztönzés, amely fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket.

Egyre intenzívebbé válik a tanulók személyiségének kibontakozása és érése, így elengedhetetlenné válik önismeretük fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével.

Napi feladat a sérülésből, a fogyatékoságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók tovább fejlődésének segítése differenciált pedagógiai eljárások alkalmazásával.

5-6. évfolyam

Az 5-6. évfolyamon elsősorban az iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése jellemző,

A gyerekek fejlettségéhez és értelmi képességeihez mérten iskolánkban lehetőség van az 5. évfolyam nyújtására, azaz a tananyag két iskolai tanév alatti elsajátítására. Erről az osztályfőnökök, a csoportvezető konduktorok és az iskola igazgatója közösen dönt.

Alapfeladat a tanulók felkészítése az önálló életmódra és az önálló munkavégzésre, a tanulói a képességkultúra fejlettségéhez igazodó továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

7-8. évfolyam

Az egyre összetettebb tudástartalmakkal összefüggésben a már megalapozott kompetenciák fejlesztése és bővítése válik hangsúlyossá. A felső tagozatos oktató-nevelőmunka fő feladata a képi gondolkodás továbbfejlesztése, valamint a továbbtanulásra való felkészítés. Olyan praktikus ismeretek elsajátítása, amelyek lehetővé teszik a mozgásállapotnak megfelelő életmód kialakítását, illetve az önálló életvitel megalapozását.

Alapfeladattá válik a tanulók felkészítése az önálló életmódra és az önálló munkavégzésre, a tanulói képességek fejlettségéhez igazodó továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A 8. évfolyam végére intézményünkben az ismeretek megerősítése, rendszerezése, a pályaválasztás és az önálló életvezetésre való felkészítés kerül előtérbe.

Képzési specialitásaink:

- a zavaró ingerek csökkentése,
- a lényeg kiemelése rávezetéssel vagy rámutatással,
- a feladatok kis lépésekre bontása,
- az információk többszöri ismétlése, több csatornán történő érzékeltetése,
- strukturált, fő fogalmi kategóriákba rendezett, állandó elrendezésű képanyag (Képes füzet tanulási segédanyag),
- nagyméretű, áttekinthető, csak a szükséges ingereket tartalmazó szemléltető eszközök alkalmazása,
- példák bemutatása,
- analógiák kihasználása,
- feladatvégzés elején és közben egyéni, szükség szerinti segítségnyújtás,
- differenciált feladatvégzés,
- megváltoztatott feladatidő,
- speciális eszközrendszer,
- egyénre szabott fejlesztő és felzárkóztató programok.

5.4. Az integrációs felkészítésben részt vevő gyermekek nevelése- oktatása 1-4. évfolyamon

Az esélyteremtő csoportban együtt neveljük az ép mozgású, de tanulási vagy részképesség-zavarral küzdő, és az enyhe fokban mozgássérült tanulókat. Lehetőséget biztosítunk a részképesség egyenetlenséggel, tanulási nehézséggel, tanulási zavar veszélyeztetettséggel küzdő, esetleg az iskolai életre felkészületlen, de már tanköteles korú ép mozgású gyermekek számára, hogy cerebriparetikus tanulóinkkal együtt intenzív, komplex fejlesztéssel, differenciált oktatással behozzák lemaradásaikat, és bármelyik többségi általános iskola megfelelő szintű évfolyamán folytathassák tanulmányaikat.

Célunk, egy olyan oktatási-nevelési program megvalósítása, amelynek keretében lehetőség nyílik:

- a jól mozgó, önállóan járó mozgássérült gyermekek társadalmi integrációra való felkészítésére,
- az ép értelmű, de valamilyen részképesség- vagy tanulási zavarral, illetve mozgáskoordinációs problémával küzdő mozgássérült/ép mozgású tanulók személyiségének teljes körű kibontakoztatására,
- elfogadó légkörben a kudarc nélküli tanulás élményének megtapasztalására,
- az alsó tagozatos általános iskolai tananyag elsajátítására

A differenciálás elengedhetetlen feltétele munkánknak, így biztosítjuk a különböző képességű tanulóink közel azonos ütemű haladását, sikerélményhez juttatását. Az egyéni készségeket, képességeket figyelembe vevő oktatás elősegíti az örömteli, kudarc nélküli tanulást. A heterogén (életkor, osztályfok, diagnózis) csoportösszetétel megkönnyíti a „másság” elfogadását.

Kiemelkedő feladatunk az élet minden területén a teljes önállóságra nevelés. Az önálló öltözködést, étkezést és a személyes higiénéjét a mindennapi tevékenységek szerves részeként tanítjuk.

Tanulóinkat a mozgásfejlesztő foglalkozásokon differenciáltan, több csoportban foglalkoztatjuk.

Az ép mozgású és az enyhén sérült, de gyors mozgású gyermekeink komplex mozgásfejlesztő programon vesznek részt a tornateremben. Az enyhén sérült nevelteink megtapasztalhatják az ép mozgásúak által diktált tempót, elleshetik a korosztályuk mozgásmintáit, összemérhetik ügyességüket, erejüket és bátorságukat a többiekével. Tanulóink természetesnek tekintik egymás segítségét, a másokra való odafigyelést. A mozgássérült gyermekek mintaként tekintenek ép mozgású társaikra, jelenlétük húzóerőként hat. Az ép mozgású gyermekek észrevétlenül megtanulják, magukévá teszik a másság elfogadását, a barátot, az osztálytársat látják sérült társukban. A differenciált feladatok, speciális eszközök, és az egyénre lebontott segítségnyújtás lehetővé teszik a folyamatos sikerélményt, a kudarc nélküli együttlétet. A csoport másik fele, a lassabban mozgó mozgássérült gyermekek, a hely- és helyzetváltoztatás különböző megoldási módjait tanulják fekvő, ülő és álló helyzetből kiindulva. A feladatok észrevétlenül vezetnek át a tanultak alkalmazásába. Az itt tanult jó megoldásmódok megőrzését, fejlesztését segíti, hogy a nap folyamán minden helyzetben folyamatosan és következetesen alkalmazzák őket.

Természetesen vannak korlátai az együttnevelésnek. Ahhoz, hogy egy gyermek eredményes lehessen az iskolai tanulásban, az osztályközösségben, megfelelő tanulási- és alkalmazkodási képességekkel kell rendelkeznie. Tapasztalataink azt mutatják, hogy azok a mozgássérült gyermekek tudnak ebbe a csoportba jól beilleszkedni, folyamatosan fejlődni, akik képesek a normál tempójú helyzetváltoztatásra

(segédeszközzel, vagy segédeszköz nélkül), jól kommunikálnak társaikkal, és önellátási tevékenységük életkori szintjük átlagától kevésbé tér el.

Az integráció akkor sikeres, ha megfelelően előkészített, átgondolt és megtervezett. Azok a mozgássérült és ép mozgású gyermekek, akiknek fejlődése optimális szintre jutott, bármelyik többségi általános iskola megfelelő szintű évfolyamán folytathatják tanulmányaikat. A gyermekek elbocsátását, integrálását alapos előkészítő munka előzi meg. Tájékozódunk az intézmények fogadókészségéről, kapcsolatot alakítunk ki a leendő pedagógusokkal, majd egyhetes időszakot a leendő iskolájában tölt a tanuló. Ezzel lehetőséget teremtünk arra, hogy megismerje leendő osztályát, osztálytársait, tanárait és azok követelményeit, a tárgyi feltételeket. A befogadó iskola számára is nyilvánvalóvá válnak tanulóink szükségletei.

5.5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei

5.5.1. Az iskolai beszámoltatás rendje, a tanulók tudásszintjének ellenőrzése

Alapelvek

Pedagógiai kultúránkat az egyéni bánásmódra való törekvés, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése, és a tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi. Sajátos nevelési igényű, nagyrészt mozgássérült tanulóink esetében a pedagógusok értékelésének és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése. A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott tanuló aktuális teljesítőképessége, az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében. A tévedések megbeszélése, kijavítása közösen történik. Az értékelés során figyelembe vesszük a gyermekek képességeit, adottságait. Ezekhez mérjük diákjaink fejlesztő értékelését.

Az ellenőrzés és értékelés folyamatos, rendszeres, kiszámítható, elősegíti a rendszeres munkavégzést, a feladattudat kialakítását; konkrét, a tanuló és a szülő számára érthető; feltárja a hibák okát, megerősíti a pozitívumokat; objektív, igazságos és méltányos, személyre szóló, segíti a helyes önértékelés kialakítását, figyelembe veszi a tanuló adottságát, a fejlődésben megtett utat, további erőfeszítésre serkent. Pontosan dokumentált.

A tanulók tudásszintjének ellenőrzésekor az alábbiak szerint járunk el:

- a számonkérés alapja a kellő mélységben elsajátított és begyakorolt tananyag,
- a témazáró felméréseket minden esetben összefoglalás előzi meg,
- elégtelen dolgozat, illetve felelet esetén lehetőség van a javításra,
- egy napon maximum két témazáró dolgozat íratható,
- az írásbeli dolgozatokat két héten belül ki kell javítani és a tanulóknak kiosztani,
- a tanulók tudásszintjének, ismereteinek ellenőrzése, képességeinek, készségeinek mérése a helyi tantervben megfogalmazott követelmények szerint történik,
- minden esetben pozitívan értékeljük a tanuló önmagához mért fejlődését az ismeretek elsajátítása, a képességek, készségek minőségi gyarapodása terén,
- szóbeli feleltetés esetén figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait, fejlettségi szintjét, esetleges beszédproblémáit,
- az írásbeli számonkéréshez a munkaközösségek által előre elkészített, adoptált, illetve saját készítésű feladatlapokat, tesztek egyaránt használunk,
- a beszéd- és írásproblémával küzdő tanulóinknál a teljesítmény, a közös követelményrendszer elérését mérő egyéni számonkérési módszerek és eljárások kidolgozása a tantárgyat oktató konduktor-pedagógus feladata,
- a különböző beszámoltatási formák nem azonos hangsúlyúak a tanulók tudásának értékelésében, a diagnosztizáló felméréseket nem vesszük figyelembe az értékelés során, mivel ezek a tanulási folyamat tervezéséhez nyújtanak segítséget és csak akkor számítjuk be az értékelésbe az elért eredményt, ha a beszámoltatás célja a tantervi követelmény és a tanuló által elsajátított tananyag rész összevetése,
- mivel diákjaink többsége halmozottan sérült, ezért a szóbeli és írásbeli számonkérések módja, formája, rendszere, aránya, súlya mindenkor igazodik a sajátos nevelési igényű tanulóinkhoz (32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról).

A tudásszint mérésének időpontjai:

év eleji diagnosztizáló felméréseket minden tanulóra egységesen alkalmazunk az előzetes tudás és a fejlesztendő területek megállapítására, cél a tanulók bemeneti kompetenciáinak feltárása,

folyamatosan a tanítási-tanulási folyamat során, cél a tudáselemek vizsgálata, a hiányosságok feltárása, korrekció.

egy adott tantárgyon belül a témakör lezárása utáni mérés, cél az összegzés, megerősítés, visszacsatolás,

félévi és év végi felmérések.

5.5.2. A részképeség-zavarok diagnosztizálása, okaik feltárását célzó vizsgálatok

A tanítási-tanulási folyamat, valamint az iskolai nevelő-oktató munka eredményesebbé tételéért a tanulók körében az alább meghatározott méréseket és vizsgálatokat kell elvégezni az előírt időközönként:

A mérés/teszt neve:	A felmérést végzi:	A felmérés ideje:
GMP diagnosztika	Mérési munkacsoport	előkészítő 1. osztály: szeptember, április 1. osztály: szeptember (új tanuló), április 2. osztály április
DIFER	Mérési munkacsoport	előkészítő 1. osztály: szeptember április 1. osztály április 2. osztály április
EDTFELDT teszt	Osztálytanító (ha szükséges)	előkészítő 1. osztály: szeptember május 1. osztály: május
DPT teszt	Osztálytanító (ha szükséges)	előkészítő 1. osztály: szeptember, május 1. osztály: május
FIGYELEM teszt	Osztálytanító (ha szükséges)	előkészítő 1. osztály: szeptember május 1. osztály: május
Diszlexia-előrejelző gyorsteszt	Osztálytanító (ha szükséges)	előkészítő 1. osztály: szeptember május 1. osztály: május
GMFM	A konduktív csoportonként erre kijelölt konduktor	előkészítő 1. osztály - 4. osztály: szeptember 5. osztály: szeptember 8. osztály: április
Szociometriai mérések	Osztályfőnök	4., 6., 8. évfolyam, október
Az osztálytanítók által felvett tesztek eredményeit a mérési munkacsoport összegzi.		

5.5.3. A tanulók értékelése

Az értékelés egységes elvek alapján történik, de a tanulók állapotának, fejlettségi szintjének megfelelően személyre szabott, differenciált. Konkrétumokon alapul.

Az értékelés formái:

- szóbeli értékelés,
- szöveges értékelés,
- osztályzatok, érdemjegyek

Szóbeli értékelés

A tanítási órákon szóbeli értékeléssel biztosítjuk a rendszeres visszajelzést tanulóink számára.

Tanulóink teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesítjük a KRÉTA rendszeren keresztül. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján határozzuk meg. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),

a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),

a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Az előkészítő és az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló

kiválóan teljesített

jól teljesített

megfelelően teljesített

vagy felzárkóztatásra szorul.

Azokat a sajátos nevelési igényű tanulóinkat, akiknél az egyéni adottságuk, fejlettségük azt szükségessé teszi, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató mentesítheti

az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,

vagy mentesítheti az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

A szöveges értékelés két fajtáját különböztetjük meg: részletes szöveges értékelés és rövid szöveges értékelés. A részletes szöveges értékelés átfogóan, mindenre kiterjedően értékeli a tanuló előrehaladását az adott tantárgyból. A részletes szöveges értékelést minden esetben rövid szöveges értékelés vagy minősítés követi. A rövid szöveges értékelés a következő lehet:

A követelményeket kiválóan teljesítette

A követelményeket jól teljesítette

A követelményeket megfelelően teljesítette

A tananyagból felzárkóztatásra szorul

A követelményeket nem teljesítette.

A rövid szöveges értékelés átváltása érdemjegyekre a következő szabályok szerint történik:

kiválóan teljesített = jeles (5)

jól teljesített = jó (4)

megfelelően teljesített = közepes (3)

felzárkóztatásra szorul = elégséges (2)

a követelményeket nem teljesítette = elégtelen (1)

Törekszünk arra, hogy minden tanuló egyéni képességeinek megfelelően kapjon lehetőséget tudásáról számot adni (szóban, írásban, kézzel, géppel, alternatív kommunikációs eszközökkel). A nagyobb témakörök lezárásaként, témazáró dolgozatot íratunk, melyet felkészítés előző meg. A témazáró dolgozat bejelentése egy héttel korábban megtörténik.

Egy tanítási napon maximálisan két témazáró dolgozat íratható. A tanév végi osztályzat megállapításánál figyelembe vesszük a fejlődési tendenciát. A folyamatos értékelés okán havi egy érdemjegy adása valamennyi tárgyból kötelező. Év közben a gyerekek haladásáról, 1-1 témakör lezárásakor nyújtott teljesítményéről szövegesen illetve százalékos formában (ha írásbeli volt a számonkérés) is tájékoztathatjuk a szülőket. A tanulók képességétől függően a százalékos értékelést a tanterv által előírt optimális követelményekhez vagy a minimum követelményekhez viszonyítjuk.

A százalékos értékelés az optimális követelmények esetén:

81% - 100% 5 (jeles)

61% - 80% 4 (jó)

41% - 60% 3 (közepes)

21% - 40% 2 (elégséges)

0% - 20% 1 (elégtelen)

A százalékos értékelés a minimum követelmények esetén:

91% - 100% 5 (jeles)

77% - 90% 4 (jó)

64% - 76% 3 (közepes)

51% - 63% 2 (elégséges)

0% - 50% 1 (elégtelen)

A hittan és erkölcsstan órákon való részvételt a „részt vett” bejegyzéssel igazoljuk, a tanuló teljesítményét nem értékeljük.

A magatartás és szorgalom értékelésének alapja az iskola érvényes házirendjének betartása, és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak és elvárásoknak való megfelelés szintje. A szorgalom értékelésekor figyelembe vesszük tanulóink egyéni képességeit, és a tananyag elsajátítása érdekében tett erőfeszítést is.

A magatartás értékelése:

Példás:

A közösség munkájában önállóan, kezdeményezően, a közösség számára hasznosan, képességeihez mértén legjobban vesz részt.

Tanórán és azon kívül is példamutatóan fegyelmezett, tisztelettudó

Feladatait pontosan, felelősen végzi.

A házirendet betartja.

Jó:

A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményező.

Tanórán és tanórán kívül fegyelmezett.

Társaival és a felnőttekkel udvarias.

Feladatai elvégzésében megbízható.

Változó:

A közösség munkájában vonakodva vesz részt.

Viselkedése, hangneme kifogásolható.

Feladatainak elvégzésében pontatlan, de törekszik a hibák kijavítására.

Rossz:

Hanyag munkavégzésével, fegyelmezetlenségével a közösséget zavarja.

Társainak általában rossz példát mutat, a nevelői utasításokat nem tartja be.

Hangneme durva, közönséges.

Igazolatlan mulasztása, nevelőtestületi, osztályfőnöki, igazgatói fegyelmi fokozata van.

A szorgalom értékelése:

Példás:

Tanítási órákon képességeinek megfelelően, aktívan vesz részt.

Rendszeresen felkészül az órákra, önálló ismeretszerzésre képes.

Tanszereit igyekszik rendben tartani.

Segíti a gyengébb tanulókat, érdeklődésével jó példát mutat.

Jó:

Kötelességszerűen elvégzi feladatait, figyel az órákon.

Ösztönzésre rendszeresen dolgozik, ellenőrzi önmagát.

Érdeklődése általában nem haladja meg a kötelező tananyagot.

Nem alakult ki az igény az önálló ismeretszerzésre, gyűjtőmunkát ritkán végez.

Változó:

Munkája ingadozó, rendszertelen, pontatlan.

Csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát.

Tanszerei gondozatlanok.

Tanulmányi eredménye hullámzó, ennek kötelességmulasztás az oka.

Hanyag:

Figyelmetlenül dolgozik, nem végzi el a feladatait, megbízhatatlan.

Nem törődik kötelességeivel, felszerelése hanyag, gyakran otthon hagyja.

A felajánlott segítséget nem veszi igénybe.

Valamelyik tantárgyból bukásra áll.

A tanulók jutalmazása

SEMMEIWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

A tanulók példamutató magatartásukért, szorgalmukért, a tanulmányi, a sport, a művészeti vagy egyéb területen elért kiemelkedő teljesítményükért dicséretben, jutalomban illetve kitüntetésben részesíthetők.

A tantárgyi tudás értékelésének összefoglaló táblázata az **alsó tagozaton:**

Évfolyam:	1. Évfolyam		2. Évfolyam		3. Évfolyam		4. Évfolyam	
Időszak:	I. Félév	II. Félév	I. Félév	II. Félév	I. Félév	II. Félév	I. Félév	II. Félév
Havonta	Szöveges értékelés szóban VAGY írásban	Szöveges értékelés szóban VAGY írásban	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével
Negyedéven te november 15-ig illetve április 15-ig	Részletes szöveges értékelés + rövid szöveges értékelés	Részletes szöveges értékelés + rövid szöveges értékelés	Részletes szöveges értékelés + rövid szöveges értékelés					
Félévkör	Részletes szöveges értékelés + rövid szöveges minősítés (4 fokú)		Részletes szöveges értékelés + rövid szöveges minősítés (4 fokú)		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés	
Év végén		Részletes szöveges értékelés + rövid szöveges minősítés (4 fokú)		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés

A tantárgyi tudás értékelésének összefoglaló táblázata a **felső tagozaton:**

Évfolyam :	5. Évfolyam		6. Évfolyam		7. Évfolyam		8. Évfolyam	
Időszak:	I. Félév	II. Félév						
Havonta	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével	Ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés Osztályozás alóli felmentés esetén rövid szöveges értékelés a témakör megjelölésével

SEMMEIWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

Félévkor	Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés	
Év végén		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés		Ötfokozatú osztályzattal történő minősítés Osztályozás alóli felmentés esetén részletes szöveges értékelés és 5 fokú minősítés

A magatartás és a szorgalom értékelésének összefoglaló táblázata:

Évfolyam:	1. Évfolyam	2. Évfolyam	3-8. Évfolyam
Havonta egyszer		A 2. félévtől: Négyfokozatú érdemjeggyel történő értékelés	Négyfokozatú érdemjeggyel történő értékelés
Negyedévente november 15-ig illetve április 15-ig	Részletes szöveges értékelés és rövid szöveges minősítés (4 fokú)	Az 1. negyedévben: Részletes szöveges értékelés és rövid szöveges minősítés (4 fokú)	
Félévkor	Részletes szöveges értékelés és rövid szöveges minősítés (4 fokú)	Részletes szöveges értékelés és rövid szöveges minősítés (4 fokú)	Négyfokozatú osztályzattal történő minősítés
Év végén	Részletes szöveges értékelés és rövid szöveges minősítés (4 fokú)	Négyfokozatú osztályzattal történő minősítés	Négyfokozatú osztályzattal történő minősítés

Tanulóink konduktív nevelése a konduktív napirend keretében valósul meg. A mozgásfejlesztést javarészt a rehabilitációs órák keretében végezzük, amit a hivatalos

dokumentációban a „részt vett” kifejezéssel jelölünk. A rehabilitációs órák keretében elért fejlődést nem értékeljük, arról minden hónapban részletes, tárgyilagos, konkrétumokon alapuló szöveges leírás készül a tanuló *Fejlődési dokumentációjában*.

5.5.4.A magasabb évfolyamra lépés és az évfolyamismétlés feltételei

A tanuló – a második évfolyamtól kezdődően – az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a helyi tantervben előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti. A tanuló ebben az esetben osztályozóvizsgán köteles részt venni. A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni. Az osztályozó vizsgákat tanévenként két alkalommal: az 1. félév vége előtti utolsó 2 héten, és tanév végén, az utolsó tanítási napot megelőző 2 héten, a javító vizsgákat évente egy alkalommal: a következő tanév megkezdése előtt, augusztus utolsó hetében bonyolítja le iskolánk. Kivételes és indokolt esetben, az iskola igazgatójának engedélye alapján tanév közben is letehető az adott vizsga.

5.5.5.A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményeit az iskola Helyi tanterve tartalmazza. A vizsgakövetelmények megegyeznek a tantárgyankénti továbbhaladás feltételeivel.

6. Konduktív Gyakorló Szakiskola

„...Az ember nem sokra megy egyedül az életben. (...) Egyedül minden nehezebb, ha egyedül van az ember, csak annyit tehet, amire egymaga képes, de mások támogatásával sokra viheti. A közösség hatalmat ad, csak legyen olyan közösség, amelyik elfogad és támogat...”

Clara Sánchez

Konduktív szakképző intézményegységünk elsősorban központi idegrendszeri sérülésű, mozgásszervi fogyatékkal élő (mozgáskorlátozott), illetve sajátos nevelési igényű, ép értelmű vagy enyhe értelmi fogyatékos tanulók nappali rendszerű szakmai képzését, komplex fejlesztését, valamint konduktív mozgásnevelését látja el.

A konduktív pedagógiai/gyógypedagógiai alapfokú nevelő-oktató munka eredményeire támaszkodva nyújtunk differenciált segítséget a felnőtt életre való felkészüléshez, a társadalmi beilleszkedéshez, a szakma tanulásához. Súlyosabb mozgássérült tanulóinknál a munkába állást lehetővé tevő, szakmatanulással kapcsolatos, illetve a munka jellegű tevékenységek végzését segítő mozgásformák alkalmazását alakítjuk és tanítjuk, a helyes testtartással, a szükséges segédeszközök használatával. Ezzel törekszünk képessé tenni a több társfogyatékossgal élő fiatalokat is arra, hogy társadalmunk rendezett életvitelű, eredményesen dolgozó tagjaivá váljanak.

6.1. Bekerülés

A tanulók az általános iskola 8. osztályában, vagy utána jelentkezhetnek szakiskolánkba.

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján jöhet létre. Tanulói felvétel vagy átvétel igazgatói határozat és/vagy engedély alapján lehetséges.

A szakiskolába jelentkezést az országos felvételi jelentkezési protokoll szerint, elektronikus és nyomtatott formában kell megtenni.

Másik középfokú iskolából történő átvétel írásos kérelemre, igazgatói döntés alapján lehetséges, az osztálylétszám, a tanult tantárgyak, a szakmai alapozó tantárgyak, illetve azok eredményei alapján. Az átvétel eljárásához a kiskorú tanuló szülőjének, gyámjának, illetve nagykorú tanulónak kell benyújtania egy kérvényt, amelyben rögzíti a váltás tényét, valamint okait. Tanuló átvétele azonos szakmacsoporton belül történhet, üres férőhely és egészségügyi alkalmassági igazolás esetén, az esetlegesen hiányzó gyakorlati órák pótlásával.

A felvételt a felvételi eljárás keretében, az átvételi kérvényt pedig 15 napon belül kell elbírálnia az igazgatónak. A sikeres felvételtől, átvételtől vagy elutasításról határozatot hoz, amit postán kap meg a tanuló vagy a szülő.

Amennyiben az elbírálás sikeres, a tanulónak a beiratkozás időpontjában vagy az értesítés kézhez vételétől számított 15 napon belül van lehetősége felvenni a kapcsolatot az intézménnyel és beiratkozni.

Szakiskolánkban, a kétéves, speciális kerettantervvel, illetve programkövetelménnyel rendelkező számítógépes adatrögzítő szakmai képzésbe való csatlakozásra van lehetőség, melynek feltétele az előkészítő második évében, előre meghatározott időpontban történő, eredményes bemeneti kompetenciamérés.

Azok a tanulók, akik nem tudnak bekapcsolódni a szakképzésbe, iskolai tanulmányaikat más intézmény készségfejlesztő tagozatán folytathatják.

6.1.1. Felvételi követelmények

Szakiskolánkba történő felvételnél, átvételnél tekintettel vagyunk az alábbi szempontokra.

Figyelembe vesszük:

- Az együttnevelhetőséget erősítő vagy gyengítő személyiségvonásokat, magatartást (szabályok betartása, együttműködés, motiváltság)
- A tanulók életkori sajátosságait, testi fejlettségét
- Az osztályok összetételét; csoportalakításokat (mérlegeljük, hogy beilleszthető-e a tanuló a meglévő csoportjainkba, osztályainkba)
- A személyes kötődést felnőttekhez, diáktársakhoz
- Egyéb pedagógiai, nevelési szempontokat

Ha az év során változás történik a kiemelt területeken, akkor ez a döntés felülvizsgálatra kerül.

A szakképzésbe történő továbbhaladás feltételei a nyújtott, 9.E évfolyamot végzett tanulóink esetében:

- bemeneti kompetenciák mérése - előre egyeztetett időpontban
- Kommunikációs, szociális készségek felmérése
- Választott szakma iránti motiváltság felmérése
- Mozgássérülés mellett a társuló fogyatékoságok feltérképezése
- Alapkompetenciák felmérése (logikai gondolkodás, a szakmához tartozó, a tanuló biológiai korának megfelelő szakfogalmak ismerete, a szakma szakmai programja által meghatározott bemeneti alapkompetenciák)
- Szakmai kompetenciák felmérése (személyes kompetenciák, finommotorika, vizuális érzékelés, taktilis érzékelés, összehasonlítás, csoportosítás, szem-kéz koordináció, a szakma szakmai programja által meghatározott bemeneti szakmai kompetenciák)
- Info-kommunikációs kompetenciák felmérése (társas kompetenciák, emlékezet, figyelem, az adott szakma szakmai programja által meghatározott bemeneti infokommunikációs kompetenciák)

A felvételi eljárás menete, feltételei az Intézményünkben tanuló nyolcadik évfolyamos diákokra is érvényesek.

A szakiskola befejezéseként az a tanuló, aki sikertelen képesítő vizsgát tett, házi vizsgán vesz részt, melyről tanúsítványt kap. A tanúsítvány munkavállalásra nem jogosít.

Az előkészítő 9. E. évfolyamba történő felvétel, átvétel feltételei:

- 8 általános iskolai osztály elvégzése
- a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Mozgásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondo­zó Tagintézményének érvényes határozata
- felvételi beszélgetés

A szakképzésbe (2 évfolyamos számítógépes adatrögzítő szakmai képzés) történő felvétel, átvétel feltételei:

- 8 általános iskolai osztály elvégzése (9.E évfolyam elvégzése enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében)
- egészségügyi alkalmasság, melyet első fokon az iskolaorvos, szükség esetén, másodfokon az Ifjúsági, Pálya és Szakmai Alkalmasságot Vizsgáló Szakrendelés hagy jóvá
- a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Mozgásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondo­zó Tagintézményének érvényes határozata
- felvételi beszélgetés
- bemeneti kompetenciák mérése - előre egyeztetett időpontban
 - Kommunikációs, szociális készségek felmérése
 - Választott szakma iránti motiváltság felmérése
 - Mozgássérülés mellett a társuló fogyaté­kosságok feltérképezése
 - Alapkompetenciák felmérése (logikai gondolkodás, a szakmához tartozó, a tanuló biológiai korának megfelelő szakfogalmak ismerete, a szakma szakmai programja által meghatározott bemeneti alapkomp­etenciák)
 - Szakmai kompetenciák felmérése (személyes kompetenciák, finommotorika, vizuális érzékelés, taktilis érzékelés, összehasonlítás, csoportosítás, szem-kéz koordináció, a szakma szakmai programja által meghatározott bemeneti szakmai kompetenciák)
 - Info-kommunikációs kompetenciák felmérése (társas kompetenciák, emlékezet, figyelem, az adott szakma szakmai programja által meghatározott bemeneti infokommunikációs kompetenciák)

Felvételt az nyer, aki a tesztlapos felmérés során a legjobbak közé sorolható. Azonos pontszámú eredmény esetében az általános iskolai 8. osztályos bizonyítvány eredményét vesszük figyelembe a döntés meghozatala során.

Szakiskolánk érettségi vizsgára nem készít fel.

6.2. Az oktatás-nevelés képzési szakaszai

Tanulásban akadályozottak tanterve szerint haladó tanulóink számára, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 11. § (2) alapján az **előkészítő 9. évfolyam** elvégzéséhez két tanévet biztosítunk, mely lehetőséget ad a felzárkózásra, az önálló(bb) életvitelhez és a munkavállalói magatartás kialakításához szükséges készségek, képességek fejlesztésére, a bemeneti kompetenciák kialakítására, a szakmatanulás, illetve a szakmatanulással kapcsolatos, munka jellegű tevékenységek végzésére, megfelelő mozgásformák tanulásának megalapozására.

Ebben a szakaszban az előzetes tudások megerősítése és tovább építése, alkalmazása, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása kerül a középpontba.

A képzés feladata biztosítani az alapfokú iskolai tanulmányaikat befejezett tanulók általános tudásának elmélyítését, illetve szinten tartását, az alapfokú iskolában megszerzett általános műveltség kiegészítését, a szociális kompetenciák fejlesztését, a részképességek további fejlesztését, a tanulói tevékenységek támogatását, a személyes jártasságnak, a problémákkal való megbirkózás képességének erősítését célzó tanulási környezetet, a tevékenységközpontú tanulásszervezést.

A szakiskolai tanterv alapján, az előkészítő évfolyamon közismereti tantárgyakat, idegen nyelvet és előkészítő jelleggel pályaaorientációs és szakmai alapozó elméleti tantárgyakat tanítunk.

A tantárgyi struktúra igazodik az értelmi fogyatékból adódó nevelhetőség, oktathatóság, képezhetőség sajátosságaihoz. Ennek lényeges eleme, hogy integrált társadalmi gyakorlatok tantárgyat tartalmaz; a kompetenciák fejlesztésében megkülönböztetett figyelmet fordít a személyes, a szociális, a kommunikációs és az életvezetési kompetenciákra; és minden tananyagtartalmat a gyakorlati életben előforduló problémák, helyzetek megoldásához kapcsol.

A tantárgyi kerettantervek összeállítása során a teljes rendelkezésre álló órakeret felosztásra került a tematikai egységek között. A nevelőtestületnek jogszabályban biztosított lehetősége van a tematikai egységek óraszámának 10%-os csökkentésére, és ennek felhasználásával az esetleges helyi sajátosságok érvényesítésére.

Az előkészítő évfolyam megnövelt óraszámú lehetőséget tesz, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók megértsék, hogy a felnőtté válás folyamatának fontos része, hogy igényük legyen a kitartó és pontos munkavégzésre. Megismerkednek a munka világával, annak jellemzőivel, illetve a saját munkalehetőségeikkel, feltérképezhetik saját adottságaikat, képességeiket, ami hozzájárul a reális énkép alakításához. A manuális tevékenységek, az eszközhasználat mellett szociális készségeik (hatékony kommunikáció, együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia) is jelentősen fejlődnek az iskolán belüli és az iskolán kívüli tevékenységeken keresztül. Tovább bővítjük a környezetről kialakult tárgyi és fogalmi ismeretkörüket, műveltségüket, tovább fejlesztjük kognitív, érzelmi és motoros készségeiket.

Szakiskolánk végpontja a számítógépes adatrögzítő vizsga sikeres letétele, minél több tanulónkat szeretnénk erre felkészíteni, de fontos célunk az is, hogy megadjuk a lehetőséget a nehezebben mozgó, akár több társfogyatékossgal élő fiataloknak is arra, hogy elsajátítsanak különböző munkafolyamatokat, szakmatanulással kapcsolatos, illetve munka jellegű tevékenységeket, alkotó tevékenységeket, hogy amennyire csak lehet, be tudjanak később kapcsolódni a munka világába.

A nyújtott előkészítő évfolyamon, a közismereti órák mellett csoportbontásban, ún. **KIÉ** moduláris képzésben neveljük, oktatjuk, foglalkoztatjuk diákjainkat.

A **Kreatív**, az **Irodai kiségitő**, és az **Életvitel** modulok elméleti és gyakorlati óráin a munkába állást esetlegesen lehetővé tévő, szakmatanulással kapcsolatos, illetve munka jellegű tevékenységek végzésére megfelelő mozgásformák alkalmazását alakítjuk és tanítjuk, a helyes testtartással, a szükséges segédeszközök használatával.

Legfőbb célunk megadni a lehetőséget a több társfogyatékossgal élő fiataloknak is arra, hogy - mozgásállapotukhoz mérten, szükség esetén egyéni megsegítéssel – képesek legyenek különböző munkafolyamatok, alkotó tevékenységek végzésére, akár bér munka, akár hasznos időtöltés, hobbi; életminőség jobbítása céljából.

A kompetenciák fejlesztésében megkülönböztetett figyelmet fordítunk a személyes, a szociális, a kommunikációs és az életvezetési kompetenciákra; minden tananyag tartalmát a gyakorlati életben előforduló problémák, helyzetek megoldásához kapcsolva.

Fontosnak tartjuk, hogy erősítsük a tanulók munkavégzéshez kapcsolódó pozitív attitűdjét, és kialakítsuk a felnőttkori munkavégzésre, a családi munkamegosztásban való részvételre való igényüket.

A komplex személyiségfejlesztés, a tevékenységközpontú tanulásszervezés által segítjük a több társfogyatékossgal élő tanulóinkat szocializációjukban, a munkavégzéshez szükséges kötöttségek, szabályok elsajátításában, a későbbi (re)habilitáció, illetve a „védett” munkahelyen, foglalkoztató műhelyben történő munkavégzés képességének elérésében.

Az ép értelmű, mozgássérült, halmozottan sérült tanulók részére - egyedi elbírálás alapján, szükség szerint – biztosítjuk az előkészítőben való részvételt, amennyiben ezt mozgásállapotuk, önellátási készségük, képességük szintje indokolja.

A szakiskola nyújtott 9.E évfolyamának sikeres befejezése után, szakképzési évfolyamra léphetnek, illetve egy másik szakiskola megfelelő évfolyamán folytathatják tanulmányaikat.

Szakiskolánk szakképző (9-10.) évfolyamain a nyolc általános iskolai évfolyamot végzett, elsősorban mozgásfogyatékos, illetve 9. E osztályt végzett enyhe értelmi fogyatékos tanulók oktatása, képzése folyik, ahol lehetőséget biztosítunk a **04153001 számú Számítógépes adatrögzítő** megnevezésű szakképesítés megszerzésére.

A képzés célja a szakképesítés munkaterületéhez tartozó legjellemzőbb munkakörök, foglalkozások betöltéséhez szükséges kompetenciák kialakítása.

A cél elérése érdekében el kell sajátítani a munkakörben elvégzendő feladatokat, ki kell alakítani az azokhoz szükséges tulajdonságokat (alkalmazott szakmai ismeretek, szakmai készségek, képességek, személyes, társas és módszerkompetenciák).

A mozgássérült tanulók esetében a képzés pedagógiai és szakmai céljai kiegészülnek – az egyéni igényeknek megfelelően – egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs, rehabilitációs célokkal.

A központi programban megadott tananyagegységek, követelménymodulok és a szakmai követelményeknek megfelelő kompetenciák elsajátításához a mozgáskorlátozott tanulónak esetenként hosszabb időre és több gyakorlásra lehet szüksége. A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 11. § (2) alapján, azon tanulóink, akiknek – egyéni elbírálás alapján – a szakmára, a képesítő vizsgára való sikeres felkészülés érdekében hosszabb időre, illetve további, nagyobb mértékű differenciálásra, speciális, gyógypedagógiai és/vagy sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazására van szükség, nyújtott 10. évfolyamon fejezik be tanulmányaikat. A nyújtott évfolyam által megnövelt óraszámok lehetővé teszik a problémás képességterületek további megtámogatását, a képességstruktúra lehetséges optimalizálását a mozgás (nagymozgás, finommotorika, grafomotorika vizuomotoros koordináció), valamint a szakmai tárgyakkal kapcsolatos eszköz- és fogalomrendszer terén.

A szakképesítéssel rendelkező képes

- kapcsolattartást szolgáló írásbeli dokumentumokat készíteni,
- dokumentumszerkesztési feladatokat végezni,
- adatokat, információkat kérni, gyűjteni, továbbítani hagyományos és elektronikus úton,
- közreműködni a szervezet által használt adatok, információk rendszerszerű nyilvántartásában, feldolgozásában,
- kimutatásokat, táblázatokat készíteni táblázatkezelő programmal,
- táblázatba, adatbázisba adatokat feltölteni, frissíteni, korrigálni,
- adatbázisokból adatokat lekérdezni, egyszerűbb szűréseket végezni,
- adatokat megjeleníteni grafikon, diagram segítségével,
- iratokat és dokumentumokat kezelni,
- ügyvitel-technikai, irodai kommunikációs eszközöket használni.

A szakiskolában a kimenet 2 szintű:

1. Szakiskolai záró bizonyítvány (tanúsítvány)
2. Képesítő bizonyítvány (eredményes képesítő vizsga esetén)

6.3. Tanulmányi területeink

Mozgássérült, enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára

Szakiskolai képzés alapozását biztosító, nyújtott előkészítő évfolyam (9/E1, 9/E2): a vonatkozó rendelet alapján 2 tanév.

Tartalma:

közismereti képzés és alapozás; moduláris rendszerű nevelés, oktatás (Irodai kisegítő, Kreatív, Életvitel)

Elvégzését követően kezdhető meg a választott szakma tanulása (akár más intézményben is).

Vonatkozó tervezési dokumentumok:

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyamának kerettanterve alapján készült konduktív szemléletű helyi tanterv

A két évfolyamos szakmai képzés; 04153001 számú Számítógépes adatrögzítő megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzés

Vonatkozó tervezési dokumentumok:

04153001 számú Számítógépes adatrögzítő megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény (a szakmai képzés tartalmi (kimeneti) követelményeit, a szakmai képzéshez kapcsolódó – a szakmai képzéstől elváló és függetlenül szervezett - képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírását tartalmazó dokumentum).

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók két évfolyamos szakiskolai szakmai oktatásához, képzéséhez alkalmazandó 9–10. évfolyamos közismereti kerettanterv, valamint a számítógépes adatrögzítő képzés szakiskolában történő oktatásához enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült speciális kerettanterv alapján készült konduktív szemléletű helyi tanterv.

Mozgássérült, nem értelmi fogyatékos tanulók számára

2 évfolyamos szakmai képzés; 04153001 számú Számítógépes adatrögzítő megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzés

Tartalma: Szakmai elmélet és szakmai gyakorlat, valamint közismereti képzés

Vonatkozó tervezési dokumentumok:

04153001 számú Számítógépes adatrögzítő megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény.

A sajátos nevelési igényű, nem enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében nem készült külön szakiskolai közismereti kerettanterv, helyi tantervünk az általános szakiskolai kerettanterv -mozgássérült, halmozottan sérült, több társfogyatékossgal küzdő - tanulóink számára készített adaptációja.

Mivel a tanulási képesség egy olyan összetett pszichikus struktúra, amely a genetikai faktorokon, illetve a felnövekvő gyermeket körülvevő környezeten kívül erősen függ a központi idegrendszer és más szervek működésétől is, ezért az általános iskolában normál tanterv szerint haladó - mozgássérült, több társfogyatékkal küzdő -, valamint az általános iskolában tanulásban akadályozottak tanterve szerint haladó tanulóink számára egy közismereti helyi tanterv készült. A tanterv céljaiban, feladataiban a Nemzeti alaptanterven és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul, a fogyatékkal, sajátos nevelési igénnyel összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket jelenít meg, ennek érdekében a kerettanterv tartalmi elemei az igényeknek megfelelően adaptáltak.

A számítógépes adatrögzítő képzés szakiskolában történő oktatásához mozgásszervi fogyatékos tanulók számára készült speciális kerettanterv alapján készülő konduktív szemléletű helyi tanterv.

A kötelező összefüggő szakmai gyakorlatot az első szakképzési évfolyamot követően, két hetes, 70 órás intervallumban szervezzük meg tanulóink számára.

6.4. Évfolyamisméltés, magasabb évfolyamba lépés, továbblépés

A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megisméltése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló - kiskorú diák esetében a szülő - kérésére az iskola igazgatója dönt.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti. A tanuló ebben az esetben osztályozóvizsgán köteles részt venni. Az osztályozó, javító, pótló vizsgákat évente két alkalommal: a tanév végén és a tanév megkezdése előtt bonyolítja le iskolánk. Kivételes és indokolt esetben, az iskola igazgatójának engedélye alapján tanév közben is letehető az adott vizsga.

Továbblépés

- további szakképzésbe, gimnáziumba,
- otthonába (képzési kötelezettek és tanköteles korúak esetében képzéséről a helyileg illetékes szervek gondoskodnak),
- egészségügyi intézménybe, otthonba

6.5. Tantárgyak és óraszámok

A képzés szerkezete a szakképzési kerettanterv alapján

	előkészítő				
	9/E évfolyam	9. évfolyam	Összefüggő	10. évfolyam	
	heti óraszám	heti óraszám	(nyári) gyakorlat	heti óraszám	
	(36 hét)	(36 hét)	(2 hét)	(35 hét)	
Közismeret					
	Kötött órák	31	10	-	10
	Szabadon felhasználható órakeret	3	1	-	1
	Összesen	34	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat					
	Kötött órák	-	21	70	21
	Szabadon felhasználható órakeret	-	2	-	2
	Összesen	-	23	70	23
Mindösszesen		heti:	heti:	-	heti:
(teljes képzés ideje)		34	34		34

A helyi tanterv összeállítása során a jogszabályban biztosított szabadon tervezhető és (re)habilitációs órák felhasználásával biztosítottuk a helyi sajátosságok érvényesítését.

Tantárgyak és óraszámok a 2020-as NAT alapján

Műveltségi terület/2020 NAT TANTÁRGY	Tantárgy		9E/1.	9E/2.	Előkészítő	9.		10.	
	Helyi tanterv /Napló-Biz./		Heti óraszám	Heti óraszám	2 éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom MACYAR NYELV ÉS IRODALOM	Anyanyelv- kommunikáció		3	2	180	1	36	1	35
			1	36	1	35			
Idegen nyelv-ANGOL NYELV	Idegen nyelv		1+1	1+1	72+72				
Matematika-MATEMATIKA	Matematika		2	3	180	2	72	2	70
Történelem és állampolgári ismeretek ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK	Társadalmi ismeretek és gyakorlatok	Állampolgári ismeretek és gyakorlatok	-	1	36	4	144	4	140
		Társadalmi ismeretek és gyakorlatok	3	2	180				

SEMMEIWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

Természettudomány és földrajz TERMÉSZETTUDOMÁNY	Ember és természet		2	1	108					
Művészetek VIZUÁLIS KULTÚRA	Vizuális kultúra		1+1	1+1	72+72					
KIÉ	Kreatív		4	4	288					
Technológia DIGITÁLIS KULTÚRA	Digitális kultúra-gépirás		1	1	72	1	36	1	35	
KIÉ	Irodai kisegítő		4	4	288					
Egyéb - 1. PÁLYAORIENTÁCIÓ 2. SZAKMAI ALAPOZÓ	Életvitel	Pályaorientáció	-	1	36					
		Szakmai alapozó ismeretek	2	2	144					
KIÉ	KIÉ-Életvitel		4	4	288					
Testnevelés	Konduktív mozgásfejlesztés		5+1	5+1	360+72	5+1	216	5+1	210	
		Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	Osztályfőnöki	1	1	36+36				
			Én és a társadalom	1	1	72	1	36	1	35
Szabadon tervezhető közismeret			2(3)	3(3)	180	1(1)	36	1(1)	35	
Habilitációs órák (felhasznált)			10(9)	10(8)	612	10(5)	180	11(5)	175	
KIÉ program órái			12	12	864					
Összesen			37	37	2664	16	576	16	562	
Szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak együtt						21	756	21	735	
További szakmai szabadon tervezhető						2	72	2	70	
Képző évfolyamokon, mindösszesen						37	1332	37	1297	
Összefüggő szakmai gyakorlat						70	70			

NAT, KIÉ, szabadon szervezhető közismeret, rehabilitációs órakeret

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 11. § (2) alapján az előkészítő 9. évfolyam, illetve - szükség esetén, egyéni elbírálás alapján - a 10. évfolyam elvégzéséhez két tanévet biztosítunk.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő sajátos nevelési igényű tanulók „kerettantervei által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak”;

A sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma a 6. melléklet a 2011. évi CXCV. törvényhez alapján 9. évfolyamon: 10 óra/hét, 10. évfolyamon: 11 óra/hét

Habilitációs órák: önellátási tevékenység, étkezés, egyéni tanórai megsegítések, fejlesztés

KIÉ órák: kreatív, életvitellel, illetve, irodai munkával kapcsolatos tevékenységek tanítása, a munkába állást lehetővé tevő, egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátításának biztosítása, a munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges készségek kialakítása, praktikus ismeretek bővítése

SEMMEIWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámát az alábbi táblázatban az évfolyamonként

Szakmai követelmény-modul	Tantárgyak/témakörök	Javaslat a tantárgyak csoportosítására ^(VZS)	Óraszám					Össz
			9. évfolyam			10. évfolyam		
			elméleti	gyakorlati	össz	elméleti	gyakorlati	
12082-16 Gépipírás és irodai alkalmazások	Gépipírás és levelezési gyakorlat	GÉPIRÁS heti 6 óra 9-ben heti 4 óra 10-ben	0	288	70	0	245	533
	A tízujjas vakírás alapgyakorlatai			30				30
	Billentyűkezelés			86			60	146
	Az írástechnika megerősítése			40			20	60
	Sebességfokozás			52			25	77
	Szövegfeldolgozások, szöveggyakorlatok			10			15	25
	Irodai gépipírás gyakorlata						20	20
	Levelezési alapismeretek a titkári munkában	LEVELEZÉS heti 2 óra 9-ben heti 3 óra 10-ben		20			20	
	Levelezési alapgyakorlatok a titkári munkában			45			45	
	Levelezés a hivatali és üzleti életben			5		60	65	
	Komplex levélgyakorlatok					45	45	
	Irodai alkalmazások gyakorlata	IRODAI ALKALMAZÁSOK heti 5 óra 9-ben	0	180		0	210	390
	A dokumentumszerkesztés alapgyakorlatai			45			45	

SEMMEIWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

	Dokumentumszerkesztés a titkári munkában	heti 6 óra 10-ben		45			40	85	
	Táblázatok készítése a titkári munkában			45			40	85	
	Adatbázisok készítése a titkári munkában			45			40	85	
	A prezentáció mint kommunikációs technika						45	45	
	A weblapkészítés alapjai						45	45	
	Kommunikáció a titkári munkában			288	0		280	0	568
12084-16 Üzleti kommunikáció és protokoll	Üzleti nyelvi kultúra			80					80
	Üzleti kommunikáció	KOMMUNIKÁCIÓ-		45			40		85
	Protokoll az irodában	ÁCIÓ- ÜZLETI		45			30		75
	Digitális kommunikáció a titkári munkában	PROTOKOLL	heti 8 óra mindkét évfolyamon	30			30		60
	Nemzetközi protokoll						45		45
	Munkahelyi, irodai kapcsolatok			44			20		64
	Munkahelyi konfliktuskezelés			44			20		64
	Tárgyalástechnika						45		45
	Marketingkommunikáció						50		50
	Összes éves elméleti/gyakorlati óraszám:			288	468		280	455	1491
Összes éves/ögy* óraszám:			756		70	735		1561	

Elméleti óraszámok/aránya	568 /38,09%
Gyakorlati óraszámok/aránya	923 /61,90%

Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

SEMMEIWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

A közismereti tantárgyak óraszámja évfolyamonként

Műveltségi terület	Tantárgy	9.		10.		Honnan
		Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	
Magyar nyelv és irodalom	Anyanyelv-kommunikáció	1	36	1	35	NAT
		1	36	1	35	szabadon tervezhető közismeret +
Idegen nyelv	Idegen nyelv					NAT
Matematika	Matematika	2	72	2	70	NAT
Történelem és állampolgári ismeretek	Társadalmi ismeretek és gyakorlatok	4	144	4	140	habilitációs órakeret
Technológia	Digitális kultúra	1	36	1	35	NAT
Testnevelés	Konduktív mozgás-fejlesztés	5+1	216	5+1	210	NAT+habilitációs órakeret
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	36	1	35	NAT
Összesen		16	576	16	560	
Szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak együtt		21	756	21	735	
Mindösszesen		37	1332	37	1295	
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70			

6.5.1. A tanulmányok alatti vizsgák

A Szakiskolában a tanulóknak tanulmányaik alatt lehetőségük van osztályozó vizsgát, pótló vizsgát, valamint javítóvizsgát tenni.

A vizsgák minden esetben bizottság előtt zajlanak.

A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat engedélyt.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát, vagy az elméleti tanítási órák húsz százalékát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51.§ (7)), 2011. évi CXCV. törvény 5.§ (1)), a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet;
- a tanuló igazolatlan mulasztásainak következménye lehet, hogy – ha húsz óránál többet mulasztott igazolatlanul – a nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét megtagadhatja.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

A szülőket/gondviselőket a vizsga követelményeiről az osztályozó vizsga előtt minimálisan 60 nappal, a vizsga helyéről és időpontjáról az osztályozó vizsga előtt minimálisan 30 nappal tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

A tanuló pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A tanulónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a tanuló szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha

ennek a feltételei megteremthetők.

A tanuló kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott. A tanuló javítóvizsgát az igazgató által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

Képesítő vizsga

Az új szakképzési rendszer szerinti – számítógépes adatrögzítő - szakmai képzés eredményes elvégzését követően képesítő vizsgát tehetnek a tanulók.

Képesítő vizsgát az a tanuló tehet, aki a jogszabályban, a szakképzési törvényben, a központi programban előírt tanulmányi kötelezettségeit (utolsó évfolyam sikeres befejezése) hiánytalanul és eredményesen teljesítette.

Képesítő bizonyítványt az kaphat, aki sikeres képesítő vizsgát tett.

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) 96.§ (10) bekezdése alapján a szakiskola, a vele tanulói jogviszonyban állók részére 2025. december 31-éig megszervezheti a képesítő vizsgát.

Az iskolai rendszerű képesítő vizsga bejelentése és lebonyolítása az Egységes Vizsgaszabályzat szerint történik, amely az Oktatási Hivatal (oktatas.hu) honlapján az alábbi útvonalon érhető el: Szakképzés - A szakgimnáziumok, illetve szakiskolák és szabályozásuk - A szakgimnáziumok és szakiskolák, mint Nkt. szerinti vizsgaszervezők

6.5.2. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

Az osztályozóvizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a tantárgy minimum követelményével, melyet helyi tantervünk tartalmaz.

6.6. Értékelési elvek és eljárások

Szakiskolánkban folyamatos feladatként határozzuk meg tanulóink eredményeinek mérését. Fontosnak tartjuk a szakmatanulásra való felkészítés folyamatának vizsgálatát is, mind tartalmi, mind módszertani, mind oktatásszervezési szempontból. Tanulóink mozgásállapota, kompetencia-térképe, szakmatanulásuk megalapozottsága összehasonlíthatatlanul eltérő. Folyamatosan fel kell készülnünk, illetve alakítanunk kell módszertani tárházunkat, konduktív pedagógiai, gyógypedagógiai szemléletünket és eszköztárunkat, oktatás-szervezési kereteinket, a komplex kórképet mutató, halmozottan sérült tanulók nevelésének, oktatásának igényeihez.

A tanulók a szakiskola megkezdése előtt 9. előkészítő (9E) osztályban készülnek fel a választott szakmájukra. Az előkészítő osztály feladata a szakmai alapozás, megkíséreljük az eltérő ismeretanyaggal és tudásszinttel rendelkező gyermekek felkészítését a szakmai továbbtanulásra, a szakma elsajátításához és a sikeres szakmai vizsgához szükséges kompetenciák kialakítását, fejlesztését.

Feladatunk, hogy az iskolánk által oktatott szakma bemeneti kompetenciáit felmérjük a beiskolázott gyerekek körében, és kialakítsunk egy olyan belső kompetenciamérést, mely mérési rendszerre alapozva az előkészítő szakasz második felében hatékony, differenciált kompetencia- és személyiségfejlesztést tudunk nyújtani a fiataloknak, reálisabbá és sikeresebbé téve számukra a középfokú tanulmányokat.

A mérésben résztvevők köre: a 9E/2. osztály tanulói.

A mérés tartalmi elemei

Alapkompetenciák

- logikai gondolkodás
- szövegértés (adott szöveg feldolgozása kérdések alapján, önállóan)
- az adott szakma szakmai programja által meghatározott bemeneti alapkompetenciák

Szakmai kompetenciák

- személyes kompetenciák,
- finommotorika (meg kell felelni bizonyos kritériumoknak a kézügyesség, manipuláció tekintetében, konduktorral együttműködve, kiváltó eszközöket, facilitációt megállapítva)
- vizuális érzékelés, taktilis érzékelés,
- összehasonlítás, csoportosítás,
- szem-kéz koordináció,
- az adott szakma szakmai programja által meghatározott bemeneti szakmai kompetenciák

Info-kommunikációs kompetenciák

- társas kompetenciák
- emlékezet, figyelem
- az adott szakma szakmai programja által meghatározott bemeneti info-kommunikációs kompetenciák

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás. Szolgálja a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök tervezését, megelőzheti a további – másodlagos – tünetek megjelenését. Lehetőséget ad a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

Az értékelés célja és feladata

Az értékelés célja, visszajelzést adni a tanuló, a csoport és az oktatás-nevelés valamennyi érintett szereplője számára a tanulónak az oktatási-nevelési folyamatban

elért fejlődéséről. Az értékelés többet jelent a pillanatnyi állapotjelzésnél. Elvárható, hogy rámutasson a további fejlődés érdekében a tanuló és a pedagógus számára a szükséges tennivalókra – ily módon válik a tanulási kudarc elkerülésének eszközévé, és hatással lehet az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önértékelésére és a társakkal végzett tevékenységének, együttműködésének reális értékelésére. Előnye, hogy érvényesül az értékelés tanulási motivációt erősítő, támogató funkciója.

Az értékelés alapelvei

- Az egyénre fókuszáló értékelés a tanuló önmagához mért fejlődésére irányuljon.
- Személyre szóló, fejlesztő, támogató értékelés valósuljon meg, amely a pedagógus számára is kijelöli a további tennivalókat az oktatási folyamatban.
- A fejlesztő értékelés az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató értékelés.
- Reális alapokra épülő kvalitatív és kritériumorientált értékelés valósuljon meg, amely
- fejlesztően hat a tanulók önértékelésére.
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása szükséges.
- Az értékelés akkor tölti be szerepét a fejlesztési folyamatban, ha rendelkezésre állnak
- megfelelő mérőeszközök és ezeket alkalmazza is a pedagógus.
- A rendszeres és megfelelő időben történő értékelés hatékonysága felerősödik.
- Az önbizalomhiánnyal küzdő enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára ideális tanítási-tanulási környezetet teremt a támogató érzelmi klímában megnyilvánuló reflektív tanári magatartás.
- Az eltérő képességstruktúrával rendelkező tanulókat nem lehet összehasonlítani. Épp ezért az érdemjegyek különböző tanulók esetében a tananyag elsajátításán kívül tükrözhetik még az aktivitást, a motivációt, a feladathoz való hozzáállást, a plusz munkát is.

Az értékelési formák

Az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató minőségi értékelés a fejlesztő értékelés.

A pedagógiában hagyományosan kialakult értékelési formák a diagnosztikus, a szummatív és a formatív értékelés.

- Diagnosztikus (helyzetfeltáró) értékelés történik a tanulók tudásszintjének felmérésekor – például év elején, vagy iskolába kerüléskor.
- A szummatív (összegző-lezáró) értékelés a tanulmányok összegző értékelését jelenti (témazáró, vagy tanév végi értékelés). Formáját tekintve lehet szóbeli, írásbeli teljesítményhez vagy gyakorlathoz kapcsolódó értékelés.

- A formatív értékelésre, amely a tanítás-tanulást kísérő leggyakrabban alkalmazott értékelési forma, minden tanítási órán, azok valamennyi szakaszában folyamatosan nyílik lehetőség. A formális értékelés a legalkalmasabb arra, hogy felhívja a figyelmet a tanuló és a pedagógus számára is a korrekciós lehetőség biztosítására, illetve annak időszerűségére vagy éppen szükségszerűségére. A formatív értékelés azonnali korrekciót tesz lehetővé, így a tanulási folyamatban alkalmazása felértékelődik.

Az értékelési formák közül valamennyi alkalmazásának helye van az tanulóink tevékenységeinek, eredményeinek minősítése során a fejlesztési folyamatban, az iskolai tanulmányokban való előrehaladás szintre, terjedelemre, időbeli ütemezésre vonatkozó megfelelőségének vizsgálatában. A pedagógus a tanulói teljesítményt a pedagógiai gyakorlatban ma elfogadott ötfokozatú skálán érdemjegy adásával helyezi el, ezzel visszajelzést ad a tanulónak. Az értékelés során a megfelelő szint elérése a továbbhaladás feltétele is egyben, amit a tanterv követelmény-előfeltétel rendszere szabályoz.

Kulcskompetenciák és értékelés:

Az értékelés a napi pedagógiai rutin része, a kompetencia-fejlesztés eszköze. A tanulói tevékenység, felkészülés, egyéni vagy csoportos munkában való részvétel, szóbeli vagy írásbeli munka ellenőrzése kapcsán kinyilvánított elismerés vagy elégedetlenség kifejeződése. Az értékelés történhet érdemjegyekkel, pontgyűjtéssel vagy a helyi szokásokhoz igazodó más módszerekkel. Értékelés a biztató mosoly, az elismerő megjegyzés is.

Fontos, hogy minden alkalommal kísérje szöveges értékelés – ezzel a pedagógus a tanulók számára pontosítja a további fejlődéshez szükséges tennivalókat, erősíti motivációjukat, gazdagítja a kompetencia fejlődésével kapcsolatos megértésüket, árnyalja szókincsüket. Ha a tanulásban való előrehaladásnak, mint a kitűzött cél megközelítésének az értékelésébe bevonjuk a tanulókat is, akkor önértékelési képességüket, szociális kompetenciájukat fejlesztjük, befolyásoljuk ön- és társismeretüket, erősítjük a mások megértésének képességét, empátiájukat, elfogadási készségüket.

A tantárgyak és a tantárgyi tartalmak fejlesztési céljai az ellenőrzés és értékelés megvalósítási lehetőségeit gazdagítják. Van, ahol a fejlesztés eredménye a tevékenységek elvégzésének szintjén mérhető, más tantárgy esetében a készségek vagy a képességek szintjét értékeljük. A matematikai kompetenciák a problémamegoldó gondolkodás, a műveletvégzés, az adekvát tevékenységek elvégzésének szintjeihez viszonyítva mérhetőek, az anyanyelvi kommunikáció a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség, a beszédértés, a szövegértés és szövegalkotás szintjei közötti viszonyításra alkalmas feladatokkal, eszközökkel vált mérhetővé. Az idegen nyelvi kommunikáció kompetenciaterület a kompetenciák összetevőinek állapota és

fejlettsége – pl. a beszédbátorság, a kiejtés tisztasága, a megfelelő szóismeret és szókinccs – szintén könnyen mérhető. A fejlettségi szint ismeretében a pedagógus az értékelés során tudatosíthatja a tanulók tudásukról való tudását – metakogníció, a tervezett továbblépés és a fejlesztésről a tanulókkal való kommunikáció a saját helyzetük megítélését teszi átláthatóvá – ez a kulcskompetenciák fejlesztési folyamatának lényege.

A tanulók havonta minimum egy érdemjegyet kapnak tantárgyanként. Tanári kompetencia, hogy ezt írásbeli vagy szóbeli teljesítményre kapja a diák. Figyelembe vehető szempont, hogy a részképeség-zavarral rendelkező tanuló milyen formában képes számot adni tudásáról. Mindkét számonkérési módot ösztönözni kell minden tanuló esetében, de az arányt egyénileg kell megállapítani. Szintén pedagógus hatáskör a szorgalmi feladatok jutalmazása, illetve az elmaradások, hiányok elégtelen érdemjegyben való megnyilvánulása.

Az Osztályfőnöki (Közösségi nevelés) és a Konduktív mozgásfejlesztés sajátos funkciókkal rendelkező tantervi egységek, melyeknek a célkitűzései és tartalma a más tanórakénál erősebben kötődik az adott körülményekhez (osztályfőnöki), illetve a tanuló egyéni sajátosságaihoz, mozgásállapotához (konduktív mozgásfejlesztés). Egyiknél sem beszélhetünk a szó szoros értelmében vett tananyagról, illetve egyik tanterve sem tartalmazhat követelményeket, nem alkalmazható számonkérésre.

Osztályfőnöki (Közösségi nevelés) értékelése (félévkor és tanév végén):

- Képes / képességeihez mérten igyekszik / nem képes (társaival, a nevelőkkel, szakoktatóval...) hatékonyan együttműködni.

Konduktív mozgásfejlesztés értékelése (félévkor és tanév végén):

- Erősen motivált / motivált / nincs belső motivációja a feladatok elvégzésében.

Szóbeli értékelés: minden óra végén.

A magatartás és a szorgalom értékelése

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító

pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.

A magatartás értékelésének szempontjai:

- az iskola házirendjének elfogadása, betartása,
- az általános viselkedési normák elfogadása, betartása,
- a közösséghez és annak tagjaihoz való viszony,
- fegyelmezettség.

A magatartás minősítése:

- példás (5),
- jó (4),
- változó (3),
- rossz (2).

A szorgalom értékelésének szempontjai:

- motiváltság,
- önálló munkavégzés, megbízhatóság, kötelességtudat,
- aktivitás,
- tanórán kívüli tevékenységek, többletmunka,
- az eredmények érdekében tett erőfeszítés. A szorgalom minősítése:
- példás (5),
- jó (4),
- változó (3),
- hanyag (2)

A jutalmazás

A jutalmazás alapja

- Tanulóink - saját képességeihez viszonyítva - kiemelkedő eredménye mind kognitív szempontból, mind pedig a mozgás és az önkiszolgálás területén.
- A kiemelkedő tanulmányi eredmény.
- A kiemelkedően példás szorgalom a foglalkozásokon és a tanórákon.
- A közösségért végzett kiemelkedő tevékenység.
- Minden olyan tevékenység, amely az iskola hírnevét öregbíti.

A jutalmazás formái

- Írásbeli szaktanári, osztályfőnöki dicséret.
- Igazgatói írásbeli dicséret.
- Bizonyítványba beírt dicséret (az egész tanévben végzett kiemelkedő munka alapján).

A fenntartó által finanszírozott jutalmak.

- Tárgyjutalom (ünnepélyes keretek között kerül átadásra), elsősorban könyvek, műsoros CD, kazetta, egyéni sporteszközök, amelyek a versenyeket követően, illetve a tanévzáró ünnepség keretében kerülnek kiosztásra.
- Egyéb egyéni és csoportos jutalmak (gyermeknap, farsang, egyéb közös ünnepség, verseny alkalmával).
- Kiemelkedő teljesítményt nyújtó diákok eredményeinek nyilvánosságra hozása (faliújság, ünnepély, iskolaújság).

A szülők tájékoztatása a tanulók eredményeiről

A szülők tájékoztatása a tanulók előmeneteléről történhet szóban – szülői értekezleteken, fogadóórákon, nyílt napon – írásban az üzenő füzetben, bizonyítványban - egyéni beszélgetés során is. A mozgásfejlesztés, mozgásállapottal kapcsolatos események, nehézségek, problémák, feladatok megoldásában, sikerélmények, örömeik megosztásában folyamatos a kapcsolatunk a családokkal.

A kilencedik előkészítő évfolyamokon, emellett, főleg a tanulók beilleszkedését, a társaikhoz, a felnőttekhez, a tanuláshoz, az egyes tantárgyakhoz, valamint a munkajellegű tevékenységek végzéséhez, a képző évfolyamon a szakmai képzéshez, a munkavégzéshez való viszonyukat, motiváltságukat értékeljük.

Ezenkívül a szülőket a tanulók önmagukhoz mért fejlődéséről, személyiségjegyeik, szociális kapcsolataik alakulásáról, tanulmányi előmenetelükről tájékoztatjuk. A tanulók motiválása, fejlődése érdekében a pedagógusok fejlesztési javaslatokat és feladatokat fogalmaznak meg. Félévkor a félévi értékelő lapon, tanév végén a bizonyítványban tájékoztatjuk a szülőket a tanulók eredményeiről.

6.6.1. Mentésítés az osztályzás és a minősítés alól

Azt a tanulót, akinek egyéni adottsága, fejlettségi szintje ezt szükségessé teszi – a szakmai munkacsoport döntése alapján - az igazgató mentesítheti az év közbeni osztályzás alól. Ilyenkor félévkor és év végén szöveges értékeléssel kell minősíteni a diák tanulmányi előrehaladását.

6.6.2.A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

Az osztályozó (javító) vizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a tantárgy minimum követelményével, melyet helyi tantervünk tartalmaz.

A vizsgafeladatok összeállításánál figyelembe kell venni az adott tanuló egyéni sajátosságait, speciális szükségleteit.

7. Kollégium

A Pető Kollégium az ország bármely részéről fogad tanulókat, az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges lakhatási feltételeket biztosítva a budapesti lakóhellyel nem rendelkező tanulók számára.

7.1. Bekerülés

A Kollégiumba az a tanuló nyerhet felvételt, aki a Pető András EKPMI Gyakorló Általános Iskolájának vagy Gyakorló Szakiskolájának tanulója. Munkarendje alkalmazkodik az Általános Iskola és a Szakiskola munkarendjéhez.

A kollégiumi felvételt a szülő írásban kérvényezi május 15-ig. A felvétel tanév közben is kérhető az évközben újonnan érkező tanulók számára.

A tanuló Kollégiumba történő felvételéről az Iskola vagy a Szakiskola igazgatója és a Kollégium vezetője közösen dönt, figyelembe véve a tanuló egészségügyi- és mozgásállapotát, családi és szociális helyzetét, a kollégiumi férőhelyek számát, valamint a nevelőtestület javaslatát.

Az elhelyezés iránti kérelem elbírálásáról a szülő írásos értesítést kap június 15-ig.

Nem vehető fel a kollégiumba az a tanuló, akinek súlyos egészségi állapota orvosi felügyeletet vagy bizonyos esetekben azonnali orvosi ellátást, orvosi beavatkozást igényel, illetve pszichiátriai kezelés alatt áll. Nem vehető fel az a diák, aki olyan egészségügyi ellátásban, gyógykezelésben részesül, amit nem tudunk a számára biztosítani.

A kollégiumi ellátás ingyenes, térítési díjat csak a tanuló által igénybe vett étkezésért kell fizetni.

A kollégiumi felvétel egy tanévre szól és minden évben újra meghosszabbítható.

A Kollégium minden lakójának jogában áll vendégeket fogadni (szülő, rokon, barát) az erre kijelölt helyen és időben, a kollégiumvezető tudtával és előzetes engedélyével.

A Kollégiumban történő próbaidő, látogatási rend és a kollégiumi tagság megszűnésének szabályait a Házirend tartalmazza.

7.2.A Kollégium tevékenységrendszere, a tanulók életrendje, tanulása, szabadidőszervezés alapelvei

A Pető Kollégium életrendje teljes összhangban működik az Általános Iskola és a Szakiskola napirendjével, programjaival. Az iskolai foglalkozások 16 óráig tartanak, ez után kezdődik a kollégiumi időszak, mely másnap reggel 7 óráig bezárólag gondoskodik a tanulók teljes körű ellátásáról, neveléséről, fejlesztéséről. A kollégiumi napirend kialakítása során legfontosabb szempont, hogy biztosítsa a diákok egészséges testi-lelki fejlődésének feltételeit, a rendszeres és egészséges étkezés, a tisztálkodás, a munka, a tanulás, a játék, a zavartalan pihenés, az alvás optimális időtartamát és ismétlődését. A tanulók napi életének szervezése során figyelembe

vesszük a tanulók egyéni és életkori sajátosságait, a szülői és az iskolai igényeket, az intézményi hagyományokat, szokásokat.

A kollégiumi csoportok, a szobaelosztás kialakításánál többféle szempont kerül figyelembevételre: az életkori sajátosságok, a nemi hovatartozás, az iskolai csoporthoz, osztályhoz való tartozás és a mozgásállapot is szerepet játszik benne. Idősebb tanulóinknál a személyes szimpátia, barátságok figyelembevétele is megtörténik.

Mindezen szempontok alapján 3 nagyobb csoport került kialakításra: az alsó tagozatos diákok, a felső tagozatos diákok és a szakiskolás diákok csoportja.

A csoportok közötti átjárás, barátságok kialakítása és ápolása, közös programok szervezése és azokon való részvétel természetesen lehetséges és támogatott.

A kollégiumi élet minden tevékenysége a minél önállóbb életvezetést, az önkiszolgálást, önellátást, a feladattudat kialakítását, a helyes és célszerű időbeosztás tanulását célozza meg. Tanulóink aktivitására és küzdeni tudására alapozva kreativitásra, toleranciára, optimizmusra nevelünk. Minden tanulási folyamatot tevékenységeken keresztül közelítünk és valósítunk meg, az egész személyiséget egységben látva és fejlesztve.

A tanulás rendje:

A Kollégium a napirendben minden nap meghatározott időben tanulószobát biztosít a kollégisták számára, melyen a tanuló nyugodt körülmények között, csendben, egyéni vagy kiscsoportos formában, pedagógusi segítséggel tudnak tanulni. Elkészítik a házi feladataikat, felkészülnek az iskolai foglalkozásokra. Fontosnak tartjuk az aktív, önálló tanulási attitűd kialakítását, támogatjuk az egyénre szabott tanulási utakat.

Szabadidőszervezés:

A szabadidő hasznos és személyiséget formáló, építő eltöltését tanítani kell a diákoknak és számos lehetőség felkínálásával segíteni ennek kialakulását. Törekedni kell a különböző képességek kibontakoztatására, ismereteik gyarapítására, illetve gyakorlatban történő alkalmazására. Érdeklődési köreik feltárásával, képességeik és igényeik figyelembevételével a számukra érdekes és vonzó lehetőségeket igyekszünk biztosítani. Mindemellett mi is kínálunk új tevékenységeket, foglalkozásokat, játékformákat, melyek során számukra ismeretlen területeken próbálhatják ki magukat. Fontosnak tartjuk a diákok egymás közötti tudásmegosztását, melynek során egyéni vagy kiscsoportos formában adnak át érdekes, sokszor különleges ismereteket egymásnak.

A szabadidő eltöltésének egyik legfontosabb formája a játék, mely eltérő módon, de minden életkorban megjelenik kollégistáink életében. Az alsó tagozatos diákjaink csoportjánál a délután jelentős részét teszi ki az irányított, illetve szabad játék. Az

idősebb korosztályokban már számos esetben spontán is szerveződik egy-egy játékkal töltött óra. A közös játék során jobban megismerhetjük a gyermek jellemét, képességeit, érzelmi sokszínűségét. Fejlődnek a gondolkodási képességeik, a játék segít a konfliktuskezelés, kudarctűrés, a másság elfogadása, a társas együttműködés kialakításában is. A tanulók is új szemszögből látják egymást, lehetőség nyílik barátságok, új kapcsolatok kiépítésére.

A Kollégium szorosan együttműködik a szabadidőszerzés területén is az iskolákkal. Az intézményen belüli vagy akár kívüli közös programokon való részvétel, a szakkörök, sportkörök, művészeti foglalkozások rengeteg lehetőséget biztosítanak a tanulók számára. A kollégiumi időszak teret enged kisebb-nagyobb rendezvények, kulturális események, versenyek, vetélkedők szervezésére is, melyek házon belül, az udvaron vagy akár külső helyszínen is megvalósulhatnak.

7.2.1. Kollégiumi foglalkozások (választható és kötelező), tehetség gondozás, felzárkóztatás

A Pető Kollégium a nevelési, gondozási, fejlesztési folyamat során a tanulói tevékenységeket különböző kötelező és választható programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi. A foglalkozások hozzájárulnak a diákok erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez és a közösség fejlődéséhez.

Tanulást segítő kötelező foglalkozások:

- A rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozások, tanulószoba.
- A differenciált készség- és képességfejlesztő foglalkozások, egyéni fejlesztések.
- Tantárgyi ismeretek bővítése, felvételi előkészítő foglalkozások.
- A pályaválasztást segítő foglalkozások

Felzárkóztatás:

Mivel tanulóink túlnyomó része a központi idegrendszer sérülése miatt tanulási nehézséggel is küzd, így kiemelt szerepet kap a felzárkóztatás az iskolai oktatásban. A felzárkóztatás során nemcsak az adott tantárgy tananyagát gyakoroljuk tanulóinkkal. Nagy hangsúlyt fektetünk az alapkészségek és a részképességek fejlesztésére, illetve a mozgássérülés mellett jelentkező ún. társtünetek kompenzálása is. A délutáni foglalkozások, játékos fejlesztések során lehetőséget biztosítunk a tanultak alkalmazása mellett az érzékelési, észlelési funkciók, percepciók, térirányítási, a kognitív funkciók, a kommunikáció és a beszéd, a reális énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztésére is.

Tehetséggondozás:

A kollégiumi nevelés során kiemelt feladat a tehetséggondozás, melyet a konduktív pedagógiában új, összetettebb, tágabb formában értelmezünk. A tanulók, egész személyiségének alapos és folyamatos megfigyelésével keressük a speciális képességeket, a különleges jellemvonásokat, melyek fejlesztését, kibontakoztatását segíteni tudjuk. Hangsúlyt fektetünk arra, hogy a különböző szociális és családi körülmények közül érkező, vagy iskolai kudarcokkal, tanulási zavarral küzdő tanulóknak is legyen esélye tehetségét kibontakoztatni. Folyamatos lehetőséget biztosítunk számos terület megismerésére és kipróbálására a sport, művészetek és a zene területén. Tehetséges tanulóink külön foglalkozások keretében kapnak lehetőséget és segítséget a fejlődésre, illetve rendezvényeken, versenyeken, kiállításokon való megjelenésre.

Szakkörök:

Tanulóink a tanév elején, szülői beleegyezéssel és támogatással szakköröket választhatnak, melyen a tanév során folyamatosan részt vesznek. Számos lehetőséget biztosítunk a művészet, a sport és egyéb területeken is az egyéni érdeklődésnek megfelelő szabadidő eltöltésére. A foglalkozások célja többek között az is, hogy sikerélményhez juttassa azokat a tanulókat is, akik tanulmányaik során nehezen teljesítenek.

A sportolás, mint szabadidős tevékenység nagyon lényeges szerepet játszik a diákok életében, mert a naponta végzett mozgásfeladatokból elsajátított mozgássorok alkalmazása, gyakorlása sportolás útján is történhet. Az életkori sajátosságokat figyelembe véve, differenciált módon a különböző sportágak alapjait felhasználva történik a fizikumuk karbantartása, fejlesztése. Eredményesen fejleszthetik tanulóink erőnlétét, izomzatát a konduktív programban rögzített mozgásfeladatok végrehajtásához. A sportfoglalkozásoknak köszönhetően ügyesebbé, figyelmesebbé válnak, egyre jobban tudnak koncentrálni a feladatokra, és nem utolsósorban egymásra, tehát más helyzetben, környezetben is nagy szerepe van a sportnak a közösségi szellem erősítésében. A mozgások sokféleségének megismerése, örömszerző, illetve megismerő funkciókat elősegítő szerepe nélkülözhetetlen a későbbi érettebb tanulási, magatartási folyamatok kialakulásában. A sport motiváló hatást fejt ki, mert játékossága mellett életszerűvé teszi a szabadidős tevékenységeket, amelyeket a sportudvar biztosította lehetőségekkel kibővíten, még ideálisabb terepen végezhetnek, friss levegőn, kint, a szabadban is, amely hozzájárul edzettségük, fittségük fenntartásához, egészségük megőrzéséhez.

Sportköreink működéshez, a versenyeken való részvételhez, anyagi támogatáshoz a Pető Sport Egyesület (PSE) ad intézményi keretet.

Délutáni foglalkozásaink:

- Művészeti szakkörök: rajzszakkör, énekkar, fotószakkör

- Sportkörök: boccia, kerekesszékes vívás, futóbicikli, adaptív tájékozódó futás
- Digitális kompetenciák fejlesztése: IKT szakkörök, robotika
- Suliújság szerkesztő szakkör
- Gépi írás
- Szakiskolás diákok számára Fiúklub, Lányklub

7.2.2. **Életvitel program, az önálló életkezdést segítő intézkedések**

Speciális kollégiumi életvitel programunk elsősorban a felső tagozatos gyermekek és szakiskolás fiatalok számára nyújt segítséget. Az alsó tagozaton ennek a programnak az egyes részelemeit valósítjuk meg, alkalmazkodva tanulóink aktuális fejlettségéhez. A felső tagozatos és a szakiskolai kollégiumi csoportok tevékenységének szervezése során törekszünk arra, hogy a diákok számára olyan élethelyzeteket, körülményeket biztosítsunk, amellyel támogatjuk az önálló életkezdéshez szükséges kompetenciák kialakulását. A program lehetőséget nyújt ahhoz, hogy életkoruknak, mozgásállapotuknak megfelelő módon egyre jobban megtanulhatják az önálló életvezetés különféle módjait.

A program célja olyan kollégiumi életre készíteni fel a gyermekeket, amelyet megélve (az önellátási, önkiszolgálási teendők elsajátításával) a legkisebb mértékben legyenek ráutalva mások segítségére. A kollégiumi életvitel program – a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló elsajátítsa a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket. Elsajátítsa és kövesse az alapvető erkölcsi normákat; képes legyen az egészséges és kulturált életmód kialakítására; minél sokoldalúbban képzett legyen és nyitott az új ismeretek befogadására, integrálására, és a folyamatos megújulásra. Nagyon fontos, hogy kialakuljon egy reális társadalomképe, rendelkezzen az önszerveződéshez, a demokratikus érdekvéonyesítéshez szükséges képességekkel. Bárhová is kerül az életben, képes legyen az együttműködésre, a konfliktusok megoldására, az emberi kapcsolatok kialakítására és tovább építésére, másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkező és szolidáris legyen.

Kollégiumi életük során - folyamatos közvetett nevelői irányítás mellett - diákjaink megtanulják a lehető legönállóbban ellátni, kiszolgálni magukat. A délutáni tanulószoba után önállóan elpakolnak, terítenek, teát főznek, tálalnak, vacsorát készítenek. Vacsora után leszednek, elrámolnak, mosogatnak, asztalt törölnek. önállóan megágyaznak, megfürdenek, másnapi ruhájukat előkészítik. Megtanulnak szobatársaikkal összehangoltan gazdálkodni az idővel, a mindennapok tevékenységeiben tapasztalják meg az együttélés szépségét és nehézségeit, az alapvető viselkedési szabályokat.

SEMMELWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

Kollégista diákjaink heti 1 alkalommal az iskola falain kívül, külső helyszínen életvitel séta keretében szereznek tapasztalatokat az alábbi témákban. A hosszútávú, kitartó járás révén, elballagó diákjaink az aktív kerekesszék, elektromos kerekesszék utcai használatának, tömegközlekedési eszközök használatának tanulásával látogatnak meg neves épületeket, helyszíneket vagy éppen különböző ügyek intézését próbálják elsajátítani (pl. postai ügyintézés, vásárlás). Ezáltal a megfelelő kommunikációs képesség elsajátítását is segítjük ismeretlen környezetben.

8. SE PA EKPMI Pedagógiai Szakszolgálat

"A korai fejlesztés nem luxus, hanem befektetés a jövőbe." - Maria Montessori

"A korai fejlesztés során a gyermekek a játékon keresztül tanulnak a legtöbbet." -

Jean Piaget

A SE PA Pedagógiai Szakszolgálat komplex szolgáltatást nyújt mozgásfejlődésben eltérő, illetve központi idegrendszeri sérült csecsemők, kisgyermek és tanulók számára. Kiemelt feladatunk a koragyermekkorai intervenció és tudatos gyermekút támogatás, csatlakozva az aktuális szakmai törekvésekhez, egészségügyi alapellátók tervezett programjához, ágazatközi együttműködéshez. A szakszolgálat ellátási területe országos.

8.1. Alapító Okiratunk szerint az alábbi feladatok ellátását végezhetjük:

- **Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás:** Ez a feladat a mozgásfejlődésben eltérő, illetve autizmus spektrum zavarral élő csecsemők, kisgyermek és korai iskoláskorúak ellátását foglalja magában.
- **Nevelési tanácsadás:** Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek, tanulók támogatása. Szülői pszichoedukáció és tanácsadás, konzultáció nyújtása.
- **Logopédiai ellátás:** Ez a feladat a beszéd-, nyelvi zavarokkal küzdő gyermekek, tanulók ellátását foglalja magában.
- **Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás:** Ez a feladat a továbbtanulási, pályaválasztási döntések megalapozásához szükséges tanácsadás, tájékoztatás nyújtását foglalja magában.
- **Konduktív pedagógiai ellátás:** Ez a feladat a mozgásfejlődésben eltérő gyermekek, tanulók ellátását foglalja magában konduktív pedagógiai módszerrel.
- **Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás:** Ez a feladat az iskoláskorú és óvodáskorú gyermekek, tanulók mentális egészségének megőrzésére, fejlesztésére irányuló pszichológiai ellátást, szülői edukációt foglalja magában.
- **Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása:** Ez a feladat a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók azonosítását, képességeik kibontakoztatását segítő programok szervezését foglalja magában.

A jogszabályok célja, hogy a pedagógiai szakszolgálatok egységes, magas színvonalú ellátást nyújtsanak a rászoruló gyermekek, tanulók számára az ország területén. A fenti ellátások közül az Alapító Okiratunknak alapján az alábbiakat látjuk el.

8.2. Pedagógiai Szakszolgálat tevékenységei

8.2.1. A nevelési tanácsadás

Célcsoport: fejlődési nehézségekkel küzdő csecsemők, kisdedek, gyermekek, tanulók, valamint a szülők, nevelők

A szolgáltatás igénybevételének feltételei

- A nevelési tanácsadás ingyenes szolgáltatás.
- A nevelési tanácsadást bárki igénybe veheti, aki gyermek nevelésével, oktatásával kapcsolatos kérdéssel, problémával fordul az intézményhez. Ez lehet szülő, hozzátartozó, pedagógus vagy maga a gyermek/tanuló.
- A szolgáltatás igénybevételéhez bejelentkezés szükséges. A bejelentkezés történhet telefonon, személyesen vagy online felületen keresztül.

A konduktív nevelési tanácsadás folyamata

- Az első alkalommal a tanácsadó feltárja a problémát. Ennek során beszélget a szülővel/hozzátartozóval/pedagógussal/gyermekkel a gyermek/tanuló fejlődéséről, az iskolai tanulmányokról, a családi körülményekről. Emellett a tanácsadó különböző kérdőíveket és Bayley tesztek is alkalmazhat a probléma pontosabb megértése érdekében.
- A feltárást követően a tanácsadó közösen a szülővel/hozzátartozóval/pedagógussal meghatározza a tanácsadás céljait.
- A tanácsadó a gyermek/tanuló szükségleteihez igazodva különböző tanácsadási módszereket alkalmazhat. Ilyen módszerek lehetnek például a beszélgetés, a játék, a relaxációs technikák vagy a szociális készségfejlesztés.
- A tanácsadás rendszerint több alkalomból áll. Az alkalmak száma a probléma jellegétől és súlyosságától függ.
- A tanácsadás a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 24. § (1) da) pontja alapján folyhat a védőnői és gyermekorvosi hálózattal együttműködésben is, a gyermek korai fejlődési időszakában, a teljes körű családi intervenció biztosítása céljából.

A tanácsadás dokumentálása

- A tanácsadó minden tanácsadásról dokumentációt készít. A dokumentáció tartalmazza a gyermek/tanuló adatait, a probléma leírását, a tanácsadás céljait, az alkalmazott módszereket és a tanácsadás során tett megállapodásokat.
- A dokumentációt bizalmasan kezelik, és az adatvédelmi törvény előírásainak megfelelően tárolják.

A tanácsadás után

- A tanácsadó a tanácsadás befejezése után is nyomon követheti a gyermek/tanuló fejlődését.
- A tanácsadó szükség esetén további segítséget nyújt a szülőnek/hozzátartozónak/pedagógusnak.

8.2.2. Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás

Célcsoport: Mozgásfejlődésben eltérő csecsemők, kisgyermek és korai iskoláskorúak, valamint a Sajátos Nevelési Igényű (SNI) mozgássérült csecsemők, kisgyermek és korai iskoláskorúak

A szolgáltatás folyamata:

- Első találkozás: a szülővel/hozzátartozókkal történik beszélgetés a gyermek fejlődéséről, a családi körülményekről.
- Diagnosztikai vizsgálatok: különböző tesztek és szakértői vélemények alapján felállítják a diagnózist.
- Fejlesztő program kidolgozása: a gyermek egyéni szükségleteihez igazodó fejlesztő program készül.
- Fejlesztő foglalkozások: a fejlesztés történhet egyénileg vagy csoportban, konduktív vagy egyéb gyógypedagógiai módszerekkel.
- Szülői konzultáció: rendszeres konzultáció a szülővel/hozzátartozókkal a fejlesztés eredményeiről és az otthoni fejlesztés lehetőségeiről.
- A szakszolgálat egyéni és csoportos formában biztosítja a mozgásfejlődésben eltérő csecsemők és kisgyermek korai komplex fejlesztését.
- A csoportokban végzett konduktív nevelés a szülők bevonásával történik, a családok együttműködésével, korspecifikus igényeknek megfelelően.

Dokumentálás: a gyermek adatai, a diagnózis, a fejlesztő program, a foglalkozások jegyzőkönyvei, a szülői konzultációk dokumentációja.

8.2.3. Konduktív pedagógiai ellátás

Célcsoport: A konduktív pedagógiai ellátás elsődleges célcsoportja a központi idegrendszeri sérült gyermekek és tanulók. Ez magában foglalja a mozgásfejlődésben elmaradt, agyi bénulásban (cerebral paresis), valamint egyéb neurológiai kórképpel diagnosztizált gyermekeket és tanulókat. A konduktív pedagógiai ellátás bármely életkorban igénybe vehető, csecsemőkorban éppúgy, mint serdülőkorban vagy akár felnőtt korban.

A szolgáltatás folyamata:

- A konduktív pedagógiai ellátás igénybevétele szakértői vélemény alapján történik. A szakértői bizottság a vizsgálatok alapján megállapítja a diagnózist, és javaslatot tesz a konduktív pedagógiai ellátás szükségességére és formájára. Amennyiben a gyermek korai fejlesztésre szorul, a járási pedagógiai szakszolgálat (PSZ.) tesz javaslatot a fejlesztés módjára. Sajátos Nevelési Igényű (SNI) gyermek esetén a megyei szakértői bizottság (SZB) határozza meg a fejlesztés módját és formáját.
- A konduktív pedagógiai ellátás kétféle formában nyújtható:
 - Óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz kapcsolódóan: A foglalkozások célja a gyermek mozgásfejlődésének javítása, a tanuláshoz

szükséges mozgáskészségek fejlesztése, valamint a beilleszkedés elősegítése a társas közösségbe.

- o Egyéni fejlesztő foglalkozás: A konduktor egyénileg foglalkozik a gyermekkel egy erre kijelölt helyiségben. Az egyéni foglalkozások során a konduktor a gyermek egyéni szükségleteihez igazodva tervezi a fejlesztést, és olyan feladatokat ad a gyermeknek, amelyek segítenek a mozgáskészségek javításában, az önállóság növelésében és a kommunikációs készségek fejlesztésében.

8.2.4. Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás

Célcsoport: Óvodáskorú gyermekek, sajátos nevelési igényű óvodáskorú gyermekek

A szolgáltatás folyamata:

Első találkozó: A gyermek viselkedésének, érzelmi állapotának és szociális készségeinek felmérése., megfigyelése csoportban, szülőkkel történő megbeszélés, problémafeltárás.

Egyéni konzultáció: Személyre szabott tanácsadás a gyermek fejlődésével, viselkedésével és érzelmi állapotával kapcsolatosan.

Szülői műhelyek és előadások: A szülők számára rendszeres csoportos pszichoedukáció amelyek célja, hogy a szülők megértsék gyermekeik fejlődési szükségleteit, feldolgozzák saját nehézségeiket, gyászfolyamataikat és hatékonyan támogathassák gyermekük fejlődését.

Szakmai Együtműködés: Szoros együttműködés a pedagógusokkal és más szakszolgálatokkal a gyermek fejlődésének komplex támogatása érdekében.

Dokumentáció:

A szolgáltatás igénybevételéhez szükséges a szülő írásos beleegyezése.

A pszichológus dokumentálja a gyermek fejlődését, a beavatkozások eredményeit, és szükség esetén szakértői véleményt ad ki.

Cél:

A sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek személyiségének harmonikus fejlődése, a pozitív önkép kialakítása, és az óvodai közösségbe való sikeres integráció.

A szülőkkel és a pedagógusokkal való szoros együttműködés a gyermek fejlődésének támogatása érdekében.

Ellátási formák:

- Egyéni konzultáció
- Csoportos foglalkozások
- Szülői műhelyek és előadások

8.3.A pedagógiai szakszolgálati szakmai munka minőségének ellenőrzése

A pedagógiai szakszolgálati szakmai munka minőségének ellenőrzése kulcsfontosságú a hatékony és eredményes szolgáltatásnyújtáshoz. A minőségellenőrzés során értékeljük a szakszolgálat tevékenységét, az alkalmazott módszereket, eszközöket és a szakemberek kompetenciáit, annak érdekében, hogy azonosítsuk a fejlesztési pontokat és biztosítsuk a szolgáltatás folyamatos javulását.

A minőségellenőrzés módszerei:

- Önértékelés: A szakszolgálat belső értékelése, melynek során a munkatársak és a vezetőség értékeli a tevékenységüket.
- Dokumentumelemzés: A szakszolgálat dokumentumainak (pl. szakértői vélemények, fejlesztési tervek) elemzése.
- Megfigyelés: A szakmai munka megfigyelése a helyszínen.
- Kérdőíves adatgyűjtés: A kliensek, partnerek és munkatársak véleményének felmérése kérdőívek segítségével.
- Interjúk: Mélyinterjúk a kliensekkel, partnerekkel és munkatársakkal.
- Adatelemzés: A minőségellenőrzés során gyűjtött adatok elemzése.

A minőségellenőrzés eredménye:

A minőségellenőrzés során azonosított fejlesztési pontok alapján a szakszolgálat vezetője fejlesztési tervet dolgoz ki és valósít meg. A fejlesztési tervnek ki kell térnie a célokra, a feladatokra, a felelősökre és a határidőkre. A minőségellenőrzés eredményéről a szakszolgálatnak tájékoztatnia kell a fenntartót, a klienseket és a partnereket.

8.4. Az Integrált Nyomon Követő Rendszer (INYR) használata a szakszolgálati munkában

Az INYR egy egységes, elektronikus nyilvántartási rendszer, amelynek célja a szakszolgálati ellátások hatékonyságának javítása, a kliensek ellátási útvonalának nyomon követése és a szakmai munka támogatása. A rendszer használata számos előnnyel jár a szakszolgálatok számára. Az INYR-ben kerül rögzítésre a kliensek ellátási

útvonalának nyomon követése, biztosítva a zökkenőmentes átmenetet az ellátás különböző formái között. A rendszer naprakész információkat nyújt a kliensek ellátásáról, ami segíti a szakembereket a hatékonyabb beavatkozásban és a fejlesztési tervek kidolgozásában. Az INYR biztonságosan tárolja a kliensek adatait, betartva az adatvédelmi előírásokat. Az INYR hivatott megszüntetni a kettős nyilvántartást és hatékonyabbá tenni az adminisztratív feladatokat. Továbbá a rendszer biztosíthatja a szakszolgálatok közötti kommunikációt és együttműködést, valamint az INYR adatbázisa értékes információkat nyújt a szakszolgálat működéséről, a kliensek ellátásáról és a szakemberek kapacitásáról.

9. Utazó Konduktori Szolgálat

9.1. Bevezetés

Az integráló nevelés szükségességét és lehetőségét dr. Pető András a maga korában úttörő gondolatként ismerte fel, már 1950-ben első Intézményében nevelési célként fogalmazta meg és szervezte ennek gyakorlati megvalósítását. Kezdetől fogva hangsúlyozta a probléma megoldásának társadalmi jelentőségét, célja volt a mozgássérültek társadalomba való beillesztése, melyet magas színvonalon kívánt létrehozni. „A konduktív pedagógia célja a rábízott gyermek vagy felnőtt motorikus diszfunkciójának teljes felszámolása, amely cél csak akkor érhető el, ha az orthomotorikussá nevelés, az önellátásra, a beszédre, az iskolára, az érzékszervek esetleges diszfunkciójára is kiterjed. A konduktív mozgáspedagógia célja, hogy a rábízott gyermeket minden tekintetben megfelelő eredménnyel tudja az óvodába, illetve az általános iskolába átadni, hogy a többi gyermek között nem tűnik fel, hanem esetleg jó eredménnyel ki is válik.” A területen dolgozó konduktorok és társszakemberek tapasztalatai, elért eredményei komoly segítséget nyújtanak az integráló nevelés gyakorlati megvalósításához. Intézményünk a gyermekek eredményes integrációja érdekében évtizedek óta széles kapcsolatrendszert épített ki különböző társintézményekkel. Az integrációra való felkészítés után a gyermekek elbocsátását alapos előkészítő munka előzi meg. Tájékozódunk az intézmények fogadókészségéről, kapcsolatot alakítunk ki a leendő pedagógusokkal. Az elbocsátás után is nyomon követjük a gyermekek, fiatalok fejlődését, óvodai, iskolai, társadalmi integrációját. Hosszú évek óta tapasztaljuk, hogy a többségi óvodák, iskolák pedagógusai segítséget igényelnek a sérült gyermekek ellátásában. Az együttes nevelés nem csak a sérült ember számára kedvező, megfelelő feltételek mellett, hanem a többségi iskolába járó gyermekeknek is. Ennek oka, hogy a tanulók együttes nevelése megsokszorozza a szociális kölcsönhatásokat és az együttműködés új formáinak elsajátításával új morális értékek kialakulásának színtere lehet. A szervezett segítségnyújtás érdekében fontosnak tartjuk az utazó tanári (konduktori) tevékenység

működtetését, amellyel még hatékonyabban segíthetjük a gyermekek, fiatalok beilleszkedését, a pedagógusok munkáját. Az utazó szolgáltatás jelentősége, hogy helyben nyújt segítséget, a gyermeket saját környezetében segíti abban, hogy adaptálja mindazt, amit a konduktív nevelés során megtanult.

9.2. Az Utazó Konduktori Szolgálat működtetésének célja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvényben meghatározottak szerint utazótanári (konduktori) ellátás biztosítása által a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált és inkluzív óvodai-iskolai neveléséhez szakmai segítség nyújtása. Az Nkt. 47. § (1.) pontjának rendelkezése szerint a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelően pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. Azon intézményekben, ahol a területi ellátás nem biztosított, a sikeres integráció érdekében célunk a szolgáltatás feltételeinek megteremtése, miközben a (re)habilitáció mellett kiemelt figyelmet fordítunk a társadalmi szokásrend és norma kialakítására.

9.3. Az Utazó Konduktori Szolgálat működtetésének feladata

- A Pető Intézményből elbocsátott gyermekek integrációjában való közreműködés a gyermek lakóhelyén vagy egyéb társintézményekben, a befogadó intézmények szakembereivel együttműködésben.
- Integrációs pedagógiai rendszerben (IPR) a gyermek szakértői véleményben megfogalmazott speciális ellátásának biztosítása - szoros együttműködésben - a befogadó intézmény pedagógusaival, a társszakmákkal és a gyermek családjával.
- A sajátos nevelési igényű mozgássérült gyermek fejlesztése.
- A gyermek állapotának felmérése, megfigyelése, státusának elkészítése.
- A gyermek fejlesztésére irányuló komplex program összeállítása.
- A segédeszközökre javaslat, használatának betanítása és használatának figyelemmel kísérése.
- A fejlődés mérése, értékelése – szükség esetén korrekció.
- A sajátos nevelési igényű mozgássérült gyermekkel kapcsolatban álló személyeknek folyamatos konzultáció biztosítása
- Szülői kapcsolattartás formájának kialakítása.
- Szakorvosi – gyermekorvosi, intézményi gyermekgyógyászati-védőnői konzultáció.
- Intézményvezetővel kapcsolattartás – folyamatos egyeztetés, konzultáció.

- A gyermekkel az intézményen kívül és belül foglalkozó más szakemberekkel konzultáció.
- Óvodásokkal, iskolástársakkal és szüleikkel beszélgetés (szülői értekezletek tartása)
- Szükség esetén segédeszköz-készítő cégekkel és segédeszköz-készítőkkel párbeszéd.
- Az adott intézmény szervezetének, az óvodai csoport, iskolai osztály működésének segítése.
- Az óvodai csoportalkotás és az iskolai osztály kialakításának segítése.
- A helyszín megválasztása és akadálymentesítése.
- Csoportban és egyénileg megvalósítható fejlesztések egymást erősítő szerepének, a differenciálás fontosságának tudatosítása:
 - az egyén saját elvárásainak megfelelő életminőség kialakítása,
 - intézményen belüli közlekedés kialakítása,
 - az önellátási feladatok tanítása,
 - játék és szabadidős tevékenységének segítése,
 - az óvodai, iskolai program lebontása a sérült gyermek számára.
- A konduktív nevelés külső intézményben használható eszközeinek beszerzése és bővítése, használatának tanulása.
- Törvényes és jogszerű működés és feladatellátás segítése.
- Dokumentálás és tanácsadás az intézmény dokumentumainak korrekciójára.
- Igény esetén az utazókonduktori ellátás az intézményi szaktanácsadást is magába foglalhatja.
- Javaslattétel az ellátáshoz szükséges infrastruktúra megteremtéséhez.
- Közreműködés a tárgyi feltételek megteremtésében.

9.4. Az Utazó Konduktori Szolgálat működtetése

A szolgáltatás igénybevételének alapja a szakértői vélemény javaslata utazógyógyypedagógusi/konduktori ellátásra. Az ellátás történhet az óvodai neveléshez, az iskolai neveléshez – oktatáshoz kapcsolódóan vagy egyéni fejlesztő foglalkozás keretében.

A szolgáltatás a tanév rendjéhez igazodik és év közben is megkezdhető.

Az utazótanár (konduktor) a megállapodásban foglaltak szerint végzi munkáját.

9.5. Az utazó-szakember által nyújtott ellátás tartalma

A fejlesztés komplex, tevékenységhez kötött, melynek középpontjában az alapvető képességek és készségek fejlesztése áll. A mozgásfejlesztés, a korrekció, a (re)habilitáció keretén belül kiemelt figyelmet fordítunk a széles körű tapasztalatszerzésre, a gyakorlásra, a változatos szituációk és feladatok megélésére.

A konduktív nevelési program tartalmazza mindazokat a pedagógiai eljárásokat, melyek segítségével sikeres lehet az ellátott személy tevékenysége, cselekvése.

Tartalmazza a hosszú- és rövidtávú célokat, a célok elérését segítő feladatokat, feladatsorokat, a sikeres megoldásokat segítő eljárásokat.

A program szerkesztésénél figyelembe vesszük az életkort, az ebből eredő biológiai és társadalmi elvárásokat, a sérülésből eredő tünetegyüttest, az egyén motiváltságát. Kialakítjuk a cselekvéses alkalmazkodást, mely átfogja a gyermek teljes napi tevékenységét, minden megnyilvánulását, élethelyzetét.

9.6.Szakmai és szakmaközi kommunikáció

Az utazókonduktor a szolgáltatás hatékonysága és színvonalas szakmai munkájának megvalósulása érdekében, Intézményen belül és kívül széleskörű kapcsolatrendszert működtet. Ennek érdekében törekszik a megfelelő kommunikációra, a kapcsolatrendszer által létrejött szakmai érdeklődés fenntartására, az interperszonális kapcsolatok során megteremtett partneri együttműködés ápolására. A szolgáltatás során kialakult külső kapcsolatrendszerét a konduktori hálózat, iskolák, óvodák, korai fejlesztő központok, nevelési tanácsadók, pedagógiai Intézmények, gyermekjóléti szolgálatot ellátó intézmények, egészségügyi intézmények, védőnők hálózata, segédeszközgyártók és forgalmazók képviselői alkotják.

10. Kapcsolatok rendszere, tartalma

10.1. Belső kapcsolatok

Partneri viszony

A szülő a konduktív nevelési folyamatban együttműködő partner. A szülők kompetenciáját gyermekük nevelésében elfogadjuk, elismerjük azokat a tapasztalatokat, amelyeket gyermekük gondozása során már megszereztek. Összehangolt, aktív együttműködésünk elengedhetetlen feltétele tanulóink mozgás és személyiségfejlesztésének. Ehhez kölcsönös bizalom, őszinteség és egymás elfogadása szükséges.

Intézményünkben a szülőkkal való kapcsolattartás különböző formái egyre nagyobb szerepet kapnak, mivel a tanulóink többsége a sajátos nevelési igény mellett számos olyan egyedi, specifikus társuló zavarral küzd, amely egyénre szabott bánásmódot követel meg tőlünk a szülői házzal szemben is.

Elfogadás, együttműködés

Fiatal felnőtt korba lépő tanulóinknál ebben az életszakaszban teljedik ki a serdülőkor összes nehézsége, problémája (személyi elbizonytalanodás, érzelmi kiegyensúlyozatlanság, magányérzés, útkeresés, önmegvalósítási kísérletek),

ugyanakkor természetszerűen, erősen foglalkoztatja őket a párkapcsolat, a szexualitás, a családalapítás kérdése is.

Alapvetően a serdülőkor megoldandó feladata volna, de a mozgássérült fiatalok esetében erre az életkorra tolódhat ki és erősítheti a problémákat egyfajta teljesítményszorongás is, mely a gyermekkorból megmaradt krízis, vagy a felnőttként is megélt identitáskrízis.

A családokkal, szülőkkel való kapcsolat is sok tanulóknak esetében megváltozik, a – most már egyre valóságosabb, iskola, akár kortársközösség nélküli – jövővel kapcsolatos szorongások, a fiatal „gyermekként” való kezelése a családdinamikát, a pedagógusokkal való – akár sok-sok éve jól együttműködő, partneri – kapcsolatot is jelentősen leronthatja.

Fontos, hogy a szülők továbbra is érezzék, hogy gyermekük fejlesztésének ők is aktív részesei, az ő szemléletük, a pozitív gondolkodásmódjuk kihat a gyermekük személyiségére és további alakulására, az otthoni környezet elengedhetetlen színtere ennek. Fontos az is, hogy a szülő aktív részt vállaljon az együttműködésben is, megértő figyelemmel kövesse a pedagógusok visszajelzéseit, hiszen a pedagógusok csakis a szülők támogatása mellett tudják jól végezni munkájukat.

Az intézmény és a szülő között fennálló kontaktusnak állandónak kell lennie, kiterjedve nevelteink mozgására, értelmére, akaratára és érzelmi életének alakulására.

A szülő- hozzátartozó és a konduktor közötti harmonikus párbeszéd megléte, a széleskörű és szakszerű tájékoztatás elengedhetetlen feltétele a tanulók – szülők - pedagógusok érdekeit szolgáló jó együttműködésnek.

10.1.1.A szülői közösséget érintő kapcsolattartási formák

Tájékoztatás

Napi, heti történések, fejlődések átadása, személyesen, telefonon, üzenő füzetben, tájékoztató füzetben, ellenőrzőben, e-mailen keresztül. A tájékoztatás minden esetben azt a célt szolgálja, hogy az Intézmény és a szülő napi kapcsolatban legyen egymással. Segítségével, a gyermek, tanuló állapotával kapcsolatos mindennemű változásról értesít, akár a szülőtől, akár a pedagógustól érkezik észrevétel. Továbbá lehetőséget ad a különféle Intézményi programok megismerésére.

Konzultációk

A pedagógus vagy a szülő kezdeményezésére, konkrét problémák megbeszélése a gyermek fejlődése érdekében. Pl.: műtét, segédeszközök, nyári szünet feladatainak átadása stb.

Fogadóóra

A szülő tájékoztatása gyermeke fejlődéséről, magatartásáról, felmerülő problémákról. Lehetőség van, hogy a pedagógus tanácsokat adhasson a gyermek nevelésével kapcsolatban. Az iskola biztosítja, hogy a szülő négy szemközt beszélhessen a

pedagógussal. A fogadó órákat a szülővel előzetes egyeztetés alapján tartjuk, igazodva a vidéki szülő időbeosztásához.

Az Általános Iskola és a Szakiskola igazgatója heti rendszerességgel tart fogadóórát.

Szülői értekezlet

Az iskola éves munkaterve szerint évente 2-3 alkalommal kerül megszervezésre.

Feladata az egész osztályt, csoportot, intézményt érintő kérdések megbeszélése, tájékoztatás az iskolában jelentkező feladatokról. Szülők tájékoztatása az osztály, csoport aktuális problémáiról.

Szülői fórum

A meghatározott időközönként összehívott megbeszélések lehetőséget adnak a szülők közösségét érintő általános problémák megoldására. Tájékozódhatnak a sajátos nevelési igényű gyermekek-családtagok jogairól, és esélyegyenlőségének biztosításáról, egészségügyi szakellátásáról, személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásáról, közlekedési kedvezményeiről, gyógyászati segédeszközeinek- és anyagi támogatásának igénybevételéről.

Nyílt nap

- a csoport napirendjének, az osztály munkájának megismerése, a gyermekek feladathelyzetben történő megfigyelésének a lehetősége az érdeklődő szülők számára.
- az általános iskolába készülő óvodások számára, illetve a középfokú iskolába készülőők számára, melyen bepillanthatnak az Általános Iskola életébe, valamint a Szakiskola életébe
- más intézmények pedagógusai számára lehetőséget biztosítunk pedagógiai munkánk megtekintésére

10.1.1.1. Szülői szervezet

Az intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkező szülői szervezet működik. A szülői szervezet figyelemmel kíséri a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét, a gyermekek, tanulók csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési-oktatási intézmény vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein.

10.1.2. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés, a napirendi tevékenység során történik.

A diákok bármely pedagógust megkereshetik problémáikkal, javaslataikkal személyes és a közösséget érintő ügyekben egyaránt, információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőjétől.

A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök, a csoportvezető és a csoport konduktorai foglalkoznak.

A diákok jelentős részét érintő információk közlésére, illetve cseréjére, a felmerülő problémák megbeszélésére a diákönkormányzati gyűlés ad teret.

10.1.2.1. Diákönkormányzat

Az iskola működése, pedagógiai tevékenysége során, a tanulókkal kapcsolatos döntések, intézkedések meghozatalakor az egyenlő bánásmód követelményét, a gyermek mindenképp felett álló érdekét tarjuk szem előtt. Minden tanulónak joga, hogy a vele összehasonlítható helyzetben levő más személyekkel azonos feltételek szerint részesüljön velük azonos színvonalú ellátásban. Pedagógusaink minden segítséget megadnak a tanulói képességek, tehetség kibontakoztatásához, a személyiség és a demokratikus iskolai közösség fejlesztéséhez.

A tanulók és a tanulóközösségek érdekének képviselőjére a tanulók tanórán kívüli szabadidős tevékenységeinek működtetésére, fejlesztésére az Általános Iskolán és a Szakiskolán közösen egy Diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat munkáját választott vezetőség irányítja és az e feladatra kijelölt pedagógus segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára a főigazgató bíz meg öt éves időtartamra.

A tanulókat az iskola életéről, munkatervéről, illetve az aktuális feladatokról a DÖK felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.

Minden tanuló joga, hogy a Diákönkormányzathoz fordulhasson érdekképviselőként, és aktívan részt vegyen a közösség munkájában.

10.1.3. A pedagógusokkal való együttműködés, kapcsolattartás formái

Nevelési értekezlet

Az intézmény összes pedagógusa és a pedagógiai munkát segítő munkatársak részvételével

Osztályozó értekezlet

Félévente, minden érintett pedagógus részt vesz.

Szakmai munkaközösségek ülései

Az intézményen belüli nevelő-oktató munka összehangolása.

Munkacsoportok

Aktuálisan szervezett kisebb csoportban megvalósuló megbeszélések szervezése egy adott feladat, probléma megoldása érdekében.

Konduktori team megbeszélései

Adott csoport napirendjének tervezése, szervezése, célok, feladatok megbeszélése, továbbvitel. Aktuális problémák megoldása.

10.2. Kapcsolat a külső partnerekkel

Az intézmény a feladatok elvégzése, a gyermekek, tanulók konduktív, egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása, valamint a beiskolázás érdekében és egyéb ügyekben rendszeres kapcsolatot tart fenn más intézményekkel, szervezetekkel.

10.2.1. Szakmai kapcsolatok (horizontális együttműködés rendszere)

Koraszülött- és Újszülött Kórházi Osztályok, Korai Fejlesztő Központok, védőnői hálózat és egyéb egészségügyi intézmények

- Kapcsolattartás Felelőse: SE PA EKPMI főigazgató, Pedagógiai Szakszolgálat vezetője
- Cél: Az intézményünk által kínált korai fejlesztésbe való bekerülés biztosítása, a korai beavatkozások időben történő megkezdésének elősegítése. Szakmai együttműködés erősítése, közös programok és intervenciós stratégiák fejlesztése.

Egészségügyi Dolgozók, Intézmények

- Kapcsolattartás Felelőse: SE PA EKPMI főigazgató és az általa delegált vezető, Iskolaegészségügyi Szolgálat, Orvosok, védőnők, fogászati szakemberek
- Cél: A tanulók és az alkalmazottak egészségügyi szűrése és ellátása, munkaegészségügyi vizsgálatok koordinálása.

Pedagógiai Szakszolgálatok, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, Székhely Szakértői Bizottság Mozdásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye

- Kapcsolattartás Felelőse: SE PA EKPMI főigazgató és az általa delegált vezető
- Cél: Szakmai támogatás biztosítása, szakértői véleményezés és rehabilitációs folyamatok egyeztetése.

Pedagógiai Intézmények (Integráló, illetve szegregált speciális és többségi bölcsődék, óvodák, iskolák, középfokú intézmények, pályaválasztási tanácsadók)

- Kapcsolattartás Felelőse: SE PA EKPMI intézményegység-vezetők, csoportvezetők, osztályfőnökök, pedagógusok
- Cél: Az intézménybe lépő és továbbtanuló, illetve elbocsátás előtt álló gyermekek, tanulók beilleszkedését, esetleges munkába állását, nappali ellátását segítő együttműködések kialakítása, beiskolázási folyamatok, nyílt napok, bemutató órák és intézményi látogatások, közös rendezvények szervezése.

Középiszkolák

- Kapcsolattartás Felelőse: Közösségi szolgálat szervezéséért felelős pedagógus
- Cél: Kötelező közösségi szolgálati tevékenységek koordinálása és mentorálása, továbbtanulás támogatása.

Mozgássérült szervezetek és társaságok, önkormányzatok, segédeszközgyártók és forgalmazók

- Kapcsolattartás Felelőse: SE PA EKPMI főigazgató és az általa delegált vezetők
- Cél: Társadalmi integráció és akadálymentesítés előmozdítása, segédeszközök elérhetőségének biztosítása.

Alapítványok, egyesületek, sportszervezetek (Pető Sportegyesület, Tégy a Pető Intézet Gyermekéiért Alapítvány, Pető Intézet Konduktív Iskoláért Közhasznú Alapítvány, FODISZ, NSZFH, Rehab Force Nonprofit Kft, Motiváció Alapítvány, Kézenfogva Alapítvány, Fény Felé Alapítvány)

- Kapcsolattartás Felelőse: Főigazgató és az általa delegált vezető,
- Cél: Pályázati lehetőségek, közös projektek, sportesemények szervezése.

Külföldi partnerintézmények

- Kapcsolattartás Felelőse: Főigazgató és az általa delegált vezető, a nemzetközi kapcsolattartásért felelős pedagógus
- Cél: Pályázati lehetőségek, közös projektek, nemzetközi tapasztalatcsere és sportesemények szervezése.

Kulturális Intézmények (színházak, múzeumok)

- Kapcsolattartás Felelőse: Intézményegység-vezetők, Csoportvezetők
- Cél: Kulturális hozzáférés biztosítása, integrált programok szervezése.

Sportkör kapcsolatai

A sportkör kapcsolatot épít ki az országos diáksportszövetséggel, sportszövetségekkel, Pető Sport Egyesülettel. Intézményünk együttműködési megállapodást kötött a Magyar Vívó Szövetséggel, melynek keretében edző segíti a pedagógus munkáját legalább heti 1 sulivívó óra keretében.

11. Legitimációs záradékok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 26. § (1) bekezdés alapján, a Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma Pedagógiai Programjának módosítását a főigazgató, a főigazgató-helyettesek és intézményegység-vezetők, illetve a nevelőtestület bevonásával készítette el.

Budapest, 2024. 05. 28.

Makk Ádám

SE PA EKPMI főigazgató

Szakmai munkaközösségek véleménye:

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 118. § (3) alapján a Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma Pedagógiai Programjának módosításaival egyetértünk, elfogadjuk.

A szakmai munkaközösségek nevében:

Budapest, 2024. 05. 28.

Csúryné Németh Gabriella Ágota
a szakmai munkaközösségek képviselőjeként

A szülői szervezet elfogadó nyilatkozata

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 72. § (5) bekezdés a) pontja értelmében a Pedagógiai Programot megismertük, az abban foglaltakkal egyetértünk, s a törvényben biztosított jogunknál fogva a Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma 2024.05.27-én elfogadott, jelen Pedagógiai Programmal egyetértünk, elfogadjuk.

A szülői szervezet nevében:

Budapest, 2024. 05. 28.

Baranyai Dorisz
a szülői szervezet képviselőjeként

SEMMEIWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA, SZAKISKOLÁJA,
EGYSÉGES KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYE ÉS KOLLÉGIUMA
Pedagógiai Program

Fenntartó jóváhagyó nyilatkozata

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 83. § (2) bekezdésben biztosított jogomnál fogva Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma Pedagógiai Programját jóváhagyom.

A Fenntartó nevében:

Budapest, 2024.05.29.

Feketéné dr. Szabó Éva
igazgató
Semmelweis Egyetem Pető András Kar
Konduktív Pedagógiai Központ

12. Mellékletek

I. számú melléklet: A konduktív nevelés

A konduktív pedagógia fokozottan épít a szülők-hozzátartozók együttműködésére, ezért lényegesnek tartjuk, hogy a szokásosnál részletesebben bemutassuk a konduktív nevelés jellemzőit, annak legfontosabb módszereit, eljárásait a pedagógiai programunkban. A körültekintő, alapos tájékoztatással segítséget kívánunk nyújtani a szülő-hozzátartozó döntéséhez, hogy az intézményünkben folyó konduktív nevelést-oktatást válassza gyermeke számára.

A Pető módszer – a konduktív nevelés – a konduktív pedagógia létrejöttének története

A módszer kialakulásának története

Dr. Pető András orvos 1916-ban, Bécsben (Wien, Ausztria) szerezte diplomáját és 1938-ig, mint orvos Ausztriában tevékenykedett különböző gyógyintézetekben – beosztott orvosként, majd vezető orvosként.

Hosszú időn át foglalkozott a gyógyítás részeként a mozgásterápia kialakításával és módszerének alkalmazásával (tüdőbetegségek, reuma, poliomyelitis, neuralgiák, keringési zavarok stb. terén), 1938-tól Budapesten működött.

A II. világháború után ismertségének köszönhetően felkérték mozgássérültek kezelésére, majd eredményeinek hatására 1947. október 7-én hivatalosan megbízták a budapesti Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Mozgásterápiái Tanszékének kialakításával és vezetésével, valamint egyidejűleg a Gyógypedagógiai Nevelőintézet Mozgásterápiái osztályának vezetésével.

Ebből az osztályból alakult ki először a Pestalozzi Ambulancia, majd az önálló Országos Mozgásterápiái Intézet, amelynek igazgató főorvosává nevezték ki 1950. február 23-án. Pető András 1950. november 8-án kelt önéletrajzában írja – a konduktív mozgásterápia kifejezetten pedagógiai módszer, (Pető Archívum, Hári Mária Kari Könyvtár és Forrásközpont) – ennek megfelelő szellemben fokozatosan teremti meg a módszer oktatását és gyakorlati alkalmazását – egy tanszék és egy állami intézmény keretében. Ez az Intézmény fejlődik tovább a Pető András Főiskolává, ahol kialakul jelenlegi szervezeti struktúrája, mely két nagy részre tagozódik – a szakemberképzésre és a gyakorló területre, amely három köznevelési intézményből és egyéb finanszírozású konduktív nevelési szervezeti egységekből áll. A Semmelweis Egyetemhez 2017-ben csatlakoztunk, a korábbi főiskola, Pető András Karként működik tovább, megtartva a szervezeti felépítését.

A konduktív nevelés alapgondolata

A módszer fogalmi meghatározása

A Pető módszer (a konduktív nevelés, a konduktív pedagógia), Pető András orvosprofesszor által, a központi idegrendszer károsodása következtében mozgássérültté vált gyermekek és felnőttek helyreállítására kialakított nevelési rendszer, amelyet a világon először Magyarországon, Budapesten - a róla elnevezett - Intézményben oktattak és alkalmaztak.

Pető András felfogása szerint a mozgássérülésekért a különböző funkciók összhangjának hiánya, az idegrendszer sérült vagy hiányos működése felelős.

A konduktív pedagógia alapeszméje, hogy az idegrendszer a sérülések ellenére is rendelkezik tartalékokkal, kihasználatlan kapacitással, új kapcsolatok kiépülésének a lehetőségével, amelyek a tanulási-tanítási folyamat megfelelő irányításával mozgósíthatók.

Az összerendezett (koordinált) funkciók elérése és az idegrendszer harmonikus működése érdekében a konduktív nevelés során nem a sérülés vagy a gyógyítás, hanem a személyiség, a nevelés és a tanulás áll a középpontban.

- A konduktív nevelés az összerendezett funkciók és az összehangolt idegrendszeri működés kialakítása érdekében személyiség-, nevelés és tanulásközpontú.
- A konduktív nevelés folyamatában a mozgás fejlesztése nem különálló feladat, hanem a személyiség alakításának fontos és szerves része.
- A konduktív nevelés tartalmilag összehangolt, strukturált, módszertanilag egységes elvekre épülő nevelési programok megvalósítása során történik.
- A konduktív nevelési program biztosítja az adott életkor, részképesség-struktúra és állapot figyelembevételével a testi, szellemi, érzelmi, erkölcsi, pszichés és szociális fejlődéshez szükséges nevelési-oktatói tartalmakat és feltételeket, amelyek lehetővé teszik - a károsodások ellenére - az egészséges személyiségfejlődést, a későbbiekben a minél önállóbb életvitelt.
- A fejlesztésben a tevékenység nagyon fontos szerepet játszik, a tevékenység azonban nem választható el sem az emberi érdeklődéstől, sem a szociokulturális környezet követelményeitől és visszajelzéseitől.
- A konduktív nevelés preventív a személyiségfejlődés terén, az önbecsülés terén tartós hatással bír.
- A nevelési program tervezésére, megvalósítására felkészített pedagógus a konduktor-tanító-óvodapedagógus.

A konduktív nevelés alapelvei

A konduktív nevelés alapelvei nevelésfilozófiai elvek alapján történő felosztása
A lét, a humánus tisztelete

Minden ember értékes teremtmény. Az emberre jellegzetes tulajdonságok még az idegrendszer súlyos károsodásai esetén is jelen vannak. Az ember kreatív. Saját maga és környezete képét (amit megért, és amit megtanul) felépíti magában. Amit felépít, az

nem pusztán másolat, hanem új konstrukció, amely némileg eltérhet attól, amit megtanult, de mindig összefüggő egész az ember tudatában (környezetvázlat).

A tolerancia elve

A másság az élet természetes megnyilvánulási formája. Az egyének mássága gazdagítja az emberi nemet.

A pedagógiai optimizmus

A nevelhetőségbe vetett hit. A fejlődés lehetősége még súlyos központi idegrendszeri sérülés esetén is megvan. A pedagógiai érték nemcsak a létrejött eredményben jelenik meg, hanem a hozzávezető út során tett erőfeszítések is pedagógiai értékeket képviselnek, ennek eredményeképpen az emberben létrejött pozitív változások a nevelés tényleges értékei.

Tevékenység-centrikusság

Szükséges a játék, a tanulás, a munka, a közéleti tevékenység együttes hatásának megvalósítása. A nevelés csak a tevékenység által eredményes, amely a környező világ aktív megismerését, felhasználását, megőrzését és fejlesztését teszi lehetővé. E folyamat során másokhoz való alkalmazkodásra, önmagunk megismerésére van lehetőség. Ez alapján alakul ki önértékünk és tudatos önfejlesztési törekvésünk. Cselekvésnek, aktivitásnak tekintjük az érdeklődést, a célképzést és a tervezést is.

A totalitás elve

A nevelés során a tágabb és szűkebb környezet tényezői, valamint a konduktor teljes személyiségének együttes hatása érvényesül.

Az integráció elve

Fizikai, szellemi, érzelmi, akarati és jellembeli fejlődés egységére törekszünk a nevelés során.

A közösségi nevelés elve

A konduktív nevelés lényeges jellemzője a csoport. A csoport biztosítja a szociális facilitációt (segítség) egy formáját, és motiváló erőként funkcionál. Ennek segítségével a csoport tagjai számára hasznos a csoport dinamikája, míg egyidejűleg a személyes szükségletek is nagy hangsúlyt kapnak.

A módszer lényege

A konduktív nevelés (a latin *conducere* = összegyűjt, valahová elvezet szóból) létrejöttét és fejlesztését tekintve magyar nevelési rendszer, amelyet Pető András orvosprofesszor dolgozott ki a központi idegrendszer sérülése következtében mozgássérültté vált gyermekek és felnőttek (re)habilitálására. A rendszert a világon elsőként a később róla elnevezett budapesti Intézmény főiskoláján és gyakorló Intézményében alkalmazták és oktatták.

A konduktív nevelés eredményesen képes befolyásolni a cerebroparetikus csecsemők, gyermekek és felnőttek tanulási folyamatát. A konduktív nevelési folyamat

különlegesen szerkesztett, lépcsőzetesen épülő, minőségében állandóan bővülő tanulási program, amely célképzésre, aktivitásra, tanulásra készíti a gyermeket, a felnőttet.

Pető professzor már az ötvenes években feltétlenül szükségesnek tartotta, hogy a mozgássérült gyermekek is önálló, kreatív és aktív személyiséggé váljanak. Ő volt az, aki az aktív tanulásról és a személyiség középpontba állításáról szóló tanítást a mozgássérültek (re) rehabilitációjára és a mozgások, illetve tevékenységek tanulására is vonatkoztatta.

Abban az időben csak kevesen fogadták el azt az alapeszmét, a Pető professzor által kidolgozott konduktív pedagógia alapelvét, miszerint az elsődleges cél nem a mozgás vagy funkció tisztán biológiai javítása, hanem az egész személyiség és az önmegvalósítás segítése és fejlesztése. Az akkori, hagyományos felfogás szerint az idegrendszer visszafordíthatatlan sérüléseiből eredő fogyatékoságokat maradandónak tekintették.

Több évtizede már, hogy a konduktív nevelés új utat nyitott a központi idegrendszer sérülése következtében mozgássérültté vált gyermekek és felnőttek (re) rehabilitációjában.

A konduktív nevelés célja

A koordináció kialakítása

A célok elérése érdekében végrehajtott cselekvéshez szükség van az idegrendszer szervező működésére, az új koordinációk kialakulására, az egész személyiség harmonikus működésére. Elengedhetetlen a megtanult működések reprodukív és alkotó jellegű alkalmazása. Szükség van a rendszerezés, rögzítés mozzanatára, amely lehetővé teszi a funkciók magasabb szintű integrációját.

„Mozgásainknak sajátos ritmusa van. A mozdulatainknak, mint harmonikus egésznek megfelelő ritmusban kell zajlania ahhoz, hogy fejlett mozgásról beszélhessünk. A mozgás jellegzetes kinetikus melódiája a mozgásfejlődés során alakul ki. A központi idegrendszer sérülésekor a kinetikus melódia súlyosan érintett, diszfunkció alakul ki. A mozgásnak, mint egésznek a ritmusa megtörik, folyamatossága, harmóniája elvesz, minden aktivitás az egyes akciók sorozatává válik, nincs kapcsolat a szeparált elemek között. Emiatt szükséges lehet egy-egy feladat részekre bontása, a mozgások szekvenciáinak, elemeinek és azok sorrendjének tanítása, de meg kell tanulni az elemek harmonikus egységgé összerendezését is.

Az ügyes, harmonikus (koordinált) mozgás egyetlen ritmussal történik, amit egyetlen impulzus, nem pedig impulzusok sorozata – indít el.”¹

¹ (Dr. Balogh Erzsébet, Kozma Ildikó, Ideggyógyászati Szemle 2009 62; (1-2): 12-22.)

Intenció². „Jelentése: általános készenlét valamilyen tevékenység megszervezésére. Speciálisan humán képződmény, emberi aktivitás (Dr. Hári Mária). Az akarás energiája erőfeszítése mellett jelentkezik egy belső ritmus, amely a cselekvés belső képe, tervezete. Az intencióhoz kell kapcsolódnia mindazon szervezésnek, amely egy mozgást létrehoz, vagy megszüntet, a felesleges mozgást elnyomja. Ez a szervezés a cselekvés fontos pozitív faktora anélkül, hogy tudatossá válna. Az intenció és megvalósítása azt az egységet képezi, amit meg akarunk tanítani. Az intenció egy előzetes formáció, amely vagy koordinációt* vagy diszfunkciót eredményez. A mi megfigyelésünk szerint az intenció az egyén belső, egyéni szerveződésének kialakítója. Az intenció olyan intellektuális, emocionális és akarati tevékenység, amely feltétele annak, hogy az ember képes legyen valamit megtenni, hogy pontosan azt tegye, amit eredetileg tervezett. Ha nem kapcsolódna intencióhoz az annak megfelelő belső szerveződés, a cselekvés nem járna sikerrel. Minden szerveződésnek, amely egy mozdulat megjelenését vagy leállítását meghatározza, intencióhoz kell kapcsolódnia. Az ember számtalan mennyiségű funkció közül választ anélkül, hogy ennek tudatában lenne. Ez a kiválasztás, szervezés egy időben történik az idegrendszer egész funkcionális egészében. A cselekvés ennek az intencióhoz kapcsolódó kiválasztásnak az eredményeként jön létre. Az intenciót a cselekvés, a megvalósítás szándéka, a törekvések és az azt követő cselekvés-végrehajtás egységesen alkotják, és ez az, amit meg kell tanulni. Ha az ember megtanult egy cselekvést, azaz megtanulta hogyan tud elérni egy kitűzött célt, nem csupán a látható cselekvéssort tanulja meg, hanem a helyes intenciót is. A belső újra szerveződés egyben az intenció újra szerveződése is. Ha elemezzük magát a cselekvés jelenségét, azt találjuk, hogy a cselekvés akkor lesz ökonomikus, harmonikus és hatékony, ha már ortofunkciósan megszerveződött.”

Az ortofunkció kialakítása

Az ortofunkció olyan pontosan szervezett működés, amelynek lényeges része az észlelés. Az ember úgy hajtja végre mozdulatait, hogy azok megfeleljenek az intenció által előzőleg alkotott belső képnek.

Az idegrendszeri károsodás következtében létrejött fogyatékoság nem feltétlenül maradandó. Nevelés segítségével a koordináció előzetes kialakítása, majd annak szisztematikus alkalmazása képezi, hogy ami kezdetben kognitív volt, az a megszervezésében és a lefolyásában mindinkább automatikussá váljék.

² Intenció a neurológiában: a mozgás kezdeményezése, a mozgás és testtartás fenntartása, on-off szabályozás, ami lehetővé teszi a sorozatmozgásokat.

*Koordináció a neurológiában: Gyors, pontos mozgásindítás (nincs tapadás, vontatottság). Pontos mozgásbefejezés (célba találás és megállás térben és időben). A cél eléréséhez illő gyorsulás és lassulás (az egy mozgáslefolyáson belül). Az egyenletes erő kifejtés. A sorozat- és alternáló mozgások szünetek, váltásainak megfelelő biztosítása. A mozgáshoz és a nyugalomhoz illő (állás, ülés, mozgások alatti rögzítés) izomtónus, és ez által testtartás.

Az aktivitás létrehozása

Dr. Hári Mária egyik leggyakoribb tanítása „Aki akar, aktív és célt akar elérni.” A konduktív pedagógia aktivitásnak tekintti az aktív részvételt, a motiváltságot, az érdeklődést is.

A célirányos tevékenység képességének kialakítására irányulás a konduktori magatartás alapkérdése: elérni, hogy a gyermekek, felnőttek akarják valamely cél megvalósítását, mert az indíték, az intencionális aspektus fontos.

„A célnak érzelmi jellege is van, és összetettebb is, mint egy absztrakt mozgásprobléma. Érzéseink és érdekeink ösztönzik cselekedeteinket, a cselekedetek visszacsatolásuk révén érzelmeinket alakítják és teremtik. A jó atmoszféra megteremtéséhez az eszmei, erkölcsi hatások ugyanolyan lényegesek, mint a tárgyi feltételek. Az ember akkor érzi jól magát, ha azt teszi, ami számára megszokott és arra használja idejét, ami saját céljainak megfelel. Ez az ember minden attitűdjére érvényes. Minden adott cél, vagy probléma számára értelmes, érdekes cél kell, hogy legyen, ami vagy valós, vagy legalább szimulálja a valós helyzetet. Ezért a problémának olyannak kell lennie, amely az illető számára, mint cél érdekes, jelentős, szükséges, egyszóval vonzó. Az egyén nem a kész probléma megoldását kapja, hanem a konduktor rávezeti a saját megoldás megtalálásához. A konduktív nevelés eredményessége elsősorban az aktivitást létrehozó pedagógiai munkán múlik, nem speciális „módszerek”, „technikák” alkalmazásán, függetlenül attól, hogy ilyenek is vannak, és ezekre is szükség van.” (Dr. Balogh Erzsébet, Kozma Ildikó, Ideggyógyászati Szemle 2009 62; (1-2): 12-22.)

El kell érni, hogy a gyermekek, felnőttek használják kreatív képességeiket, ami lényegesen több a pusztán gyakorlásnál, ismételtetésekénél. Fontos a személy magabiztossága, önbizalma, az eredményességbe vetett hite.

A komplex személyiségfejlesztés

A konduktív pedagógia által kitűzött célok nem speciálisak, nem különböznek az egészséges kortársakétól, csupán a követelmények kielégítéséhez vezető adaptív-tanulási folyamat során meghatározott célok tekinthetők speciálisnak, abban az értelemben, hogy a problémamentesen működő személyiség esetében a célok spontán módon elérhetők.

A központi idegrendszeri elváltozásoknál a (re)habilitációt tervező és végrehajtó szakemberek számos esetben kísérletet tesznek annak megállapítására, hogy melyik probléma az elsődleges, milyen jellegű és mértékű, és annak alapján állapítják meg a megoldás sorrendjét, összetevőit és mértékét.

Hagyományosan a különböző készség- és képességek fejlesztésével, az arra képzett szakemberek, kiváló speciális programok szerint külön-külön foglalkoznak.

A koordinált működés azonban nem jön létre a legkiválóbb, de elhatárolt kezelési eljárások eredményeképpen. A koordinált működés alapja az idegrendszer különböző területeinek összműködése, ami nem valósulhat meg külön-külön gyakorlásokkal. Tapasztalatunk szerint az egymástól függetlenül szerzett részismereteket a mozgássérült önmaga nem tudja a mindennapi életben integrálni, elkülönítetten gyakorolt részfunkciókat nem tud összekapcsolni. A diszfunkciónak³, a mindennapi tevékenységek elvégzése során, összefüggéseket tanítunk. Az összefüggések gondos kialakítása után azokat azonnal tevékenységekben felhasználva megerősítjük.

Az integráció

A konduktív nevelési rendszer lehetőséget ad a személyiség minden oldalú kibontakoztatására és ugyanakkor lehetővé teszi a társakkal - csoportban történő - együttműködést is, előkészít a társadalmi integrációra.

Az integráció, a korábbi szegregáló neveléssel-oktatással szemben a sajátos nevelési igényű és ép gyermekek együttes nevelését jelenti. Olyanná kell tenni a befogadó közeget, hogy a sérült gyermek is jól tudjon benne fejlődni. A sikeres óvodai-iskolai együttnevelés biztosítja a későbbi zökkenőmentes beilleszkedést. A társadalom, a gyermekek, a szülők, a pedagógusok, a lakóhelyi közösség megszokja a másságot, és így a későbbi befogadás magától értetődő lesz.

Intézményünkben a képesség-kibontakoztató iskolai oktatás (a tanulmányok) befejezése előtt, illetve a mozgás megfelelő fejlettségi szintjének elérésénél elbocsátást előkészítő, intenzív, komplex programot állítunk össze. A gyermek mindenképp feletti érdekét és az integrációban érdekelt felek véleményét figyelembe véve, a megfelelő időben integrálunk.

A gyermek, fiatal állapotát kontrolláljuk, életútját követjük, és továbbra is ellátjuk szakmai tanáccsal az Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézmény Pedagógiai Szakszolgálatot Ellátó Intézményegységének a konduktív pedagógiai ellátási, utánkötési tevékenysége keretében.

A Módszertani Intézménybe bekerülő gyermek elsődleges integrációja az Intézményben valósul meg. A család segítséget kap a gyermek helyes neveléséhez, fejlesztéséhez. Itt találkozik először azzal az elvárással, hogy a biológiai és társadalmi követelményeknek életkora szintjén meg kell felelnie.

A mozgássérült gyermekekből álló csoport konduktív nevelése nem szegregáció, hanem elsődleges integráció. A harmonikusan fejlődő személyiség következő integrációja a lakóhelye szerinti köznevelési intézmény.

³ Diszfunkció: a mozgásfunkciók különböző mértékű összerendezettségének zavara, amelyhez járulékos és/vagy társtünetek kapcsolódnak (emocionális- és magatartási zavarok, kognitív defectusok, memóriazavarok, általános figyelmi és speciális tanulási nehézségek stb.).

A mozgássérültnek problémát jelenthet a „kinti életben” a csoportos foglalkozásokban való részvétel, ilyenkor egy nevelő, csak vele dolgozik, és az egyén kissé elkülönül a csoporttól. A gyermeket igyekeznek megóvni attól a kudarctól, hogy nem tud a többiekkel együtt haladni.

Tapasztalatunk szerint a csoportos tanulási forma a diszfunkciók fejlődésében éppen olyan szükséges tényező, mint az egészségesek nevelésében. A konduktoroknak a gyermekek, a felnőttek egész személyiségét érintő általános befolyása a csoporton keresztül érvényesül igazán, nem duálisan. A csoportos foglalkozás mind a gyermekek, mind a fiatalok, mind pedig a felnőttek számára fontos tanulási színtér.

A csoport:

- az interperszonális kapcsolatok fő hordozója, biztosítja a kölcsönös követelménytámasztást, példaadást, értékelést és ellenőrzést.
- szuggesztív hatással bír, elismerést nyújt, biztosítja a valahová tartozás és a védettség érzését,
- kezdeményezésre, találékonyságra és tudatosságra ösztönöz, valamint fejleszti a kritikai érzéket,
- mozgósító ereje irradial az egyénekre, hangulata, élénksége, ritmusa szabályozza az érzelmeket,
- motiváló eszköz, amely az egyénekre meggyőző hatással van,
- a csoport kiváltja a gyermekek, felnőttek érdeklődését, önérvényesítési akaratát, becsvágyát,
- általános indítékképző, nyugalmat sugároz, aktív közreműködést indukál,
- fejleszti a gyermekek, felnőttek szükségletrendszerét, értékrendjét, felelősségérzetét, kötelességtudatát, önfegyelmét, önuralmát a tanulásában, megkönnyíti a szabad önkifejezést, az én fogalom, az önértékelés kialakulását, és felnőttek esetében az elvesztett önbecsülés visszaszerzését.

A társadalomból, a közösségből való kiemelés nem igazán célravezető. Nem helyes szervezetenként differenciálni azokat, akik rávezető segítség nélkül nem tudják azonnal megoldani feladatukat.

A konduktív pedagógia speciális módszerei és eszközei

A kondukción

„A kondukción a tanítón funkcionája, az ő szisztematikus megnyilvánulása, amit hozzáad a tanítvánnya önálló, egyedi funkcionájához abból a célból, hogy az idegrendszer sérült, vagy hiányos működése következtében szétesett funkcionoknak az összerendezése megszülessen. Nem meghatározott, abszolút módszer, hanem mindig a tanulóhoz viszonyított; nem túlságosan aktív, de mindig nagyon tudatos, a működést elősegítő, beavatkozás nélkül változást előidéz, olyan vezetés, amely lehetőleg sem tárgyi, sem

személyes segítségben nem fejeződik ki, de integráns része a tanítvány cselekvésének⁴.

A helyes kondukciónak ahhoz segít, hogy a tanulónak legyen célja, bizalmat ad és biztonságot, valamint minden lehetséges eszközzel biztosítja az aktivitást és az önálló célelérést. Ez az emberi méltóság és a személyes szabadság fontos szemlélete.

A konduktív megfigyelés

A konduktív megfigyelés sajátossága, hogy nem csak kutatási célból végezzük, hanem a pedagógiai gyakorlat szerves része. A megfigyelés a facilitációs lehetőségekkel együtt a kondukciónak lényegi eleme, a fejlesztő munka elengedhetetlen része, a nevelési gyakorlatból kiszakítva elveszítené a célját. A folyamatos megfigyelés lehetőséget biztosít az eredmények felismerése és a teljesítmények leírása mellett a továbblépések lehetőségeinek feltárására, új eljárások kipróbálására. Ilyen értelemben a megfigyelés tehát soha nem öncélú.

A megfigyelés által választ kapunk a teljesítmények elérésének hogyanjára. A folyamatos megfigyelés által módunk van a hibák felismerésére, a korrekcióra, nevelőmunkánk ellenőrzésére, értékelésére.

A megfigyelés eredményei, következtetések alapul szolgálnak a nevelési program feladatrendszerének meghatározásához, az egyén-specifikus facilitációk kidolgozásához.

A konduktív megfigyelésre jellemző a globális szemlélet. Átfogó jelleggel vizsgáljuk az egész személyiséget, valamint a fejlesztési folyamat egészét. A személyiség megnyilvánulásait, a teljesítményeket nem kiragadva regisztráljuk. A mozgásos tevékenységek megfigyelésénél figyelembe vesszük a pszichés összetevőket is. Az érdeklődés, a figyelem, az emlékezet nagymértékben befolyásolja a mozgások kivitelezését. A feladathoz, az elvégzendő tevékenységhez való viszonyulás kihat a megoldás minőségére.

A megfigyelés szerepe feladathelyzetben és spontán megnyilvánulásoknál egyaránt jelentős. A különböző tevékenységek alkalmával a képességek felderítésénél mindkét szituációban történő megfigyelésre szükség van. A különböző szituációkban a diszfunkciók aktivitása, hangulata eltérő lehet, így fontos, hogy más-más helyzetekben figyeljük meg őket.

A feladatsituációban történő megfigyelés alkalmat ad arra, hogy a tanulási képességeket, az adekvát válaszadást, a reakciókat meglássuk. A tudatos feladatvégzés alatt képet kapunk feladattudatukról, figyelmükről, motivációs bázisukról.

A spontán helyzetekben történő megfigyelés elsősorban abban segít, hogy megtapasztaljuk a diszfunkciós adaptációs képességét.

⁴ Dr. Hári Mária (szerk.): A konduktív pedagógiai rendszer hatékony működésének alapelvei és gyakorlata. Nemzetközi Pető Intézet, Budapest 1991.

Feladatsituáció lehet a különböző feladatsorok megoldása, a konduktor direkt utasításai, teljesítés az óvodai, vagy iskolai foglalkozásokon. Spontán helyzet lehet egy-egy szabadidős foglalkozás, a diszfunkciók által választott kedvelt tevékenység, játék. Fontos, hogy mind a feladatsituációban, mind a spontán helyzetekben történő megfigyeléseink értékelésénél figyelembe kell venni az esetleg megváltozott, vagy a megváltoztatott körülményeket, környezeti feltételeket is.

A konduktív nevelésben használt megfigyelés tulajdonságai

A konduktív megfigyelést értelmezve beszélhetünk annak operatív, progresszív és komparatív jellegéről.

Az operatív megfigyelés alkalmával a probléma megállapítása és célkitűzés után feladatokat határozunk meg, kidolgozzuk annak megoldási módját, ezzel egy időben körülhatároljuk a megfigyelendő jelenségek körét. Miután a diszfunkciók különböző tevékenységeinél visszatérhetnek diszmotorikus megoldások, amit korrigálni kell, a folyamatos operatív megfigyelés segítségével csökkenthetjük ezek előfordulását, változtathatjuk a segítségi módokat. Az operatív megfigyelés biztosítja azt is, hogy a már elsajátított ismeretek, kívánatos képességek a mindennapi tevékenységekben alkalmazást nyerjenek, és belsővé váljanak.

A progresszív jelleg azt jelenti, hogy a megfigyelésünk elsősorban a fejlődés menetére, ütemére összpontosít. A diszfunkciók tevékenységrendszerét vizsgálva, a variációkban való gyakorlás során elsősorban a változást, a fejlődést figyeljük meg. A program vizsgálatakor a progresszív jelleg segíti a különböző feladat megoldások egyre magasabb szintű, sokrétű, összetettebb szituációban történő alkalmazását.

Komparatív jellegű a megfigyelésünk, ha elsősorban a csoportot, mint egészet vizsgáljuk. A diszfunkciók a csoportos foglalkozások során ugyanazokat a feladatokat oldják meg, azonos az elvárt tevékenység. Az egyéni megoldási mód azonban differenciált. A komparatív jellegű megfigyelés teszi lehetővé a dinamikus, fejlődést elősegítő csoportok kialakítását, a pozitív értelmezésű csoporthatás érvényesülését, az egyén csoportmunkába való beillesztését. Ez a fajta megfigyelés teszi lehetővé a konduktor munkájában a nevelési folyamat szervezését, a differenciálásokat megvalósítását, így az egyénspecifikus fejlődés biztosítását.⁵

A facilitáció

Facilitáció minden olyan feltétel és körülmény biztosítása, amelyre azért van szükség, hogy a diszfunkciók a kitűzött feladatot a saját erejéből megoldja. A facilitáció a tanulás folyamatában az eredmény eléréséhez minimálisan adható de a sérült saját aktivitását feltételező mennyiségű segítség. Pedagógiai értelemben vett segítség (rávezetés)

⁵ (Horváth J, Kozma I, SalgaA: Megfigyelés és értékelés a konduktív nevelésben. Workshop2005 március 19-21)

azoknak a módszereknek, fogásoknak az alkalmazására, amelyek révén a gyermekek, felnőttek számára a cél elérhetővé válik. Ha a mozgássérült akar, de nem kap segítséget, vagy nem jó időben kapja, akkor kóros mozgás jöhet létre, ami visszahat az akaratra, és gátolja azt.

Az akarat és érvényesítésének helyes módja, az ehhez adott segítség a facilitáció, amelynek leglényegesebb sajátossága, hogy beépül, interiorizálódik a diszfunkciós személyiségébe.

Facilitációs tényező:

- a csoport, a gyermek, felnőtt elhelyezése a csoportban,
- a konduktor személyisége, a konduktor jelenléte, aki biztonságot nyújt, nem effektív támaszt, hanem közvetett segítséget ad,
- az aktivitás létrehozását segítő motiváció,
- az integrált program, ezen belül a feladatsorok,
- a feladatok lebontása, egyszerűsítése, vagy bonyolítása, amellyel biztosítjuk a sikeres feladatmegoldást,
- a diszfunkciós számára a legelőnyösebb helyzetben végeztetett feladat,
- a feladatátadás módja,
- a sikeres feladatmegoldást segítő tényezők, a ritmikus intendálás, a mozgások beszédhez kötése,
- a szinergiás és szukcesszív hatás, a kondicionálás,
- az ízületek közötti kapcsolatok felhasználása,
- a kézzel történő beavatkozás,
- az eszközök használata.

A ritmikus intendálás, a gondolkodás és a beszéd kapcsolata

A ritmikus intendálás eszköz a helyes intenció eléréséhez.

A konduktoroknak a feladatsorok szerkesztésekor kell meghatározniuk a ritmikus intendálás legcélravezetőbb formáját, az életkor, tünetcsoport, csoporttípus, fejlettség és más jellegzetességek, adott esetben a gyermekcsoport aktuális (lehető legfrissebb) állapota figyelembevételével. A ritmikus intendálás a feladatok végrehajtásakor a résztvevők egyes szám első személyben hangosan kimondott szándéka (a cselekvés terve, mit és hogyan fognak csinálni) azaz az intenciójuk verbalizálása, majd a szándékuk szerinti cselekvés végrehajtása az erre szánt időtartam alatt, amelyet számolással, dallal, verssel jeleznek. Az intenció verbalizálásának különböző formái lehetségesek. Az intonáció (hangsúly, hanghordozás, hanglejtés) ugyancsak a ritmikus intendálás fontos része. Felhívja a figyelmet a kezdésre, fontos részre és jelzi, például ereszkedő hanglejtéssel a befejezést is. A beszéd és a mozgástevékenység összekapcsolását jelenti, így válik ugyanis lehetővé a mozgássérült gyermek számára a

tudatos, a cél elérése érdekében végzett tevékenység beindítása, illetve a tevékenység ütemének szabályozása. Az intendálás során a konduktor pontosan megjelöli a gyermekek számára a célt, amit a gyermekek hangosan megismételnek, majd a ritmust hozzákapszolva kivitelezik a tevékenységet. A ritmus alapvetően a számolást jelenti, de kisgyermeknél nagyon sokszor alkalmazunk mondókákat, énekeket erre a célra.

A koordináció kiépülését követően a továbbiakban nincs szükség ritmikus intendálásra, hiszen a koordináció az akaratot és annak érvényesítését, valamint a tevékenység elemeinek időben és térben való összehangolását jelenti.

A komplex program

Egy adott csoport éves munkaterve, tartalmazza a gyermekek és a szülők fontosabb adatait, a napirendet, órarendet, feladatsorokat (fekvő, állás-járás, manipuláció, erősítő feladatok, tartásjavító feladatokat stb.), egyéni feladatokat, valamint az egyéni éves célkitűzéseket. A munka minősége lemérhető az egyéni célok elérésének tükrében.

A program sajátossága, hogy multidiszciplináris és egyidejű egységet képző diszciplinákból tevődik össze, metodikai egységbe foglalja a beszédtanítást, értelmi, érzelmi, akaratit fejlesztést, az önellátási szokások, a manipulációs készség és helyváltoztatás kialakítását.

Tartalmát a biológiai és társadalmi követelmények rendszere határozza meg. Ez a követelményrendszer tükröződik a napirendben, így annak minden egyes mozzanata a program része.

A komplex programból, annak egyes, szintén rendszer- szintű részeiből adódó feladatok eredményes megoldásának mindegyike, közvetlen, vagy közvetett módon, formálja a gyermekek személyiségét, egyéniségét, jellemét, fejleszti készségeiket, képességeiket, pszichikus funkcióikat.

A komplex program célja gyermekeinket felkészíteni arra, hogy képesek legyenek:

- a közvetlen és tágabb környezetük elvárásaihoz alkalmazkodni,
- a közösségi élet szabályait betartani és kreatív magatartásukkal formálni,
- mások számára is elfogadható módon kommunikálni, a külvilág információit megérteni, és feldolgozni, valamint a saját igényeiket kifejezni.

A központi idegrendszer összehangolt működéséhez az egyes részképességeket egységes rendszerben kell fejleszteni, amelyet a tudatosan tervezett komplex program biztosít.

A komplex nevelőmunka egymásra épülő, egymást kiegészítő része a rehabilitáció, az óvodai, az iskolai oktató- és nevelőmunka és a rehabilitáció.

A diszfunkciósok a konduktív nevelés folyamatában személyre szabott céllal, életkori sajátosságaiknak és mozgásfejlettségüknek megfelelő programokkal csoport, illetve osztálykeretek között interaktívan vesznek részt.

A napirend

A konduktív nevelés - oktatás integráltan zajlik a foglalkozásokon, a tanórákon és a tanórákon kívüli foglalkozások során a gyermekek komplex programját megvalósító heti- és napirendbe ágyazottan.

A napirend rugalmas életkornak és tünettípusnak megfelelő szervezeti keret, amely koherens és folyamatos. Ami megkülönbözteti az általános jelentéstől, az a szerep, amelyet folyamatosságával és koherenciájával betölt a sérültek életében. A program a személy és nem a funkció számára készül, mégpedig egyénenként a legmegfelelőbb kiválasztott célok elérése érdekében.

A napirendben egymással összefüggő feladatsorok épülnek egymásra, fokozati szempontból előkészítik, kiegészítik a foglalkozásokat. Időtartamuk a csoport jellege és teherbíró képessége szerint változó.

A részekből álló teljes napi program egy jól szerkesztett egésznek alkot. Nagyon lényeges, hogy a részek csak akkor fognak funkcionálni, ha az egyén számára is van jelentőségük. A program, csak akkor működik, ha ésszerű keretbe tartozik az ember hétköznapjainak kontextusában. A nap minden szaka viszonyul a nap többi részéhez, hatással van az egészre, módosítja a többi részt, amelyek visszamódosítják az egészet. A hangsúly a kereten van, amelyen belül a cselekvésnek értelme van.

Jól lehet konduktív nevelési programunk széleskörű és nagyon célszerűen tagolt, folyton ügyelnünk kell, hogy a kohézió megmaradjon, és a lehető legéletszerűbb legyen. Nélküle száraz, a gyermektől idegen, csak egymást követő üres gyakorlatlánc lenne.

A napirend megvalósítása folyamán motoros- és kognitív tevékenységeket formálunk tevékenységek által. Szokások, jártasságok, készségek és képességek kialakítását, vagyis a tanulást, mint komplex tevékenység megalapozását, felnőttek esetében visszaállítását végezzük. A motoros funkciók fejlődése tanulással valósul meg. A tanulási képesség pedig motoros tevékenységek által fejlődik. A napirenden belül teljes a tartalmi és módszertani koordináció. Nincs különálló gyakorlat és különálló oktatás. A tanult mozgásformák tudatosan, célirányosan kerülnek alkalmazásra a tanítási órákon, illetve a tanórákon elsajátított ismeretek a nap legkülönbözőbb tevékenységi formáiban jelennek meg.

A feladatsor

A feladatsorok a mozgásneveléshez, öntevékenységre, aktív magatartásra neveléshez kötődő programokat tartalmazzák, alapját képezik a gyermekek, felnőttek tevékenység formáinak, a játékának, a tanulásának, munka- és minden egyéb tevékenységének.

A feladatsort alkotó feladatok nem egyszerű gyakorlatok, hanem biológiai értelemben vett célirányos, és szándékolt (intendált) tevékenységsorok komplex módon, kognitív

elemekkel probléma-centrikusan és algoritmust alkotva, (tünet-specifikusan) felépítve. A feladatsorok a követelmények rendszerét tartalmazzák.

A feladatsor megszerkesztésekor figyelembe vesszük a sérülés összetettségét, a csoport tevékenységi szintjét, mentális teljesítményét, a csoportot alkotó gyermekek, felnőttek életkorát és egyéni fejlettségét.

A feladatsort tartalmazó feladatok megoldásának célja és egyben eredménye is az aktív magatartás, amelyhez kezdeményezés, a cselekvés elhatározása, az akarás energiája, a cselekvés megkezdése, a cselekvés folyamatához illő izomtónus megválasztása, az ellentétes irányú mozgások beindulásának a megakadályozása és a legkülönbözőbb kóros mozgásformák szabályozása társul.

A feladatsorok egyes részfeladatai, problémaszituációknak megfelelő megoldási variációkat tartalmaznak, mialatt a gyermekek, felnőttek feladat-megoldási szintje emelkedik, bonyolultabbá és igényesebbé válik. A neveltek megtanulják, az egyes résztvékenységeken keresztül, a célképzést és a célelérést, vagyis az akaratnak és érvényesítésének számukra legkedvezőbb saját módját, és képesek lesznek azt spontán is alkalmazni.

A feladatsorok képesek szinkronizálni a csoportban együtt foglalkoztatott neveltek tevékenységét azáltal, hogy a feladatok megoldásai egyéniek és egyénileg kidolgozottak, miközben folyamatosan jelen van a megoldhatóság bizonyítása, a tanács-, és támpontadás a megfelelő testhelyzetről, testtartásról és a mozgás kialakulásáról (az akaratlagosan befolyásolt mozgás irányáról, terjedelméről, időtartamáról, ritmusáról és a mozgáshoz szükséges erőkifejtés mértékéről).

A fekvő-, ülő-, álló helyzetből kiinduló helyzet- és helyváltogatások megoldási módjainak tanulását tartalmazó feladatsorok kivitelezése során a neveltek megtanulják az izomtónusuk akaratlagos befolyásolását, az aktív cselekvésekre alkalmas testhelyzeteik kialakításának módját, az elemi és finommozgások összerendezett harmonikus kivitelezését. A feladatsorokba az egyes feladatként meghatározott tevékenységen kívül - beépülnek a térészlelés, a testvázlat, a beszédképesség javítását, az óvodai- iskolai tartalmak elmélyítését lehetővé tevő tevékenységek is.

A feladatsorok megoldása során fejlődik a gyermekek, felnőttek beszédartikulációja, szókinccse, logikus gondolkodása, emlékezete, valamint szenzoros képessége. Így biztosított, hogy a neveltek a megtanult megoldásokat reprodukív módon, önállóan is fel tudják használni a legkülönbözőbb problémahelyzetekben, és indirekt tanulási szituációkban.

A feladatsorok megoldása mindig frontális irányítással történik, a csoport tagjai együtt haladva oldják meg az egyes feladatokat. Ez nem mechanikus feladatvégzést jelent, hanem egy didaktikai mozzanatokból felépülő, előre megtervezett, érdekes foglalkozást.

Amennyiben a feladatok megoldása automatizálódik, a feladatsor változtatásra szorul. Ilyenkor módosíthatjuk a környezeti feltételeket, csökkenthetjük a megoldáshoz adott facilitációt, új, esetleg bonyolultabb feladatokat határozhatunk meg, megváltoztathatjuk a kiindulási helyzetet, a megoldáshoz szükséges időt lerövidítve gyorsíthatjuk a ritmust, megváltoztathatjuk az intendálás módját.

Ahhoz, hogy a helyzet-, és helyváltoztatás elsajátított módjai, a tanított és tanult ismeretek készsége, képessége váljanak, szükség van arra, hogy a mindennapi élet összes tevékenysége során felhasználásra kerüljenek. A konduktor, miután minden tevékenységet egy személyben végez a mozgássérült neveltek körül, gondoskodik arról, hogy a gyermekek, felnőttek mindazt, amit a feladatsorok feladatainak megoldása során megtanultak azt alkalmazzák.

A konduktív nevelésben részesülő gyermekek és felnőttek sajátosságai

A konduktív nevelés gyermekneuroológiai javaslata:

- minden olyan fiatal gyermeknek, függetlenül kórformától és eredettől, aki esetében a motoros fejlődés jelentős késése vagy patológiás motoros fejlődés mutatkozik, de szellemi állapota ígéretes (disszociáció a motoros és mentális állapotban),
- a spasztikus cerebralis paresis⁶ minden formájában vagy annak gyanújelei észlelésekor lehetőleg hároméves kor előtti kezdéssel, ha a figyelem felkelthető,
- a dystoniás/dyskineticus cerebralis paresis bármely formájában, bármely életkorban, akár csekély mentális teljesítmények esetén is,
- lassan progrediáló, dystoniás/dyskineticus tünetekkel járó alapbetegségek (tüneti cerebralis paresis) esetén fiatal életkorban, ha a gyermek képes mentális kapcsolat felvételére.

Egyéni elbírálás alapján konduktív nevelési indikáció:

- spinális és/vagy cerebralis fejlődési rendellenességben,
- spina bifida,
- spinalis tumorok, traumák,
- koponyatraumák, agytumorok posztoperatív állapotaiban.

⁶A CP a tartás és a mozgás zavarainak nem-progresszív szindróma-csoportját jelenti, amely a tevékenységek korlátozásával jár, és amelyet a fejlődőben lévő (magzati élet, csecsemő, ill. kisdedkor) központi idegrendszer ért károsodások okoznak. A motoros rendszer zavarát gyakorta kísérik az érzékelés, a kognitív készségek, a kommunikáció, a percepció és / vagy a viselkedés zavarai, ill. epilepsziával járó állapotok. CP-ben gyakran alakulnak ki ortopédiai komplikációk. A CP minden formájának ellátása: diagnosztikája, kezelése és rehabilitációja multidiszciplináris megközelítést tesz szükségessé.

A korai életszakaszban előforduló diszfunkciók

Megkésett mozgásfejlődés

- A korigált életkort számolva 3 vagy több hónapos lemaradás a mozgásfejlődésben. Nincs mögötte terhelő háttér (nem igazolható agyvérzés vagy tartós oxigénhiányos állapot).

Elhúzóató átmeneti tüneteket produkáló gyermekek

- Kis súlyú koraszülöttekre jellemző, enyhe tónusfokozódás, nem igazolható terhelő háttér, a tünetek az éretlenségre vezethetők vissza.

Tónus-eloszlási zavar

- Lehet hypoton vagy spasztikus a tónus, nem tudható mi alakul ki belőle. Nem mindig található terhelő háttér, az éretlen idegrendszer is okozhatja. Gyakran manifesztálódik mozgássérülésben.

Az öt leggyakrabban előforduló cerebralis paresis klinikai tünetegyüttese

Hemiplegia infantilis

- A fokozott izomtónus, a merevség csak az egyik - azonos - oldali végtagokon jelentkezik. A fokozott tónus következtében a felső végtagon hajlításos, az alsón nyújtásos túlsúly alakul ki. Jellegzetes a végtagok kényszerartása, vállban a törzshöz szoruló felső végtag könyökben hajlítva, mellkas előtt, kéz ökölben. Az alsó végtag nyújtott, a lábfej dongaláb tartásban. A mozgássérült járáskor lábát nyújtva, mereven, kifelé körözve viszi előre. Az érintett végtagokban, az aktivitás hiánya miatt, sorvadás, illetve izomsugorodás jöhet létre. A központi idegrendszer sérülésének helyétől, idejétől és eredetétől függően előfordulhat az arcon is féloldali bénulás, esetleg beszédzavar. Gyakori az epilepsia is.

Tetraplegia

- Jellemzője a merev, illetve feszes tónusfokozódás. Az esetek nagy részében a felső végtagokon hajlításos, az alsókon nyújtásos túlsúly észlelhető. Gyakran tónuscsökkenés figyelhető meg a nyak és a törzs izomzatában is. Jellemző az alsó végtagok keresztezése és befelé csavarodása. A gyermek gyakran ülni sem tud, nehézséget jelent az alapvető helyzet- és helyváltoztatások kivitelezése, a fogás vagy a kézre támaszkodás. Sűrűn fordul elő csípőficam, valamint epilepsia is. Az említett tünetekhez kancsalság, nyálzás, nehezített nyelés, orrhangzós beszéd is társulhat.

Diplegia

- A diplegiás gyermek alsó végtagjainak izomtónusa fokozott. Jellegzetes, hogy alsó végtagjait keresztezi és lábfejeit lóláb-, vagy dongalábállásban tartja. Elég gyakori a gerinc háti hajlatának fokozódása. Előfordulhat enyhe fokú ügyetlenség manipulációs tevékenységek végzésekor. Állásnál és járásnál a legtöbb gondot a

sarok letétele, az egyenes testtartás és az egyik lábról a másikra történő átnehezedés okozza. A gyors, szándékolt mozgás, az izgalom vagy félelem hatására az izomtónus fokozódik és gátolja a cselekvést.

Athetosis

- A cerebromotorikus diszfunkciók túlmozgásos formája. A túlmozgások általában mind a négy végtagra, fejre, nyakra, törzsre is kiterjednek, a mozgás egy bizarr, egymásba átmenő, célszerűtlen mozgássorozatot mutat. A tónuscsökkenés vagy fokozódás váratlanul befolyásolja a felvett helyzetet vagy az akaratlagos mozgást, és akarattól független mozgásokat hoz létre. A túlmozgásokat minden külső vagy belső inger kiválthatja és befolyásolhatja. Maga a cselekvési szándék is oka lehet a túlmozgás fokozódásának. Jellegzetes a grimaszolás", az arc mimikai izomzatában fellépő túlmozgás. Az athetosis rendszerint jellegzetes beszédzavarral (dizarthriával) jár együtt. Az esetek jelentős részében akadályozott a légzés, a nyelés, a rágás.

Ataxia

- Az ataxiás tüneteket mutató gyermeknél, a kisagy működészavara következtében, a mozgások tér- és időbeli összerendezettsége gátolt, nehezített, amelynek eredményeként alakul ki a koordinációzavar. Az ataxia kiterjedhet a törzsre, ez esetben a törzs dülöngél, kileng, a fej ingadozik, emiatt a testtartás bizonytalan, a gyermek nem tudja testhelyzetét ülve, állva megtartani. Az ataxiás gyermek járása szélesalapú, tántorgó, lépései túlméretezettek, egyenlőtlenek, a járás részletfunkciói hibásak. A lépéseket nyújtott térddel kivitelezzi, mereven vagy esetleg túl magasra emelve szinte sarokra csapja le. A felső végtag mozgásában is megbomlik a harmónia, a felső végtaghoz kapcsolódó mozgások csapkodók, a célhoz közeledve egyre intenzívebbek. Az ataxiás gyermek nystagmusa vagy szemtekerezgése nehezíti a vizuális észlelést, és gátolja a tér- és síkbeli tájékozódást. Beszéde skandálós, a beszéd elveszti folyamatos ritmusát és szótagolóvá, szaggatottá vagy lökésszerűen „kitörővé” válik.

Társdiszfunkciók

A sérült motoros kivitelezés nagymértékben befolyásolja az érzékelési teljesítmények differenciált kialakulását és fejlődését. A hiányos cselekvéses tapasztalatra vezethetők vissza a mozgássérült gyermek személyiségfejlődésében kialakuló és megjelenő úgy nevezett másodlagos zavarok.

Az intelligencia fejlődésének zavara

- intellektuális éretlenség, elmaradás, értelmi fogyatékoság.

A szenzomotoros integrációs folyamatok zavara

- abnormális percepció,
- laterális zavar,

- vizuo-motoros koordináció zavara.

Aszociális magatartás éretlensége

- szeriális viselkedés,
- agresszió,
- félelem.
- önértékelési zavar,
- önbizalom hiány,
- sikertől, kudarctól való félelem.

Különböző mértékű és súlyosságú beszédzavar és kommunikációzavar

- nyelvi kifejezőképesség fejletlensége,
- dizarthriás beszéd,
- anarthria,
- metakommunikáció hiánya.

A biológiai alapfunkciók zavara

- alvászavarok,
- táplálkozási zavarok,
- kiválasztási zavarok.

Felhasznált szakirodalom:

Dr. Hári Mária – Horváth Júlia – Kozma Ildikó – Kőkuti Dénesné (1991): *A konduktív pedagógiai rendszer hatékony működésének alapelvei és gyakorlata*, Nemzetközi Pető Intézmény, Budapest

Dr. Hári Mária (1998): *Összehasonlító konduktív pedagógia*, MPANNI, Budapest

Dr. Hári Mária (1997): *A konduktív pedagógia története*, MPANNI, Budapest

Dr. Hári Mária (1998): *A humán alapelv a konduktív pedagógiában*, MPANNI, Budapest

Horváth Dezsőné – Kozma Gyuláné – Kőkuti Dénesné (1984): *Óvodáskorú mozgássérült gyermekek nevelése (Útmutató és foglalkozási tervek)*, Országos Pedagógiai Intézmény, Budapest

Részletesebb információ olvasható:

Balogh Erzsébet - Kozma Ildikó: Cerebralis paresis. In: Dr. Kálmánchey Rozália (szerk. 2000): *Gyermekneurológia* 139-154 o., Medicina, Budapest.

- II. számú melléklet:
Helyi Tanterv Konduktív Gyakorló Általános Iskola
I., II. II. rész
- III. számú melléklet:
Helyi Tanterv tanulásban akadályozott tanulók
számára
Konduktív Gyakorló Általános Iskola
I., II. rész
- IV. számú melléklet:
Konduktív Gyakorló Szakiskola helyi tanterve
Szakmai elmélet és gyakorlat
- V. számú melléklet:
Konduktív Gyakorló Szakiskola helyi tanterve
Közismeret